

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

7'nci Toplantı

28 Nisan 2016 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- AÇIKLAMALAR

1.- Denizli Milletvekili Emin Haluk Ayhan'ın, Komisyonun çalışma usul ve esaslarına ilişkin açıklaması

III.- KARARLAR

A) ÇALIŞMA ESASLARINA İLİŞKİN

1.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın (2/1082) esas numaralı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin Komisyon gündemine alınmasına ilişkin karar

2.- Komisyon gündeminde bulunan (1/715) esas numaralı Kanun Tasarısı ile (2/28), (2/75), (2/242), (2/288), (2/586), (2/614), (2/1076), (2/1081) ve (2/1082) esas numaralı Kanun Tekliflerinin birbirleriyle ilgili görülmeleri nedeniyle İç Tüzük'ün 35'inci maddesi uyarınca birleştirilmesi ve görüşmelerde (2/1081) esas numaralı Kanun Teklifi'nin esas alınmasına ilişkin karar

IV.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Komisyonun çalışma usul ve esasları hakkında görüşmeler

V.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081)

28 Nisan 2016 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.43

BAŞKAN: Ziya ALTUNYALDIZ (Konya)

BAŞKAN VEKİLİ: Harun KARACAN (Eskişehir)

SÖZCÜ: Mehmet Galip ENSARİOĞLU (Diyarbakır)

KÂTİP: Şahin TİN (Denizli)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, saygıdeğer Komisyon üyeleri, kamu kurumları ile sivil toplum kuruluşlarının değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun 7'nci Birleşimini açıyorum.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkan, toplantıyı açmadan ben söz almak istiyorum.

BAŞKAN – Müsaade ederseniz bir açalım.

II.- AÇIKLAMALAR

1.- *Denizli Milletvekili Emin Haluk Ayhan'ın, Komisyonun çalışma usul ve esaslarına ilişkin açıklaması*

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Hayır, açtıktan sonra kıymeti olmayacak; ifade edeyim, ondan sonra devam edin. Engelleme amacı falan gütmüyorum, devam edebilirsiniz ama bir şeyi ifade etmeden geçmek istemiyorum. İsterseniz şimdi bunu hemen söyleyebilirim.

Bugün İç Tüzük'e göre Meclis çalışmaları ertelendi. On beş günü geçmemek üzere bu ifade ediliyor. Bu, İç Tüzük'ün 6'ncı maddesi "ara verme"ye giriyor. 25'inci maddede de "Hangi komisyonların tatil ve ara verme sırasında çalışıp çalışmayacağı başkanın teklifi ve Genel Kurulun onayıyla belirlenir." diyor. Böyle bir onay var mı? Bu bir.

İkincisi, buna rağmen engelleme taraftarı değiliz, eğer buna rağmen devam etmek istiyorsanız başka bir şey söyleyeceğim, başlangıçta bunu ifade etmek istedim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Emin Haluk Bey.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Yasal olduğu kanaatinde değilim ama buna rağmen katılacağız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Önce bir akşamdan Başkanlığın onayı var mı Genel Kurulda onu alayım.

BAŞKAN – Hemen onu bir açıklamayla sunacağız.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Biz tutanaklara baktık çünkü onun için.

BAŞKAN – Doğrusu buna akşam biz de baktık, bu konuda teknik bir açıklama için ben Komisyon uzmanımıza söz veriyorum.

Buyurun Mustafa Bey.

YASAMA UZMANI MUSTAFA ŞAHİN – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, sayın milletvekillerim; şimdi, efendim, İç Tüzük'ümüze göre ara verme ve tatil hukuku dışında son üç yıldır Meclis teamülü hâline gelen ve Danışma Kurulu önerisiyle, Genel Kurulumuzun onayıyla bir çalışma kararı, çalışmama kararı alınması uygulaması Parlamento hukukumuzda yerini bulmuştur. Son üç yıldır da çeşitli defalar...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bunu öyle söyleyemezsin. Yalnız, bakın, İç Tüzük açık, net, sarıh, yoruma muallak bir şey yok orada. Ben engellemeyeceğimizi söyledim ama iş hukuka uygun olsun dediğim için ben bunu söylüyorum, engellemeyeceğimizi beyan ettik. Burada İç Tüzük'te net bir şekilde bunlar ifade edilirken böyle bir ifadenin kullanılması bizi yaralar, Türkiye Büyük Millet Meclisini de yaralar, vekillerimizi de yaralar.

BAŞKAN – Emin Haluk Bey, arkadaşımız bir bitirsin, müsaade edin.

Buyurun.

YASAMA UZMANI MUSTAFA ŞAHİN – Şimdi, efendim, ara verme ve tatil hukuku dışında Meclis teamüllerine göre Danışma Kurulu önerisiyle çalışmama kararı alınması yönünde son üç yıldır bir uygulama yerleşmiş bulunmaktadır. Bu çerçevede son üç yıla ilişkin pek çok defa bu kararlar alınmış, Genel Kurul çalışmamasına karşı komisyonların çalışmasına engel bir uygulama söz konusu olmamıştır. Bu çerçevede ihtiyaç duyulursa Meclis Başkanlığından da Kanunlar Kararlar Başkanlığından da gerekli açıklama alınabilir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündemimizde (1/715) esas numaralı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanırkulu'nun (2/28) esas numaralı Çeşitli Adlar Altında Vatandaşlarımızın Elektrik Faturalarına Yansıtılan Bedellerin Kaldırılması Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanırkulu'nun (2/75) esas numaralı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın (2/242) esas numaralı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanırkulu'nun (2/288) esas numaralı

Elektrik Piyasası Kanunu ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın (2/586) esas numaralı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın (2/614) esas numaralı 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, Antalya Milletvekili Devrim Kök'ün (2/1076) esas numaralı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu ile Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, İstanbul Milletvekili Nurettin Nebati ve 8 milletvekilimizin (2/1081) esas numaralı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi yer almaktadır.

III.- KARARLAR

A) ÇALIŞMA ESASLARINA İLİŞKİN

1.- Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın (2/1082) esas numaralı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin Komisyon gündemine alınmasına ilişkin karar

BAŞKAN – Komisyonumuza dün itibarıyla yani 27 Nisan 2016'da havale edilen Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin gündeme alınmasına ilişkin bir önerge vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

İç Tüzük'ümüzün 26'ncı maddesi uyarınca Denizli Milletvekili Kazım Arslan'ın (2/1082) esas numaralı Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin Komisyon gündemine alınmasını arz ve teklif ederiz.

Tacettin Bayır

Didem Engin

İzmir

İstanbul

BAŞKAN – Önerenin gündeme alınmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Sanayi Komisyonumuz bugüne kadarki yaptığı çalışmalarla, teknik çalışmalarla ülkemize ve ülkemiz sanayisine, ticaretine, enerjisine katkı sağlayacak, onun dönüşümüne katkı sağlayacak birçok çalışmaya imza attı ve atmaya devam ediyor. Bugün de enerjiyle ilgili konuları Sayın Bakanımızın katılımıyla burada birlikte görüşeceğiz ve inşallah bunu da ülkemiz hukuk mevzuatına, sanayimize ve enerjimize kazandıracağız.

Ben öncelikle birkaç hususu sizlerle paylaşmak istiyorum.

Tüketim ve üretim alışkanlıklarının nitelik değiştirdiği ve kompleks hâle geldiği modern dünyada enerji son derece önemli, en stratejik sektörlerden, belki de en stratejik olanı. Enerji arz güvenliği ülkeler için hayati önem taşıyor ve ülkeler için en önemli hedeflerden birisi enerji arz güvenliği. Uluslararası ilişkilerde de enerji çok belirleyici bir alan, enerji tüm uluslararası politik konuların merkezinde bulunuyor; örneğin AB-Rusya ilişkileri, örneğin ABD-Çin ilişkileri, örneğin AB-Orta Doğu, ABD-Orta Doğu ilişkileri.

Bu noktada ülkemiz önemli bir enerji ülkesi. Son on yılda OECD verilerine göre enerji sektöründe büyümede ülkemiz Çin'den sonra 2'nci sırada gelmektedir. Kişi başına elektrik üretimindeyse 3 bin kilovatsaatlerdeyiz ancak OECD ortalaması 8 bin kilovatsaatlerde. Bu ne demek değerli arkadaşlar? Öngörülebilir gelecekte enerji sektöründeki büyümeyi sürdürmek zorundayız, böyle bir tercihimiz yani sürdürmemek gibi bir tercihimiz yok. Dolayısıyla, enerji ekonomik kalkınmanın en önemli girdisi durumunda ancak kaynak bakımından da baktığımız zaman hepimizin bildiği üzere enerji fakiri bir ülkemiz. Enerji üretiminde sadece yüzde 26 yerli kaynaklardan enerji üretiyoruz. Tabii ki yerli kaynaklarımızı, yerli kömürümüzü, hidro kaynaklarımızı, rüzgâr ve güneş gibi yenilenebilir kaynaklarımızın kullanımını maksimize etmek en önemli hedeflerimiz arasında. Fakirliğimizi yani enerjideki fakirliğimizi nasıl zenginliğe dönüştürebiliriz?

Değerli arkadaşlar, bunun için en önemli ihtiyacımız bir mantalite ve yaklaşım değişimidir bence. Bu mantalite değişimiyle enerjinin sadece tüketim ya da elektrik temini boyutundan kurtulması yani sanayi boyutuna, yerli makine, ekipman üretimi boyutuna, şirketlerimizin rekabetçilik ilkelerine göre yönetilebilmesi boyutuna, uluslararası ilişkilerdeki enerjinin belirleyici boyutuna, diplomasi boyutuna bakmak ve bu konularda inisiyatif almak gibi bir zorunluluğumuz var.

Bundan yirmi sene önce Japonya da Kore de belki bizimle aynı durumdaydı, hâlâ da kaynak bakımından bize göre daha bağımlı ülkeler ama bunlara doğrusu bugün enerji fakiri ülkeler diyemiyoruz. Çünkü bu ülkeler yukarıda ifade ettiğim konularda mantalite değişikliklerini ve yaklaşımlarını gerçekleştirmiş durumdalar. Bugün enerjinin birçok alanında kendi teknolojileriyle dünyanın birçok yerinde şirketleri faaliyet göstermekte ve bu şirketler kendi alanlarında, sektörlerinde ilk 10 içerisine girmektedirler.

Tabii, konu enerji. Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri; konuşulacak çok konu var, çok mevzu var ancak biz bugün burada daha çok dinleyeceğiz hem Sayın Bakanımızı hem de sivil toplum örgütü temsilcilerini. Sayın Bakanımız bu noktada önemli bir yük, önemli bir sorumluluk üstlendi. Enerji gibi önemli ve gelecekte daha da hayati olacak bu sektörün sorumluluğunu üstlendi. Geçmişte gerçekleştirilen önemli dönüşümlere rağmen, Türk enerji piyasasının tüm sektörlerde genişletilip değiştirilmesine rağmen hâlâ yapılacak çok önemli reformlar var.

Sayın Bakanım, yerli enerji kaynaklarının, özellikle de yerli kömür kaynaklarının ekonomiye kazandırılması için yeni yöntemler geliştiriyorsunuz; bu, en önemli gündemlerimizden. Türkiye'nin enerji arz güvenliğinde yer altı depolarının geliştirilmesi olmazsa olmazınız, bu konuda aktif çalışmalarınız var. Türkiye'nin enerji merkezi, enerji "hub"ı olması hedefinde daha proaktif çalışmalarınız var. Türkmenistan, Kuzey Irak, İran, Doğu Akdeniz, LNG gibi yeni arz kaynaklarıyla önemli temaslarınız var. Enerji sektörlerimizin dünya ihtiyaçlarına göre, büyük Türkiye ihtiyaçlarına göre yeniden

yapılandırılmasına ilişkin çalışmalarınız var. Evet, başarınız tüm Türkiye'yi ve sektörleri doğrudan etkileyecek. Bugün, burada, Sayın Bakanım, bu çalışmaların küçük bir başlangıcını dinleyeceğiz. Enerji arz güvenliğinin sağlanmasında, enerji sektöründe, elektrikte, doğal gazda, nükleerde ve yapısal alanda çok acil ihtiyaç duyulan bazı düzenlemelere ilişkin kanun değişikliklerini görüşeceğiz.

Bu kapsamda Sayın Bakanıma enerjideki dönüşüm ve değişim vizyonu ve bugünkü görüşeceğimiz kanun değişikliklerine ilişkin açıklamaları için söz veriyorum.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Öncelikle neyi görüşeceğiz, onu bir bilmemiz lazım Başkanım.

BAŞKAN – Emin Haluk Bey, açıklamalarını Sayın Bakan yapsın, ondan sonra ben bildireceğim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Hayır, bilelim.

BAŞKAN – Genele ilişkin açıklamaları müsaade edin yapsın.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Bakanım, sizi sıkıntıya sokmayalım, usule uygun olsun diye söylüyorum, kusura bakmayın.

BAŞKAN – Usulde bir sıkıntı yok.

Buyurun Sayın Bakanım, söz sizde.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Vallahi Başkanım, nasıl diyorsanız öyle.

Şimdi, kıymetli Başkan, kıymetli Komisyon üyeleri, değerli vekillerimiz, katılımcılar, basın mensupları; öncelikle hepinize bugün bu Komisyon toplantısına katıldığınız için çok teşekkür ediyorum.

Bugün konuşacağımız mevzu pazartesi günü herhâlde iktidar vekillerimize dün de muhalefetteki vekillerimize yapılan sunum itibarıyla Enerji Komisyonumuza getirdiğimiz maddelerle alakalı gündem değişiklikleriyle alakalı.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bir saniye Sayın Bakanım, çok özür diliyorum.

Biz bunu mu görüşeceğiz, gelen tasarıyla...

BAŞKAN – Emin Haluk Bey, lütfen biraz sabırlı olun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Hayır, sabır değil, ben ne görüştüğümü bilmek istiyorum.

BAŞKAN – Bakın, Sayın Bakanıma lütfen izin verin, bir açıklamalarını yapsın, onunla ilgili Başkanlığımız gerekli açıklamaları yapacak.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bakın, Sayın Bakan bize yapılmış olan sunumla ilgili konuşacağını söylüyor, tasarıyla ilgili demedi.

BAŞKAN – Ama açıklamaları yapmaya ve gündem oluşturmaya izin vermiyorsunuz. Lütfen izin verin Bakanımız konuşmalarını yapsın.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bir şeyi de bizim söylememize izin verin. Bakın, engel olmayacağız dedik. İç Tüzük'ün 7'nci maddesine göre yapamazsınız bu toplantıyı.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz ama en azından açıklamaları yapsın.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Neyi dinleyeceğiz Sayın Bakanım, teklifi mi tasarımı mı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Teklifi dinliyoruz, ben de teklifle ilgili genel kanaatlerimle açılış konuşmasını yapacağım eğer Başkanım izin verirsiniz, nasıl diyorsanız.

BAŞKAN – Emin Haluk Bey, lütfen Sayın Bakanımıza izin verin bir konuşmasını yapsın.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – İzin sizin Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Elektrik Piyasası ve Bazı Kanunlarda Yapılacak Değişikliklerle İlgili Kanun Teklifi'yle alakalı bir açıklama yapmak için -inşallah, Başkanım, izniniz olursa- konuşmama başlamak istiyorum.

Şimdi, bugün itibarıyla bu Komisyonunda yaklaşık 26-27 maddelik bu teklifimizin içerisinde neyi amaçladık, Türkiye'nin bu değişen bölgesel ve küresel enerji ikliminde ne tür ihtiyaçları var, bu ihtiyaçlara dayalı neleri karşılamak için bu paketi hazırladık, bununla ilgili ne amaçlıyoruzla ilgili genel bir bilgilendirme, görüş ve kanaatlerimiz ve iktidarımızın 2023 hedefleri noktasında nelere odaklandık, amaçlıyoruz, bununla ilgili genel bir bilgi vereceğim. Haluk Bey, siz de bu noktada bu konuşma sonrası inşallah yeterli bilgilendirmeye ulaşırsınız diye düşünüyorum.

Öncelikle yasa teklifimizin görüşüleceği bu oturumun hayırlara vesile olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, bilindiği üzere tüm dünyada enerji piyasaları çok dinamik bir şekilde değişim geçirmektedir. Ülkemiz elektrik piyasası 2001 yılından itibaren 4628 sayılı Kanun'la yeniden şekillendirilmiş, mevcut yapı tümüyle değişime uğramış ve 2013 yılında, 6446 sayılı yeni piyasa kanunuyla günün ihtiyacına cevap verebilecek birçok yeni düzenleme yapılmıştır. Son on yılda, 39.800 megavat olan kurulu gücümüz, neredeyse yüzde 100 artarak 74 bin megavata ulaşmıştır. 2005 yılında 160 milyar kilovatsaat olan tüketimimiz, 2015 sonu itibarıyla 264 milyar kilovatsaati geçmiştir.

Yine, bu son on yıl içinde, yenilenebilir kaynaklarımız, 70 megavat olan -hidrolik hariç- kurulu gücümüz 2016 yılı ilk çeyrek itibarıyla 5.870 megavatı geçmiştir. Cumhuriyetimizin yüzüncü yılı olan 2023 yılı hedeflerimiz kapsamında, bu büyüklüklerin yaklaşık 2 katına çıkması için yoğun çalışmaya devam ediyoruz.

Türkiye'deki elektrik piyasasındaki hızlı değişim gereği, mevcut 6446 sayılı Kanun'da da değişiklik yapma ihtiyacı doğmuştur. Bu kapsamda hazırlanan teklif, yatırım süreçlerinin hızlandırılması ve önemli ölçüde, uygulamada yaşanan sorunların giderilmesini amaçlamaktadır. Söz konusu teklif, ağırlıklı olarak yerli ve yenilenebilir kaynakların elektrik üretimindeki payını artırmak için bu kaynakların piyasaya daha hızlı ve etkin girişini sağlayacak yeni yatırım modellerini öngörmektedir. Bu kapsamda, yerli kömürden elektrik üretim yatırımları desteklenecek ve çok daha kısa sürede bu yatırımların gerçekleştirilmesi sağlanacaktır.

Aynı zamanda, yenilenebilir kaynaklardan elektrik üretimi ve bu tesislerde kullanılan teknolojinin de yurt içinde üretilmesini sağlayacak yeni düzenlemeleri getiriyoruz. Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylanan Onuncu Kalkınma Planı'nda yer alan öncelikli dönüşüm programlarında 2018 yılı itibarıyla yerli kömürden elektrik üretimi miktarının yaklaşık 57 milyar kilovatsaat olması hususu Bakanlığımıza hedef olarak verilmiştir. Kanun teklifiyle, yerli kömüre dayalı elektrik üretim tesisi kurulması ve varlıkların daha hızlı ve etkin kullanımının özel sektörün desteği ve marifetiyle sağlanması amacıyla Özelleştirme İdaresi Başkanlığının yapacağı birim fiyat yarışması usulüyle ihale yapılması yönetimine dayanan yeni bir yatırım modeli oluşturulmuştur. Bu modelde, tesiste üretilecek enerjinin TETAŞ veya EÜAŞ tarafından, ihale sonucu ortaya çıkan birim fiyattan satın alınması öngörülmektedir.

Yenilenebilir kaynaklarımızın bu ülkenin geleceği için ne kadar önemli olduğunun bilincindeyiz ve hızla geliştirilmesi için gerekli adımları atmak zorundayız. Bahse konu teklifle, var olan yenilenebilir kapasitenin, piyasa şartlarında daha etkin çalışması sağlanırken yeni yapılacak olan tesisler için yenilenebilir enerji kaynak alanları oluşturulmuştur. Yenilenebilir enerji kaynak alanları kapsamında yapılacak yatırımlarda hem yenilenebilir kapasitenin artırılması hem de bu alanlarda kurulacak tesislerde kullanılacak ekipmanın azami ölçüde yerli üretimle sağlanması amaçlanmıştır. Yenilenebilir enerji kaynak alanları modelinde, yenilenebilir kapsamına giren yeni yatırımların finansmanı için gerekli birim fiyat Bakanlık tarafından belirlenecek tavan fiyat üzerinden eksiltme suretiyle yapılacak yarışma sonunda ortaya çıkacaktır. Bu modelle, yatırımların cazibesi artırılırken fiyat yarışmasıyla marjinal maliyetler yakalanmış olacak ve tüketiciye daha ucuz enerji sağlanmış olacaktır.

Ayrıca, nükleer santrallerin kurulmasında, elektrik tesislerinin proje onay ve kabul süreçlerinde, maden sahalarının değerlendirilmesinde elektrik piyasasında lisanslamada ve elektrik piyasası tarifelerinin uygulanmasında karşılaşılan birçok sorunun çözümü amaçlanmıştır.

Söz konusu teklifle, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nda da değişiklik öngörülmüştür. 2002 yılı itibarıyla ülkemizde sadece 5 şehirde kullanılan doğal gaz, 2015 yılı itibarıyla 77 ilimize kadar ulaştırılmıştır. Bu durum, özellikle kış aylarında doğal gaz boru hatlarında yaşanması muhtemel teknik sebeplerden dolayı oluşacak gaz kesintileri dikkate alındığında, doğal gaz arz güvenliğinin önemini de bir kez daha ortaya koymaktadır. Bu kapsamda, doğal gaz arz güvenliğinin sağlanmasına yönelik olarak, ithalatçı şirketlerin yüzde 10 olan depolama yükümlülüğünü yüzde 20 seviyelerine yükseltmeyi amaçlanmıştır.

Özellikle kış aylarında, şehir tüketimlerinin pik yaptığı dönemlerde, doğal gazın elektrik üretiminde de kullanılıyor olması, talebin karşılanmasını güçleştirmektedir. Yeni depolama tesislerinin, ülkemizin uluslararası boru hatlarının geçiş güzergâhı ve transit ülke pozisyonlarını güçlendirecek önemli bir katkı yapacaktır.

Doğal gazın, şehirlerde yaygınlaştırılması politikası kapsamında, son on yılda hemen hemen tüm şehir merkezlerinde doğal gaz dağıtım faaliyeti tesis edilmiştir. Aynı il sınırlarında, dağıtım lisansı sınırları dışında kalan küçük yerleşim merkezlerinde yaşayan vatandaşlarımızın gaz taleplerinin sağlanabilmesi için de ilgili dağıtım lisanslarındaki sınırların kurul tarafından yeniden düzenlenmesinin de önü açılmıştır.

Madencilik sektörü, tüm ekonomiler için önem arz eden ve geliştirilmesi gereken sektörlerin başında gelmektedir. Yer altı kaynaklarının yüksek katma değer sağlayacak şekilde ekonomiye kazandırılması, enerji ve sanayi ham madde talebinin güvenli ve ekonomik olarak karşılanması, arz kaynaklarının çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi, üretilen ham maddelerin yurt içerisinde işlenerek nihai ürünlere dönüştürülmesi temel hedeflerimizdendir. Ülkemizin madencilik konusunda ihtisas sahibi kurumu olan MTA'nın, bu önemli amaç çerçevesi içerisinde fonksiyonlar icra etmesinin önü açılmaya çalışılmıştır. Girdi Tedarik Stratejik Eylem Planı'nda da belirtilen hedef kapsamında, stratejik madenlerin tedarik güvenliğinin sağlanması için MTA'nın yurt dışında arama ve araştırma faaliyeti yapmasına, yurt dışında şirket veya ortaklık kurmasına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Bazı maden sahaları, büyüklüğünden dolayı ölçek ekonomisi kapsamında değerlendirilememektedir. Sahanın büyük olması, çok büyük kapasitede yatırımlar gerektirmekte ve yüksek sermaye ihtiyacı doğurmaktadır. Bu güce sahip çok fazla yatırımcının mevcut olmaması söz konusu sahaların kullanımını ve yatırımlarını geciktirmektedir. Dolayısıyla, bu sahaların bölünerek daha fazla yatırımcının ilgisine sunulması hem atıl duran kaynakların kullanımına hem de yatırımların daha hızlı yapılmasına imkân sağlamaktadır.

Metan gazının drenajı, madenlerde daha önce yaşanan gaz sıkışmalarından kaynaklı kazaların önlenmesini ve iş sağlığı ve güvenliği açısından daha uygun ve etkin işletmecilik yapılmasını sağlayacaktır. Drenaj sonucu elde edilen

metanın doğal gaz piyasasına satılması durumunda, Zonguldak havzasında bulunan tüm bu taş kömürü rezervlerinden elde edilecek metanın da önemli bir ekonomik büyüklüğe sahip olabileceği değerlendirilmektedir.

Kanun teklifiyle ulaşılmak istenen bir başka hedef de yatırımcıların ve vatandaşların bürokratik süreçlerden dolayı yaşadıkları sıkıntıları azaltmaktır. Ayrıca, Anayasa Mahkemesi ve Danıştayın bazı mevzuat uygulamalarına yönelik kararların gerekçeleri dikkate alınarak yeni düzenleme ihtiyaçları ortaya çıkmıştır ve bunun karşılanması esas hedef olmuştur bu kapsamda. Bu düzenlemelerle, hem yatırım süreçlerinde oluşması muhtemel riskler azaltılmış hem de uygulamada yaşanan tıkanıklıkların çözümü sağlanmıştır.

Bugün itibarıyla, Hükümetimizin 24 Kasımdan sonra göreve gelmesiyle birlikte ortaya çıkan, dünyadaki enerji arz ve güvenliğiyle yeni bir dönemin içerisinde olduğumuz bu süreçte, Türkiye'nin özellikle ve özellikle yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarıyla ilgili olan ihtiyacının ve bu ihtiyacın zamanlamasının hayata geçmesinin hassasiyetinin farkındayız. Dolayısıyla, arkadaşlar, değerli Komisyon üyeleri, bu paket kapsamında, Türkiye'deki, özellikle yoğun zamanlar dediğimiz pik zamanlarda, kış aylarında doğal gazdan kaynaklanan, enerji talebinden kaynaklanan, Türkiye'nin enerji ve arz güvenliğinde oluşabilecek sıkıntıları bertaraf etmeye yönelik ciddi bir düzenleme kapsamında, 2023 hedeflerimiz doğrultusunda bu kaynakların hayata geçirilebilmesiyle ilgili ciddi düzenlemeleri öngörüyoruz. Burada, birinci derecede amacımız, Türkiye'nin toplam kurulu güç kapasitesi içerisinde, yerli ve yenilenebilir kaynakların çok hızlı bir şekilde devreye girmesi ve bunun yatırım ortamının rekabetçi koşulları içerisinde daha uygun maliyetle üretilmesiyle özellikle cari açığımıza da etki eden ithalat kalemleri noktasındaki bu maliyetin azaltılmasını amaçladık.

Bu, tabii ki Türkiye'nin, Türkiye gibi, gelişmekte olan, her yıl ortalama yüzde 5 büyüyen ki geçtiğimiz on üç yıllık Türkiye'nin büyüme ortalamasına baktığımızdaki enerji büyümesinin de bu minvalde seyrettiğinden hareketle, mevcut ihtiyacı olan enerji büyüme talebini de karşılamasından hareketle, sadece kamu yatırımlarıyla değil, özel sektörün de resmin içerisine girerek yapacağı yatırımların da teşvik edilmesi, önünün açılması, Türkiye'de kaynak çeşitliliğinin artırılması çerçevesindeki resimden hareketle, çok dinamik bir paket hazırladık. Bu paketle birlikte, sadece bu yatırımları devreye almayacağız, aynı zamanda, özellikle yenilenebilir teknolojilerde, yenilenebilir enerji kaynaklarının devreye alınması sürecinde -bakın, burası çok önemli- oluşturacağımız ihale modelinde, sadece mal satan değil, satılan malın ülke içinde üretilmesinin önünü de açan bir düzenlemeyi de hedefliyoruz. Burada 2 tane hedefimiz olacak -bakın, burası çok önemli- hem güneş hem rüzgârda, aynı zamanda yerli üretimin şart koşulacağı bir model çünkü Türkiye, bölgesinde sadece iç pazar anlamında değil, güneş ve rüzgâr kapasitesi itibarıyla bölgesindeki ülkeler ve coğrafya noktasında da potansiyeli yüksek bir ülke. Türkiye'deki yatırım ortamının iyileştiği son yıllardaki bu performansını, yenilenebilir enerji kaynaklarındaki ham madde, teknolojiye dayalı üretilen bu kapsam, ekipman noktasında da bir yatırım üssüne dönüştürülmesi ve bu noktada, özellikle -bunun da altını çizmek gerekiyor- yenilenebilir kaynaklardan güneş ve rüzgârdaki ekipmanın maliyet kalemlerinden özellikle navlunun yüzde 20-25'lere çıktığı bir iklimde, yerli üretimle birlikte bu maliyet kaleminin de aşağı düşürüleceğinden hareketle ciddi bir maliyet avantajının da önünü açmayı; sadece iç piyasaya değil, ihracatla birlikte, Türkiye ekonomisine ihracat kalemi ve yeni istihdam alanları oluşturmayı da hedefliyoruz. Bu birincisi.

Peki, ikincisi ne? İkincisi de şu: İkincisi, bu modelde şart koşacağımız noktalardan bir tanesi de AR-GE noktasındaki yatırımın ortaya çıkması. Çünkü güneşte ve rüzgârda son yıllarda dünyadaki teknolojik araştırma ve geliştirme çalışmalarına dayalı, her geçen gün daha da artan bir iklimden bahsediyoruz. Bundan altı sene önce çok yüksek maliyetlerde bahsettiğimiz, örneğin güneş enerjisinde, artan kapasite kullanımlar tek haneli rakamlardan bugün yüzde 17-18-20'lere doğru yol aldı. Önümüzdeki beş altı yılda artacak olan AR-GE faaliyetleriyle birlikte bunun yüzde 20'lerin üzerine çıkacağı, dolayısıyla artan bu kapasite kullanım oranlarıyla birlikte, birim üretim maliyetleri, yatırım maliyetlerinin daha rekabetçi olması, dolayısıyla yenilenebilir olan potansiyeli ve ihtiyacı noktasında Türkiye gibi ülkelerin bu noktada, araştırma-geliştirmenin içinde olmasının ortaya çıkaracağı katma değeri de hedefliyoruz.

Bu çerçevede, ortaya çıkacak modellemeye tüm piyasanın teşviki değil, yatırım yapıp AR-GE ve yerli üretimin teşvikiyle birlikte oluşacak serbest piyasa koşullarıyla rekabet usulüyle birlikte maliyetlerin çok daha hızlı bir şekilde, bugün rekabetçi olmayan bir kısım yenilenebilir maliyetlerinin bu dediğimiz modelle birlikte daha rekabetçi bir ortama ulaşmasının önünün açılması hedeflenmektedir.

Türkiye, enerjiye bağımlı bir ülke, enerji ithal eden bir ülke; petrolünün yaklaşık yüzde 92'sini, doğal gazının yüzde 97-98'ini, taş kömürünün yüzde 80-85'ten fazlasını ithal eden bir ülke. Dolayısıyla, enerji ihtiyacının farklı kalemlerde birçoğunu ithal eden bir ülke.

Bu tasarıyla amaç, önemli bir noktasındaki maddelerle amaç, Türkiye'nin enerjide dışa bağımlılığıyla alakalı kaynaklarını daha hızlı ve etkin bir şekilde sisteme, devreye almaya yönelik bir düzenleme. Bunun, yerli kömür tarafı aynı şekilde başka bir önem arz ediyor. Nitekim, bugün, Türkiye'nin yerli kömürden üretim kapasitesini çok ciddi ve anlamlı bir şekilde artırmak bizim öncelikli hedeflerimizden bir tanesi. Dünyanın yerli kömürden, kömüre dayalı elektrik enerjisi üretiminden çok daha yoğun bir motivasyonla her geçen gün yatırımlarını artırdığı bir iklimde ki bu tartışma hep süregeliyor, işte, Batı ülkeleri, Batı ekonomileri, kömür, emisyon, çevre kirliliği falan... Ben bunu, bu ortamda, siz değerli Komisyon üyeleriyle bir kez daha, aslında, paylaşmak istiyorum çünkü bazı şeylere toplumumuzun da kamuoyumuzun da hakikaten vâkıf olması lazım. "Dünya kömürden kaçıyor mu? Türkiye etrafı kirliliyor mu? Emisyon yükümlülükleri şu kadar ağır mı? Nükleerde şöyle mi?" gibi.

Bugün itibarıyla dünyadaki birçok gelişmiş ekonomi, örneğin Amerika, örneğin Almanya, örneğin Avrupa'daki birçok ülke, hakeza gelişmekte olan, büyüyen ağırlıklı ülkelerden Çin ve benzeri ülkeler, yüzde 60-70, yüzde 40'lar... Birçoğu elektrik üretimini portföyü içerisinde, çok büyük oranda kömürden yapıyor. Türkiye'nin yüzde 10'larda seyrettiği yerli kömür, ithalle birlikte yüzde 20'lerde seyrettiği bir gerçeklikten hareketle, Türkiye'nin özellikle son yıllarda sisteme ve devreye alma noktasında, ciddi kalorisini, Türkiye standartlarında ciddi kalori, 2 bin civarı kalori alt yapısını da haiz, Afşin-Elbistan'dan sonra, özellikle Konya, Eskişehir, Afyon, Trakya'daki havzalarımızdaki ciddi rezervlerimizle birlikte, ciddi bir yerli kömür rezervini de hızla devreye alıp Türkiye'nin genel haritası bir tarafa, bölgesel enerji arzı güvenliği noktasında devreye alması her geçen gün daha elzem olmaktadır. Örneğin, Marmara Bölgesi, Türkiye elektrik talebinin en yoğun olduğu 7 bölgemizin başında geliyor, yüzde 35'lerde; Trakya yüzde 20'lerde. Türkiye'nin elektrik talebini, artan büyümesiyle, artan sanayi, endüstriyel, nüfusa dayalı büyümesiyle, artan elektrik talebini mümkün olduğunca ithale dayalı kaynaklardan değil, yerli kaynaklardan üretimine dayalı, sadece yenilenebilir değil, verimlilik açısından yenilenebilirliğe göre çok daha kapasitesi fazla olan kömüre de yoğunlaşmasını amaçlıyoruz burada ve bunların çevresel etkisi, izinleri, bunların hızlı bir şekilde yatırım ortamına dönüştürülmesiyle ilgili yapılması gereken, atılması gereken teknik alt yapıyla ilgili düzenlemeler ve bunların hızlı bir şekilde, önümüzdeki dönemde, oluşabilecek, dünyadaki, bölgedeki küresel anlamda yaşanabilecek her türlü krize karşı Türkiye'nin bu hazırlığı yapabilmesi noktasında, tüm bu çalışmaları bu temel üzerine inşa etmeye çalışıyoruz.

Bundan sonraki süreçte, bakın, Türkiye'nin yaşayabileceği sorunları bu çerçevede değerlendirmek lazım çünkü bakıyorsunuz, Anadolu'da elektriği üretiyorsunuz, bu elektriği talebin yüksek olduğu Trakya'ya, Marmara'ya taşımak için dünya kadar iletim alt yapısı yapıyorsunuz, bunları Türkiye'nin bir ucundan bir ucuna iletmeye çalışıyorsunuz, boğazları atlatabiliyorsunuz, bununla ilgili yatırımlar yapıyorsunuz. Dolayısıyla, Trakya'daki yatırımlar, Marmara'daki yatırımlar, bölgesel anlamda arz-talep dengesinin de oluşmasına dayalı portföyümüzdeki önceliklendirmeyi bu çerçevede değerlendirerek mevsimselliğin de etkisini göz ardı etme noktasında ki hepimizin malumu, kış ayları Türkiye'de sadece elektrik üretimi için değil, ısınma amaçlı da, temiz enerji, çevresel anlamda güzel bir enerji, amenna doğal gaz ama yaşanabilecek sorunlara dayalı, işte, depolama sorumluluğundan tutun, bununla ilgili düzenlemeleri de bu çerçevede Türkiye'nin sadece kamu olarak ithalatında değil, özel sektörün de lisanslaması noktasında ortaya çıkan taleplere dayalı depolama kapasitesinin artırılması, bununla ilgili depolama rasyolarının yüzde 10'dan 20'ye çıkarılması, bununla ilgili alternatif enerjiyi sisteme, doğal gazı sisteme entegre edebilmek için LNG'den tutun FSRU'ya kadar, yeni depolama kapasitesi artışından tutun, bununla ilgili tüm alt yapı düzenlemelerine kadar, Türkiye olarak bizim, enerjiyi göz ardı etme lüksümüz yok, riske atma lüksümüz yok, vatandaşımıza oluşabilecek doğal veya gayridoğal problemlerle üzme, sıkıntıya uğratma lüksümüz yok.

Bu gerçeklikten hareketle, burada aslında, en can alıcı nokta o, işte, evvelsi gün, Karadeniz Bölgemiz'de yaşanan çok yoğun yağışlardan kaynaklanan; HES'lerin, kanal HES'lerin çok yoğun elektrik üretiminden kaynaklanan yük artışından, iletim hatlarımızda Karadeniz'den başlayarak zincirleme bir etkileşim oldu. Ama işte, bu, Karadeniz'den Marmara'ya kadar uzanıyor, öyle değil mi? İstanbul'a kadar uzandı bu iş. Yirmi, otuz dakika, kırk dakikaya yöndük, bir kısım illerimizde elektrik kesintisi yaşandı. Hâlbuki Marmara'da biz, Trakya'da biz gerekli üretim kapasitesini oluşturabilmiş olsak o denge noktasında İstanbul'a kadar belki uzanmayacak, daha lokal kalacak, yirmi dakika, otuz dakika bile sürmeyecek. Doğu Anadolu'da, İç Anadolu'da, Akdeniz Bölgesi'nde, Karadeniz Bölgesi'nde, tüm bu bölgelerdeki üretim arz-talep dengesini bu çerçevede ama önceliklendirdiğimiz hususun yerli ve yenilenebilir kaynaklar olduğunu unutmamaktan hareketle, çok ciddi bir planlama içerisine girdik. Çünkü Türkiye, sadece nüfus olarak büyümüyor, önümüzdeki yıl, kuvvetle muhtemel, Türkiye olarak biz 80 milyona ulaşacağız, belki 80 milyonu aşacağız. Sadece nüfus olarak büyümüyor, üretim olarak büyüyor, istihdam olarak büyüyor, sanayi olarak büyüyor; Türkiye birçok alanda büyüyor ve bu büyümenin temel dinamiği, temel unsuru, ana unsuru olan enerjiyi göz ardı etme lüksümüz yok. Vatandaşımıza, güvenilir, istikrarlı ve alt yapısı güçlü enerji sağlamak için her türlü yasal düzenlemeyi, çalışmayı, yatırım ortamını, bununla ilgili gereklilikleri yerine getirmek zorundayız Hükümet olarak, Hükümet noktasında, üzerimize yüklenen bu sorumluluk olarak.

Dolayısıyla, bu çerçevede, genel paketimizin içerisinde, Türkiye'nin enerji ihtiyacıyla ilgili, Türkiye'nin alt yapı yatırımlarıyla ilgili, Türkiye'nin farklı teknolojileri, yatırım ortamının ekonomiyeye, endüstriye, sanayiye kazandırılmasıyla ilgili; Türkiye'nin doğru bir rekabet ikliminin oluşturulmasıyla birlikte, enerji maliyetlerinin aşağıya düşürülmesiyle ilgili hedeflerimiz kapsamında, bu teklifi Komisyonumuza, değerli Komisyon üyelerimiz olarak sizlere sunalım, getirelim ve bununla ilgili hızlı adımlar atarak ekonomimizin, Türkiye'nin bugünkü yatırım iklimine dayalı oluşan problemlerin çözümlerini hızlı bir şekilde hayata geçirelim niyetiyle, şiarıyla hızlı bir şekilde gündeme getirdik.

Şimdi, tabii, Türkiye, 2002 yılından bugüne kadar çok önemli adımlar attı, çok önemli yatırımlar yaptı. Türkiye'de biz, tüm bu çerçevede, enerji alanında da çok önemli yatırımlar yaptık. Bu paketin kapsamı içerisinde olan önemli konulardan bir tanesi de, hepimizin malumu olduğu üzere, nükleerle ilgili bazı düzenlemeler. Bundan her ortamda bahsediyorum. Her ortamda da ifade ettiğim gibi, Türkiye, nükleer enerji yolculuğuna rahmetli Adnan Menderes zamanında, 1956 yılında başlamış, on yıllarca bu macerayı farklı konjonktürel gelişmelerle, farklı siyasi gelişmelerle, farklı farklı yaşanan olaylarla bir türlü hayata geçirememiş.

İktidarımız döneminde, 2006-2007'yle başlayan, sonra yasal düzenleme, ihale alt yapısıyla farklı farklı girişimlerle birlikte, nükleerin hayata geçirilmesiyle ilgili çok önemli adımlar attık ve bununla ilgili, 2 santralimizin hayata

geçirilmesiyle ilgili hükümetler arası anlaşmayla birinci ve ikinci nükleer santrallerle ilgili somut adımları hayata geçirme noktasında hızlı bir şekilde yürüyoruz. Hakeza, 2023 hedeflerimiz çerçevesi içerisinde toplam enerji portföyümüzün içerisinde anlamlı bir miktarda da, dengeli bir sepetten hareketle, nükleerin de olmasından hareketle bu süreci de başlattık. Bu süreç çerçevesi içerisinde, yapmamız gereken yasal düzenlemeler var. Seçilen bölgeler, bu bölgelerde yapılacak olan yatırımın hayata geçmesiyle ilgili düzenlemeler var, bu düzenlemelerin hayata geçirilmesiyle ilgili yapmamız gerekenler; dolayısıyla siyasi iktidar olarak, Hükümet olarak bize düşen sorumluluk, sözleşmelerden kaynaklı bize düşen sorumlulukların gereği olarak bunun hayata geçirilmesi noktasında, 2023 hedeflerimiz noktasında hızlı bir aksiyon alınması gereken bir süreç. Nitekim, bu maddelerin bir kısmı iki yıldır, biliyorsunuz, Meclis gündemimize geldi. En son geçtiğimiz yıl seçimden önce de gelmişti ama Meclisimiz, biliyorsunuz, seçim atmosferinden dolayı, maalesef gündemimize alamadı. Alamadığı için de kadük kaldı ve tekrardan bu paketin içerisine bunu da ekledik. Aynı şekliyle tekrar gündeme getirdik.

Dolayısıyla, nükleer, dünyada hâlâ hâlihazırda en önemli ve en güvenli enerji kaynaklarından bir tanesi ve bunun, dünyadaki gelişmiş ve gelişmekte olan tüm ülkeler için vazgeçilmez bir enerji kaynağı olduğu kesinlikle ama kesinlikle göz ardı edilemez. Bu gerçekten hareketle de Türkiye Cumhuriyeti devleti, Hükümeti olarak bizler, Türkiye'nin bu enerji kaynağından, bu enerji yatırımdan vazgeçmesi, faydalanmaması düşünülemez çünkü bugün, dünya, çok net bir şekilde, nükleer enerji kaynaklarına çok yoğun bir şekilde yatırıma son hızla devam ediyor. İşte, bazı örgütler, bazı gruplar, bazı kesimler yurt dışında başka ülkeleri temsil ettiğini söyleyen bazı kesimler ki temsil ettikleri ülkelerde sayısız nükleer santral olduğu gerçeğini de unutarak bazen bunları yapıyorlar, tebessümle karşılıyorum. Onlara şöyle bir şey tavsiye ediyorum: Türkiye'nin etrafındaki coğrafyada, madem böyle bir eleştiri, protesto veya Türkiye üzerinde böyle bir potansiyeliniz, kapasiteniz, iyi niyetli bir çevre kaygınız var; özellikle dünya için çok ciddi bir tehdit unsuru ortaya koyan, Ermenistan'daki, biliyorsunuz, sınırımıza 10-20 kilometre uzaklıktaki Metamor Santrali var. Diyorum ki: Bu enerjinizi, bu, Ermenistan'daki santrali protesto etmek için harcarsanız Türkiye'ye çok daha büyük hizmet edersiniz. Niye biliyor musunuz? Bakın, biz, geçtiğimiz ay Washington'daki 4'üncü Dünya Nükleer Güvenlik Zirvesi için gittiğimizde, en yoğun gündem maddelerimizden bir tanesi buydu. Bakın, dünyadaki bütün ülkeleri ayağa kaldırıp bu konuyla ilgili gerekli adımları atmak için ki birkaç ülkenin direnci var Ermenistan'ın bu konusuyla ilgili çünkü niye? Yaklaşık kırk küsur yıllık bir teknoloji, çok ciddi riskleri ve sıkıntıları beraberinde barındırıyor. Çok net bir şekilde söylüyorum, bakın, burası çok önemli, sadece Ermenistan için değil, Azerbaycan, İran, Türkiye ve bütün bu bölge coğrafyası için, Allah muhafaza, yaşanabilecek bir kaza, bölge ve dünya için... Muhatap ülkelere bunu söyledik, dünyadaki nükleer tehlike ve sıkıntı, tehditten bahsediyorsunuz ama dünyada şu anda, saatli bomba gibi, dibimizde böyle bir santral var. Bununla ilgili yaptırım, kısıtlama, durdurma, gerekli enerji alt yapısıyla ilgili gerekli kararlar almamız gerekiyor.

Biz, tabii, samimi niyetle bakan kesimlere çok açık şunu söylüyoruz: Eğer böyle bir kaygımız varsa şunu önceliklendirmemiz lazım, şunu değil... Neyi değil, neyi? Türkiye, "III-plus" denen "3+" teknolojik ulaştığı son model zirveyle dünyadaki en gelişmiş teknolojiyi, yatırım ortamı noktasında, getireceği bir iklimde, birinci nesil, ikinci nesil, artık tedavülde kalmış, her gün güvenlik duvarı üretim noktasında oluşturduğu riskler, teknik problemleri itibarıyla dünya için tehdit unsuru oluşturan bu santrallerin artık devreden çıkması için yapması gereken lobi yerine, eleştiri, protesto yerine Türkiye'nin şu anda dünyadaki 440'tan fazla mevcut kurulu olan nükleer santralin tamamında eş değer ve daha iyi bir güvenlik alt yapısına, kullanım alt yapısına, verimlilik, teknolojik anlamdaki ulaştığı çerçeveye itibarıyla bu noktaya ulaşmış bir teknolojiyi eleştirmek yerine, öbür tarafta, tamamen sınırımızın dibinde olan ve benzeri dünya için tehdit unsuru oluşturan konulara daha fazla enerji harcamalarının, enerji tasarrufu açısından da çok hayırlı olacağını, açıkçası, düşünüyorum.

Dolayısıyla, bu minvalden hareketle, Türkiye'nin petrolde, gazda, yenilenebilir ve yerli kaynaklara dayalı kömürde, güneşte, rüzgârda, hidroda, biyokütlede, jeotermalde, birçok kaynakta sahip olduğu alt yapıyı, rezervleri, imkânları, hepsini maksimum düzeyde kullanmak için bununla alakalı olarak çalışmaya son sürat devam edeceğiz.

Dolayısıyla, bu çerçeveden hareketle, genel anlamda bu kapsamın içerisinde olan farklı yasal problemleri de beraberinde getiren düzenlemelerin daha netleşmesiyle ilgili, bazı maddelerle birlikte genel paketimizi tüm bu çerçeveye içerisinde, bu teklifi değerli Komisyon üyelerimizin dikkatine sunuyorum.

Kıymetli Başkan, bize bu fırsatı verip bu konuşmayı yapma imkânı sağladığınız için de şahsınızda, tüm Komisyon üyelerine de dinlediği için çok ama çok teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bu geniş, kapsamlı açıklama ve ülkemizin dönüşüm projelerine ilişkin ve gündemimizde olan değişikliklerle ilgili Komisyonumuzu bilgilendirdiğiniz için size teşekkür ediyorum.

2.- Komisyon gündeminde bulunan (1/715) esas numaralı Kanun Tasarısı ile (2/28), (2/75), (2/242), (2/288), (2/586), (2/614), (2/1076), (2/1081) ve (2/1082) esas numaralı Kanun Tekliflerinin birbirleriyle ilgili görülmeleri nedeniyle İç Tüzük'ün 35'inci maddesi uyarınca birleştirilmesi ve görüşmelerde (2/1081) esas numaralı Kanun Teklifi'nin esas alınmasına ilişkin karar

BAŞKAN – Şimdi, Başkanlığımıza iletilen bir adet önerge vardır, okutup oylarınıza sunacağım değerli arkadaşlar.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Komisyon gündemimizde yer alan (1/715) esas numaralı Kanun Tasarısı ile (2/28), (2/75), (2/242), (2/288), (2/586), (2/614), (2/1076), (2/1081) ve (2/1082) esas numaralı Kanun Tekliflerinin birbirleriyle ilgili görülmeleri nedeniyle İç

Tüzük'ün 35'inci maddesi uyarınca birleştirilmesini, görüşmelerde (2/1081) esas numaralı Kanun Teklifi'nin esas alınmasını arz ve teklif ederiz.

Şahin Tin
Denizli
Necip Kalkan
İzmir
Mehmet Uğur Dilipak
Kahramanmaraş

Nureddin Nebati
İstanbul
Mehmet Erdoğan
Gaziantep
Metin Bulut
Elâzığ

Ali Ercoşkun
Bolu
Hacı Özkan
Mersin

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi önergeyle ilgili açıklama yapmak üzere Sayın Nebati'ye söz veriyorum.

Buyurun Sayın Nebati.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Sayın Başkan, usulle ilgili söz istemiştin ben. Açıklamadan sonra mı?

BAŞKAN – Dilerseniz açıklamadan sonra vereyim.

NUREDDİN NEBATİ (İstanbul) – Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, değerli arkadaşlar; öncelikle, bu teklifimizin ve tasarının hayırlara vesile olmasını diliyorum. Sözüme, çok değerli Sayın Bakanımızın yapmış olduğu kapsamlı açıklama ve özellikle de Müsteşarımız Fatih Dönmez Bey ve ekibine teşekkür etmekle başlamak istiyorum. Bize yapmış oldukları sunum, daha sonra da muhalefet milletvekillerine yapmış oldukları sunum, yapılacak olan bu değişikliklerin ülkemiz açısından ne kadar önemli olduğunu göstermesi açısından anlamlıydı, teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu teklifi vermemizin amacı, öncelikle, Parlamentonun -biliyorsunuz- bir yasama ve denetleme görevi var ve bu yasama görevi içerisinde de biz parlamenterlerin iki açıdan olaya yaklaşması gerektiğini düşünüyoruz. Birincisi: Ülke içerisinde toplum dinamik, özellikle bizim ülkemizdeki toplum oldukça dinamik ve her geçen gün birtakım ihtiyaçlar hasıl oluyor ve bu ihtiyaçların giderilmesi, ihtiyaçların karşılanmasında da zaman zaman bir zorluk teşekkül ediyor. Bu anlamda da toplum içerisinde meydana gelen ihtiyaçların giderilmesi ve bunun yasalaştırılması için bir çalışma yaptık. İkincisi de, parlamenterlerin yapmış olması gereken ikinci bir konu olarak da toplumun önünü açıcı, toplumun beklentilerinin ötesinde, önümüzdeki yıllarda, günlerde kendi rahatlarını sağlayacak çalışmalar için ön adım olması. Bu anlamda da ülke içerisinde, özellikle enerjiyle ilgili yaşanmış olan problemlerin giderilmesi ve önümüzdeki dönemde de Türkiye'nin ufkunu açacak çalışmaları ortaya koymak açısından bu teklifi hazırladık.

Şimdi, bazı konular vardır ki toplumun içerisindeki en uç kişi ile toplumu yöneten, önde gidenler arasında aynı önemi arz eder. Bunlardan bir tanesi de enerjidir. Enerji, sadece ülkemizin değil, dünyanın en önemli tartışma alanlarından, sorun alanlarından bir tanesi ve bu sorun alanı, bir tarafta göstermiş olduğu maddi güç, öbür tarafta dünyanın vazgeçilmez bir unsuru olması açısından toplumları derinden etkileyen, hükümetleri etkileyen, parlamentoları etkileyen önemli bir unsur. Bu anlamda da Türkiye gibi enerji politikalarının merkezi olan bir coğrafyada, bir tarafta petrolün, bir tarafta kömürün, bir tarafta da yeni bir enerji kaynağı olarak ortaya çıkan güneşin çok yoğun olarak görüldüğü, rüzgârın sert şekilde estiği ve her türlü ihtiyacı karşıladığı bir coğrafyada, enerji gibi bir konu mutlaka bütün toplumu ve yöneticileri etkilemektedir. Bu anlamda da Türkiye'nin önünü açıcı politikaların gerçekleştirilmesi ve yapılacak olan her türlü önerinin ve değişikliğin hem ülkeyi olumlu yönde etkilemesi hem de yapılacak olan tekliflerin ve yapılacak olan değişikliklerin de yerli ve millî olması elzemdir. Bu açıdan da biz, ülkemizin yerli ve millî beklentileri çerçevesi içerisinde bir öneride bulunduk.

Malumunuz, nükleer santral -az önce Sayın Bakanımız da ifade ettiler- ülkemizin gerçeklerinden bir tanesi ve enerji açığımızı giderecek en önemli enstrümanlardan bir tanesi. Bunun, nükleer enerjinin, nükleer santrallerin gerçekleştirilmesi ve bu santrallerin bir an önce ülkemizde uygulanabilir hâle getirilmesi... Fakat, bunu yaparken de mutlak surette çevreye, insan sağlığına uygun bir şekilde tesis edilmesi elzemdir. Bu anlamda da nükleer santrallerin hızlı ve sorunsuz bir şekilde gerçekleştirilmesi konusunda bir teklifimiz var.

Yerli üretimin, yerli üreticilerin ve sanayicilerin desteklenmesi ve özellikle güneş ve rüzgâr enerjisinde kullanılacak olan aksamaların Türkiye'deki üreticiler tarafından sağlanması bizim beklentimizdir.

Öte yanda, malumunuz, metan gazıyla ilgili zaman zaman problemler yaşıyoruz, zaman zaman madencilerimizi maalesef kazalarda kaybediyoruz ve bu kayıplar bazen çok yüksek sayıya da ulaşarak, hem yüreğimizi yaralıyor hem ülkemizi bir yasa sevk ediyor. Bu anlamda da metan gazının ülkede değerlendirilmesi anlamında bir teklifimiz vardır.

Yenilenebilir kaynakların sisteme daha hızlı bir şekilde dâhil edilmesi ve yatırımcının bürokratik işlemlerinin azaltılması amacıyla gene bir teklifimiz vardır.

Aynı şekilde, çok da geç kalınmış olan, aslında Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün bulunduğu coğrafya itibarıyla, geçmiş yüzyıldan itibaren dünyayı etkileyen ülkelerin diğer ülke sınırları içerisinde yapmış olduğu arama faaliyetlerinin, bulma faaliyetlerinin ve bunları değerlendirme faaliyetlerinin de ülkemizin millî bir kuruluşu tarafından yapılması hedeflenmektedir. Bu anlamda da Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğümüzün kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi ve yurt dışında da uzmanlık alanında faaliyet göstermesi konusunda bir teklifimiz vardır.

Gene, aynı şekilde, özellikle toplumun büyük bir kesimini ilgilendiren teknik veya teknik olmayan kayıp maliyeti ya da hepimizin bildiği, kayıp kaçığa ilişkin olarak da bir çalışmanın yapılması elzemdir. Şimdi, malumunuz, bir uçak bileti aldığımız zaman ya da bir otobüs bileti aldığımız zaman bilet üzerinde sadece ücret gözüküyor. Oysa, bizim elektrik faturalarımızda o kadar çok ayrıntı var ki ayrıntılarla tüketici âdeta yönlendirilmekte, tüketici "Acaba ben bu parayı niçin

ödüyorum? şeklinde sorular sormaktadır. Nasıl ki “Otobüste lastiğin maliyeti şu kadar, mazotun maliyeti bu kadar, amortisman şu kadardır.” diye bir sorgulama yapılmıyorsa veya bir uçak biletine ne kadar vergi ödendiği, ne kadar servis ücreti ödendiği sorgulanmıyorsa, bu tür kapsamlı ayrıntılara girilmesi de hem Türk yargı sistemini kilitlemekte hem hakem kurullarını da çok ciddi bir şekilde meşgul etmekte ve özellikle, hakem kurullarımızın topluma faydalı olacak kararların süratle verilmesi konusunda maalesef sıkıntılara sebep olmaktadır. Bu anlamda da tarife ve kayıp kaçaklara ilişkin mahkeme kararı da dikkate alınarak bir düzenleme yoluna gidilmektedir. Şüphesiz ki yapılacak olan düzenlemelerde topluma bir maliyet yüklenmediği doğrudur ancak nasıl ki bir vergi affı getirildiği zaman, bir SGK borcu affedildiği zaman ya da farklı maliyetler toplumun tamamına yansıtılıyorsa, bu tür maliyetlerin de bizler tarafından ödeneceği ve bu konuda yapılacak olan çalışmalarda EPDK’ya özellikle çok önemli bir görev yükleniyor. Maliyetlerin azaltılması anlamında, verilecek hedefler doğrultusunda yapılacak kayıp kaçığa ilişkin teknik ya da teknik olmayan kayıpların maliyetinin düşürülmesi konusunda da kendilerine birtakım tekliflerde bulunmuş oluyoruz.

Bu anlamda, özellikle 7 arkadaşımızla birlikte vermiş olduğumuz bu kanun teklifinin, inşallah, önce Komisyonumuzda geçmesini, ardından da yasalaşarak Türkiye’ye katkı sağlayacak bir değişikliği gerçekleştirmesini temenni ediyorum.

Sayın Başkana ve arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Nebati’ye teşekkür ediyorum teklifle ilgili açıklamaları nedeniyle.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Sayın Başkan, usulle ilgili söz istemiştin.

BAŞKAN – Şimdi Sayın Engin’e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Engin.

IV.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Komisyonun çalışma usul ve esasları hakkında görüşmeler

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Usulle ilgili söz istemiştin, teşekkürler.

Sayın Bakan, Sayın Başkan; Komisyonumuzun üyelerini, kamu kurum ve kuruluşlarımızın temsilcilerini, basın mensuplarını saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuza gelen bu kanun teklifi aslında bir nevi torba kanun niteliğinde, Elektrik Piyasası Kanunu olarak geçiyor ama enerjiyle ilgili pek çok farklı alanı kapsayan bir nevi torba kanun niteliğinde bir kanun teklifi. Yerli kömürden nükleere, kayıp kaçak konusundan madencilığa, imara varıncaya kadar pek çok farklı alanı kapsıyor.

Sayın Bakan da giriş konuşmasında ifade etmişti, muhalefet partisi milletvekillerine dün bir sunum gerçekleştirildi Bakanlık Müsteşarımız tarafından. Dolayısıyla, kanun teklifinin detaylarına biz dün ancak ulaşabildik ve nedenlerini de dün dinleyebildik. Ülkemizin geleceği açısından son derece önemli bir konu enerji konusu ve böyle bir konuda karar alırken hepimizin çok önemli bir sorumluluğu var aslında ve bu sorumluluğu da en iyi şekilde yerine getirmek hepimizin isteği ve aynı zamanda da görevi. Burada, Komisyonunda uygulanacak çalışma yönteminin, Komisyon üyelerinin kanun teklifini inceleyemeden, daha okuyamadan, apar topar bir şekilde geçirilmek olduğunu düşünmüyorum, böyle bir niyet olduğunu sanmıyorum. Dolayısıyla, Sayın Bakanın da eminim, buradaki Komisyondan sağlıklı bir geri bildirim beklentisi vardır diye düşünüyorum. Böyle bir çalışmayı yapacak, detaylı bir analiz yapacak, maddeleri ciddi bir şekilde inceleyecek, etki analizlerini okuyabilecek vaktimiz ne yazık ki olmadı, yirmi dört saatimiz bile olmadı sunum yapıldıktan sonra bugünkü toplantıya kadar.

Ayrıca, partimizin Komisyondaki üyelerinin yarısı bugünkü toplantıya katılamadı. Ben Komisyon Başkanımıza da bilgisini vermiştim. Yurt dışında olan üyelerimiz var, yurt içinde mecburi olarak gitmek zorunda oldukları ve iptal edemedikleri sorumluluklar nedeniyle üyelerimizin yarısı bu toplantıya katılamadı. Dolayısıyla, kanun teklifini inceleyebilmek için ek süre talebinde bulunmak istiyorum genelle ilgili görüşmelerin başlamasından önce çünkü enerji politikasının genel bildirimi konusunda da sağlıklı bir geri bildirim sağlayabilmek için zamana ihtiyacımız var, sağlıklı bir görüş alışverişinin olabilmesi için. Komisyon üyelerimiz, Sayın Bakan da uygun görürse, önümüzdeki hafta, çok da ileri bir tarihe atmadan ama inceleyebilmek için de zamana ihtiyacımız var. Dolayısıyla, önümüzdeki günler içerisinde, uygun görülecek bir tarihte, genelle ilgili görüşmelerden başlayacak şekilde tekrar toplanılması talebinde bulunmak istiyorum.

Ayrıca, bu kanun teklifinin önemli bir çevre boyutu da var. Daha önceki dönemde konuşulan kanun tasarısında Çevre Komisyonunun da görüşü alınmış. Dolayısıyla, ben Çevre Komisyonunun da görüşünün alınmasının önemli olduğunu düşünüyorum. İmarla ilgili konular da var yine aynı şekilde.

Komisyonumuzun takdirine sunuyorum. Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Engin’e.

Bu konuda -biliyorsunuz- Meclis Başkanlığımız tali komisyonlara da Başkanlığa ulaşan tasarı ve teklifleri gönderiyor. Gündem yapan tali komisyonlar görüşüp raporlarını ana komisyonumuza iletiyor; gündem yapmayan, görüşme ihtiyacı duymayan komisyonlarımız da görüşmeyeceğini bildiriyor.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Bizim de okuyacak vaktimiz olmadı.

BAŞKAN – Bu çerçevede, Bayındırlık Komisyonu gerekli görüşmeyi yaptı ve raporunu Başkanlığımıza iletti.

Şimdi, Sayın Engin, özellikle Komisyon üyesi bazı arkadaşlarımızın değişik görevleri nedeniyle katılamayacağını iletiniz. Ancak, Komisyonumuzun gündemiyle birlikte, tasarının Başkanlığımıza geçen hafta perşembe günü akşam

intikaliyle birlikte ve teklifle ilgili çalışmalarını yoğun bir şekilde Bakanlığımız, Sayın Bakanımız ve bürokratlarının ortaya koyduğu çalışmayla Komisyon üyelerimize ulaştırmaya çalıştık Başkanlık olarak.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Geçen hafta ulaşmadı Sayın Başkan.

BAŞKAN – Daha önceki ve burası Komisyon olarak bugüne kadar... Sayın Bakanım, Komisyonumuz ortaya koyduğu teamülle bugüne kadarki tüm çalışmalarında hakikaten çok örnek ve takdire şayan bir çalışma anlayışı ortaya koydu. Son derece teknik, son derece yapıcı ve son derece katkı verici bir boyutta sürdü çalışmalarımız, bugün de eminim öyle olacak. Bu kapsamda, özellikle ortaya konulan mevcut konuların aciliyeti, uluslararası yürüyen projelerin ivedilik arz etmesi, Meclis gündemimizin yoğunluğu ve yine, özellikle Sayın Bakanımızın komisyonlarda bulunma iradesi nedeniyle bugünkü gündemimizi değiştiremedik. O yüzden, bugünkü gündemimizde, şu an geneliyle ilgili Komisyon üyelerimizin görüşlerine açarak görüşmelerimizi sürdüreceğiz. Ben, Komisyon üyelerimizden teklifin geneliyle ilgili söz almak isteyen arkadaşlarıma söz vereceğim.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Sayın Başkan, bir şey söyleyebilir miyim.

BAŞKAN – Buyurun.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Biraz önce açıklama yaparken “Geçen perşembe günü Komisyonumuza iletili.” dediniz. Size iletilmiş olabilir, Komisyon Başkanlığına ama bizim elimize pazartesi günü ulaştı, pazartesi günü bu bilgi verildi.

BAŞKAN – Cuma günü gönderildi arkadaşlar.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Pazartesi günü bize bilgi verildi, pazartesi kanun tasarısı ve başlıklar geldi. Ondan sonra da -biliyorsunuz- pazartesi günü ve salı günü, 200 maddeye yakın Sınai Mülkiyet Kanun Tasarısı bizim gündemimizdeydi. Pazartesi, salı günü zaten bununla ilgili çalıştık, alt komisyona da salı günü devredildi. Dolayısıyla, bize sunum çarşamba günü yapıldı ve bizim, bu kanun teklifinin detaylarını incelemek için sadece bir günümüz vardı. “Diğer komisyonlara iletili, gerek görürlerse bunu gündemlerine alırlar.” dediniz. Daha bizim esas komisyon olarak okuyacak, inceleyecek vaktimiz olmadı, diğer tali komisyonlar ne kadar konuya haiz, o ayrı bir soru. “Bayındırlıkla ilgili Başkanlığımıza iletili.” dediniz. Size iletiliyor, bize iletilmiyor. Dolayısıyla, böyle bir konuda bizim elimizde bilgi olmadan ve böyle saatlerle yarışarak enerji gibi önemli bir konuda bu şekilde yani görüşlerimiz dikkate alınmadan “Biz genel in görüşmesine devam ediyoruz.” şeklinde bir yaklaşımı doğru bulmuyorum.

BAŞKAN – Bayındırlıkla ilgili komisyon raporu dün akşam itibarıyla bize intikal etti, arkadaşlarımız üyelerimize dağıtıyor.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Şu an dağıtılıyor.

BAŞKAN – Bir de şunu ifade edeyim: Değerli arkadaşalar, bugün -bakın- Sayın Bakanımız burada, hepiniz buradasınız, katıldınız, teşekkür ediyoruz. Şu anda, özellikle hem küresel meselelere hem ülkemizdeki enerji arz güvenliğine ve geleceğimizin enerji arz güvenliğiyle ülkemizin bir ticaret merkezi, enerjide bir ticaret merkezi olması yönünde adımlar var. Acelemiz yok, Komisyonumuzda istediğimiz kadar çalışırız, her maddeyi uzun uzun görüşürüz ve Komisyonumuzda olgunlaştırırız. Dolayısıyla, inceleyememe yönündeki görüşünüze saygı duyuyorum, keşke daha fazla zamanımız olsaydı ancak şu anda olacak, bunu hep beraber görüşeceğiz, olgunlaştıracamız ve geçireceğiz inşallah.

Teşekkür ediyorum.

Tacettin Bey, buyurun.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Şimdi, Sayın Başkan, yaptığınız açıklamada bize iki parti hâlinde geldi bunlar. Partinin bir tanesi sizin söylediğiniz tarihte geldi, bir tanesinin önergesi zaten 25 Nisan yani Sayın Nureddin Nebati Vekilimin ve arkadaşlarının verdiği zaten müracaatı 25 Nisan. Bunun hazırlanıp bize gelmesi... Dün geldi daha. Yani, daha önce gönderdiğiniz 15+15 madde üzerinde belki burada tartışılabilir, görüş bildirilebilir ama şu 26 maddeyle ilgili gerçekten biz dersimize çalışmadık, açık söyleyelim çünkü çok geç geldi, yirmi dört saat önce geldi elimize. Zaten dün bütün gün alt komisyonda çalışmadaydık, biliyorsunuz. Bu anlamda, daha sağlıklı olması ve yemeği birlikte pişirmek adına bir bölme, erteleme olabilir diye düşünüyorum. Bir oldubittiye gelirse ciddi tartışmalar yaratacağını, gene bazı şeylerin kadük kalabileceğini düşünüyorum doğrusu yani sağlıklı karar almalıyız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Hepsini konuşacağız ve Komisyonumuz, eminim, en doğru kararı alacaktır.

Teklifin geneliyle ilgili söz almak isteyen arkadaşımız var mı?

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Yöntemle ilgili, uygulanacak yöntemle ilgili bir netlik kazandırabilir miyiz?

BAŞKAN – Bir geneliyle ilgili görüşmeleri tamamlayalım.

Emin Haluk Bey, buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, İç Tüzük’e aykırı olduğunu ifade ettim toplantının ama ısrarcı olmayacağımızı da beyan ettim, bir heyecanlanma da oldu ama bunun gereği neyse hukuken o, sıkıntı olmadan çıkarmamız lazım.

Yalnız, benim özellikle ifade etmek istediğim bir şey: Haddizatında, bilgi verme babında sizin danışmanınızdan gelen bir yazı var. Ben sizi defaten ikaz ettim daha önce de. Bize tasarının görüşüleceği iletili, benim burada cep telefonumda şeyim var. Şimdi, arkadaşlar teklifi iletiler, genellikle Hükümetin ihtiyacı olduğunu, bazı zor, sıkıntılarla görüş almayı da dikkate aldığınızda sürenin uzayacağını, bu nedenle bazen ilgili bakanlıkların bazı vekil arkadaşların vasıtasıyla

bu tasarı hâline getirebilecekleri şeyleri teklif olarak Medise getirdikleri vakıa. Bunun hiç eksiki yok, olduğu bu. Genellikle de espri babında söylenilen, doğan görünömlü şahin anlamında bu tasarılar adlandırılır baktığınız zaman. Şimdi, bu, ihtiyaçtan kaynaklanan bir şey; doğrudur, yanlıştır. Bunun üzerinde ne yapılmaz? Tartışılmaz, getirdi arkadaşlar teklifi.

Şimdi, benim üzüldüğüm nokta: Teklifi getiren arkadaşlar bize detaylı olarak bunu anlatabilirlerdi, bunun bir saklısı gizlisi de yok yani Bakanlık buna katkı verdi, hazırladı, getirdi veya öyle geldi, sizden rica olundu ama hukuken prosedürüne uygun bir şey... Ama, benim üzüldüğüm nokta: Şimdi, Sayın Bakan burada yeni bakan. “Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı” diyor, altında da “kanun teklifi” diyor. Şimdi, bu, yakışık alan bir durum değil. Bizim o güzide kurumu bu hâle düşürmeye hakkımız da yok yani bir şey usulüne uygun olsun. Bir çoğunuzla da görüşüyoruz, daha önce de mesai arkadaşydık, bunda hiddetlenmenin, bağırmanın falan da bir anlamı yok. Ben size söyledim net bir şekilde, engel olmayacağımızı da söyledim, şimdi de aynı şeyi söylüyorum. Ben isterdim ki ilgili Komisyondan arkadaşlar da çok detay, Sayın Bakan kadar olmasa bile, konuya vâkıf olan olabilir, olmayan olabilir, bir şeyi ortaya koyabilirlerdi. Şimdi, bu konu hakikaten ciddi bir konu, daha önce çalıştığımız, ilgilendiğimiz bir konu. Dolayısıyla, burada birtakım şeyleri ifade etmemiz lazımdı. Bu, kanun teklifi olarak geldi ama kanun teklifi değil, Hükümetin hazırladığı bir tasarı. Muhtemelen, diğer bakanlıklarla da konuşulmuştur, Sayın Bakan bunları konuşmuştur.

Şimdi, bunun aciliyeti olduğunu Sayın Bakan ifade ediyor. Aciliyeti olması hasebiyle, gelin, bunu önümüzdeki hafta bir gün ne yapalım, bir gün hangi günse, bitirelim alt komisyonda. Ben kısmen çalıştım, açık söylüyorum, herkesin yetişmesi mümkün değil, diğer komisyonlar da var. Diğer alt komisyon başkanı arkadaşlarla da istişare hâlinde gidiyoruz. Önümüzdeki hafta da gündeme düşürsünüz Türkiye Büyük Millet Medisi Genel Kurulunda. Yani, o zaman, hasıl olan tereddütler de ortadan kalkar, bizim de endişemiz olan veya yanlış düşündüğümüz şeyler açığa, vuzuha kavuşur. Ha, tümnden karşı olduğumuz noktalara da “Karşıyız.” deriz.

Şimdi, Bakan çok geniş bir izahat verdi. Mesela, daha önce gelen tasarıda nükleer enerji genel müdürlüğü vardı, şimdi burada o yok. Şimdi, bu şeyi konuşmamız lazım, neden oluyor, bir günde bu sıkıntı olmaz. Bir diğer husus, projelerin finansmanı önemli bir husus. Bir de bu enerji özelleştirmesi falan var, bunlara dikkat etmemiz lazım. Nereden dikkat etmemiz lazım? Bir doğal gaz özelleştirmesi var, rezalet yani milletvekili olarak çektiğim ızdırabı ben biliyorum doğal gaz satın alırken. Ben EGO’dayken, Melih Bey’in şeyindeyken daha rahattı bu iş, şimdi vatandaşa ızdırıp çektiyorlar, açık söyleyeyim. Bunları falan bir konuşmamız lazım. Diğer taraftan, bakıyorsunuz, Dicle Elektrikten geldiler, benden randevu aldılar, konuşular. Şimdi, orada mesela şeyi söylüyorlar Sayın Bakan, “Özelleştirme İdaresi özelleştirme yaparken kaçıp kaçak oranını bize düşük gösterdi veya yüksek gösterdi...” Ya, memurlara yüklen... Ben Özelleştirme İdaresinde de görev yaptım. “Ya, Allah’tan korkun.” dedim yani Özelleştirme İdaresi Özelleştirme Yüksek Kurulu Başbakanın Başkanlığında toplanıyor. Şimdi, baktığınız zaman, oraya bir bakmak lazım, orada bu özelleştirme çalışıyor mu, çalışmıyor mu, nasıl çalışıyor, geliyor adamlar, dertlerini anlatıyor, birkaç gündür Urfa’da olanlar meydana. Diğer taraftan, hukuka uygun Anayasa Mahkemesinden dönen olayları burada değerlendiriyorsunuz. Bir daha Anayasa Mahkemesine gitmeyecek bir şekilde, hukukun arkadan dolanıp dolanılmadığına dair ifadelerde zorluk da var, kolay değil bunu şey yapmak. Bir daha dönmesin, bir daha etmesin, onlara bir bakmamız lazım. Kaldı ki Sayın Bakanla benim birçok şeyde de örtüşen fikirlerim var. Mesela -lütfen, siyasi latife olarak kabul edin- Sayın Babacan’la ilgili seçim öncesi yazdığınız bir şey vardı yanlıştır hatırlamıyorsam, çıpayla ilgili bir olay. Şimdi, hakikaten, bu işin biraz ciddiye alınması lazım. Sadece bir kişiyle bu işin olacağı veya sadece iktidarın bu işin altından kalkabileceğı bir mesele değil. Sizden önce ben “çıpa” demiştim, bir gazeteye mülakat vermiştim, siz yazıyı yazınca -belki gazeteci buradadır- “Ya, bu olur mu? Çıkar, olmaz bu.” dedim. Şimdi, olaya baktığınız zaman, hakikaten sıkıntılı bir durum arz ediyor. Burada Sayın Bakanı da kırmayalım -açık, net söylüyorum- oturalım, şuna bir gün bakalım, bize de intikal edenler oluyor, önümüzdeki bir günü tespit edin, salı deyin, çarşamba deyin, iki gün sonra da Genel Kurula gelsin. Sadece muhalefet ettiğimiz maddelerdeki önergelerimizi burada ne verirek, beşer dakika da şeyde verimiz, sizi hiç engellemeden, arkadaşlarımızla konuşuruz grupta, çıkar gider. Ama, böyle üzerinde şaibe kalan bir tasarı olmaz yani görüşmesinde daha arıza var.

Şimdi, Sayın Başkan kendi okumadı, memura okuttu. Şimdi, memur sıkıntıda baktığınız zaman. Bu nedenle, samimi olarak ifade ediyorum, önümüzdeki salı, çarşamba, hangi günü tespit ederseniz, bir günlük bir alt komisyon... Hakikaten Medis gündemi de yoğun, bizim de yetişmemiz mümkün değil. Bu nedenle, ben bir alt komisyon kurulmasını arzu ediyorum; sanıyorum, CHP’li arkadaşlar da böyle. İlgili kanun teklifini veren arkadaşların birinin başkanlığında bir tane alt komisyon kurarız, bir günde, yarım günde, neyse, çıkarırız. Belki hepsini de vermeyiz orada, 2-3 tane, 5 tane maddeyle ilgili önergemizi verimiz, bu da sizi sıkıntıya sokmaz.

BAŞKAN – Sayın Ayhan’a ben teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Ayhan bugüne kadar Komisyonumuzdaki çalışmaların hepsine çok pozitif katkılar verdi, ben kendisine teşekkür ediyorum, bugün de kendisinden aynı katkıları bekliyoruz inşallah.

Şimdi şunu ifade edeyim Sayın Ayhan, sadece, siz ifade ettiğiniz için söylüyorum: Dün Danışma Kurulunun kararıyla Genel Kurulun çalışmalarına ara verme hâli, 7’nci madde kapsamına giren bir hâl değil. Bakın, tatil ve ara verme hukuku ile toplanmama, çalışmama hukuku birbirinden farklı sonuçlar doğurur. Çünkü hâl toplanmama ve çalışmama hâlidir, ne tatildir ne ara verme hâlidir. 7’nci madde tatili ve ara vermeyi düzenler, çalışmamayı düzenlemez. Bu nedenle de ne Medis Başkanlığından bir izne ihtiyacımız var ne de başka bir şeye. Diğer tarafta da Anayasa Komisyonu çalışmalarına

devam ediyor. Anayasa Komisyonu, herhâlde hukuka tüm Meclisle birlikte saygı göstermesini beklediğimiz bir Komisyon; onlarda da bir sorun yok, burada da yok. Dolayısıyla, şunu ifade edeyim...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkan, bakın, engel olmayacağımı söyledim, İç Tüzük açık.

BAŞKAN – Müsaade edin, bitireyim.

İç Tüzük açık, benim söylediklerim de çok açık. Dolayısıyla, burada bir sorun yok. Bu anlamda örnekler de var elimde, bunları size takdim edeceğim. Dolayısıyla, bu konuda herhangi bir sıkıntı yok, müsterih olalım.

Diğer konuyla ilgili, teklifle ilgili olarak sizin de bilginiz dâhilinde -biliyorsunuz- bir bilgilendirme yaptı Enerji Bakanlığımızın bürokratları. Mehmet Bey katıldı ama siz katılamadınız. O yüzden, bu konudaki yani Bakanlığımız, Başkanlığımızın koordinasyonunda gerekli bilgilendirmeyi yapma konusunda azami gayreti gösterdi ve bu çalışmayı da yaptı. Ben bu vesileyle teşekkür ediyorum.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Şimdi, Sayın Başkanım, bakın, milletvekillerinin her biri hem Genel Kurula yönelik hem de kendi programlarına yönelik olayları, randevularını ona göre ayarlıyorlar. Şimdi, bir gün önce akşam bana gelen bir şeyi ertesi gün nasıl ayarlayacaksınız? Ben size söyledim gelemeyeceğimi ve arkadaşımız alt komisyonda olmasına rağmen geldi diğer bir şeye. Yani bunlarda bu kadar esnekliğin sizi sıkıntıya sokacağını sanmıyorum.

BAŞKAN – Yok, öyle bir şey yok, biz de öyle düşünmüyoruz zaten.

Teşekkür ediyorum.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Ben yine de ısrarlıyım Sayın Bakanım. Sizi sıkıntıya sokar mı bir gün?

BAŞKAN – Bu çerçevede şu anda bir...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Bakandan öyle bir şey gelmedi yani aleyhine bir şey gelmedi.

BAŞKAN – Sıkıntı gözükmüyor ve Komisyon çalışmalarımızda da usulen de hukuken de bir sıkıntı yok.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Hayır, Sayın Bakanın alt komisyon konusundaki düşüncesinde bir sıkıntı olacağı...

BAŞKAN – Hayır, müsaade ederseniz bir geneliyle ilgili görüşmeler tamamlansın, hemen Sayın Bakanımıza bu konuda söz vereceğim.

Buyurun Ali Bey.

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli katılımcılar, değerli Komisyon üyeleri; geçtiğimiz dönem görüşmeleri başlayan, 24'üncü Dönem içerisinde aslında Komisyon olarak da birçok maddesini burada detaylı bir şekilde tartıştığımız bir görüşmeye tekrar başlamak üzereyiz; madde itibarıyla sayı anlamında çok fazla maddeye sahip değil.

Geçen dönemden Komisyonunda birlikte çalıştığımız arkadaşlarımız da var, tabii, yeni katılan arkadaşlarımız da var. Dolayısıyla, bir alt komisyon ruhu içerisinde bu Komisyonunda da detaylı bir çalışmayı gerçekleştirmek mümkün olabilir kanaatindeyiz. Meclisin gündemi yoğun, evet, bundan sonra da gene yoğun olacak çünkü mayıs ayı içerisinde neredeyse bunları tamamlama şansımız olacak. Hepimiz de biliyoruz, tüm bakanlıklarla özellikle Meclisin tatile gireceği dönemde, mayıs ayında ciddi manada bir görüşme trafiği gerçekleşiyor, tüm komisyonlarda bu yoğunluk yaklaşan yaz tatili öncesinde bir vakıa. Dolayısıyla, bu süreçte ister istemez bu yoğunluğu hep beraber yaşayacağız, zaten geçtiğimiz haftalarda da gece ikilere üçlere kadar hem Genel Kurulun çalışmaları hem de zaman zaman Komisyon çalışmalarını gerçekleştirdik. Dolayısıyla, konunun aciliyetine binaen... Çünkü gerçekten özellikle sektör temsilcilerini ve vatandaş nezdinde kamu kurum kuruluşlarını da ciddi manada sıkıntıya soktuğunu bildiğimiz, bizlerin, iktidar partisinin, muhalefet partilerinin ziyaretlerle bilgilendirildiği birçok konu da söz konusu. Dolayısıyla, Komisyonumuzun teknik anlamda her meseleyi detaylı bir şekilde değerlendireceğini düşünerek -bahsettiğim gibi bir alt komisyon ruhu çerçevesinde- bu tasarının görüşmelerine devam edilmesinin faydalı olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Ali Bey.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Tekrar söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Müsaadenizle bir Şahin Bey'e söz veriyorum, sonra size vereceğim.

Şahin Bey, buyurun.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarımız, değerli Komisyon; evet, enerji önemli, Türkiye için önemli, dünya için önemli, hepimiz için önemli, üretim için de önemli. Biraz önceki usulle ilgili de biz bir önceki Patent Yasası'yla ilgili bir alt komisyon oluşturduk. Evet, gayet güzel ilerledi. Katılıyoruz arkadaşlarımıza, muhalefet vekillerimize ama tabii ki burada da bir aciliyet durumu da var. Benim teklifim tabii ki belki zaman olsa daha sonra görüşsek ama aciliyetten dolayı... Bizim bunu Komisyonunda uzun süre konuşma imkânımız olabilir, tartışma imkânımız olabilir, beraberce değerlendirme imkânımız da olabilir. Bakanlığımızın yetkilileri burada, bürokratları burada, bizler buradayız. Belki de ülkemize daha çabuk, daha hızlı bir şekilde zaman kazandırmak adına da bu çalışmaları beraber gerçekleştirebiliriz diye düşünüyorum.

Tabii ki ince ayrıntılar önemlidir ama noktayla, virgülle uğraşmak, zaman kaybetmek bizi de aslında geciktirecektir, onu da söylemek istiyorum. Hepimizin ortak mantık olarak bulduğumuz nokta şudur: Türkiye'nin geleceği, enerjisiz kalmayan bir Türkiye oluşturabilmek ve kendi yerli kaynaklarıyla -biraz önce Sayın Bakanımız da açıkladı- teknolojisiyle

enerjisini üretebilen bir Türkiye oluşturmak ve gerçekleştirmek. Bunun önünü açıyoruz. Yani aslında illegal herhangi bir şey yok, gayriresmî herhangi bir şey yok ve yanlış bir şey olduğunu da düşünmüyorum. Dolayısıyla, bu, gelecekteki Türkiye için gelecekteki enerjimizin birlikte temelini atmış olacağımız bir tasarımı beraberce burada tartışıp Meclisimize getireceğiz diye düşünüyorum.

Ben şimdiden Komisyonumuzun hayırlı olmasını temenni ediyorum. Sayın Bakanımıza da teşekkür ediyoruz, değerli arkadaşlarımıza da başarılar diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Tin’e teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Ayhan.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, bazen nokta, virgül epey şey getirir götürür, bir kere onu bir arz edeyim. Ben bu Komisyonun geçen dönem de üyesidim, arkadaşlar da bizi tanır. Biz söylediklerimizde samimiyiz, hiç laf küf olsun diye de söylemiyoruz. Madem alt komisyon kurmayacaksınız, niyetiniz yok, bunu kötü anlamda da söylemiyorum, gelin, önümüzdeki hafta bir gün toplanalım, sabahdan akşama bitirelim hangi gün istiyorsanız; gayet açık, net.

Bilmiyorum, Sayın Bakanım, sizi sıkıntıya sokacak bir şey var mı?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Haluk Bey.

V.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1081)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bu konuda genel görüşmeleri izninizle bitirelim, size söz vereceğim.

Söz almak isteyen var mı değerli arkadaşlar?

Serdal Bey, buyurun.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri; evet, demin arkadaşımız ifade etti, bu bir torba kanun şeklinde gelmiş, kıyı kenarları ilgili, yapı denetimle ilgili, elektrikle ilgili, nükleerle ilgili konular var içerisinde. Özellikle birkaç konu için hep “Acil.” deniyor da öyle çok acil şeyler değil. Nükleer santrallerle ilgili Sayın Bakan da söyledi, “1956’da başlamış.” diyor, özellikle Akkuyu Nükleer’le ilgili burada bir kısım şeyler var oradaki engelleri aşmak için. Yalnız, Akkuyu Nükleer 1974’lerde başladı. Kaç sene olmuş? Kırk iki sene olmuş, herhâlde iki gün sonra bu işler detaylı konuşulup çıkarsa o kadar da büyük sorun olmaz.

Şimdi, bizim Komisyonumuza geldi bu, Bayındırlık, İmar Komisyonuna. Yalnız, aynı şekilde orada da oldu. Bir gün önce akşamüzeri geldi, ertesi gün sabah toplandık, saat birde bitti. Dediler ki: “Gerekeceği de dörde kadar yazın.” Üç saat verdiler, bu şekilde, hızlı bir şekilde gitti. Yani Türkiye için çok önemli bir konu, herhâlde detaylı olarak konuşulması gereken, özellikle de nükleer konusunun da içinde olduğu bir konunun detaylı olarak tartışılması, konuşulması gerektiğini düşünüyorum, Türkiye açısından faydası olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Detaylı konuşma konusundaki görüşünüze son derece katılıyorum. Evet, detaylı konuşulması gerekir ve çalışılması gerekir. Komisyonumuz bunu yapacak inşallah.

Teşekkür ediyorum.

Söz isteyen?

Sayın Bulut, buyurun.

METİN BULUT (Elâzığ) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, çok kıymetli arkadaşlar; ben de hepinizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Sayın Ayhan dışarı çıktı. Demin ifade etti, hakikaten zaman önemli. Hepimiz planlı ve programlı çalışıyoruz. Milletvekilleri planlı ve programlı çalışmak zorunda. Bir ajandamız var ve biz bu ajandamızda bugünümüzü komple bu işe ayırdık ve çok ciddi fedakârlıklarla ayırdık. Zaman ekonomisi önemli. Yani bugün gelen bir şeye “Biz bugün görüşmeyelim, haftaya bir gün daha ayıralım.” dersek hakikaten yazık etmiş oluruz. Bakın, bugün ilimizde şehit cenazesi vardı, biz şehit cenazesine gitmedik, Komisyonu önemseydiğimiz için Komisyonunda kaldık ve bu konuyu konuşmak üzere burada bekledik. Bunu erteleyip bir daha başka hafta aynı şekilde görüşmenin çok anlamlı olmayacağını düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bulut.

Sayın Kalkan, buyurun.

NECİP KALKAN (İzmir) – Sayın Bakan, değerli misafirler; efendim, bütün konuşmaları heyecan içinde dinledik, hepsi de kulağımızın içinde bir yer etti ama benim aklımda kalan konuşma Sayın Nebati’nin bu kanunun gerekçeleriyle ilgili yaptığı konuşma oldu. Zamana da değer veriyoruz, şu gerekçeleri bir inceleyelim. Benim sadece şuradan dikkatimi çekti: “Yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının çok daha hızlı bir şekilde sisteme dâhil edilmesi.”, 1’inci madde. Hatırlıyorum, geçen gün rüzgâr enerjisiyle ilgili arkadaşlar geldiğinde kapasite artırımı için olanakların olmadığını, yatırıma hazır olduklarını ve yenilenebilir enerji olan RES’lerle ilgili formalitelerin yapılması gerektiğini söylemişlerdi. Bunun yanında yerli teknolojik ekipmanın yurt içinde üretilmesi amaçlanıyor. Biliyorsunuz, biz İzmir’de ARES Rüzgâr Enerji Santrali’nin Türkiye’de ikinci kuruluşuyuz, Çeşme’ye girerken sağ taraftadır. O zaman onlara 250 ortakla ortak olduk, 1 tane direk 800

bin dolardı. Şimdi, bu direklerin megavatları da arttı; 2,5-3 milyon eurolara kadar çıktı ama kapasite arttı. Bütün bunları oralara vereceğimize içte imalatıyla... Biliyorsunuz direk imalatı başladı, pervane, kanat imalatı başladı, temel konusunda çözüm buldular ve en nihayet de o üreten motorlarına sıra geldi. Bana kalırsa bu imalatı yapmak isteyen, dışarıya döviz kaçırmamızı engelleyen yatırımları hızlandırmak için bu kanun önemli.

Bir de kömürle ilgili sıkıntılarımız vardı. "Bu kömürün enerjisi düşük, bunu kullanmayalım, o harcamaları kısıalım." Kullanmayalım da paraları dışarı mı verelim? Bu kanun benim için ondan önemli.

Bir de kayıp kaçakla ilgili mahkemelerden, her taraftan şikâyet vardı. Bunları da kontrol altına alacağımız 18 maddelik bir kanun ve en önemlisi de nükleer enerjiyle ilgili Sayın Bakanın dediklerine katılıyorum. Bugün dünyada 90 tane daha planlanmış, üretime geçecek nükleer enerji santrali var. Nükleer enerji santrallerinin teknolojisi değişti, artık köhnemiş teknoloji yok. "Almanya bırakıyormuş, Fransa bırakıyormuş." Arada bir tane bırakıyorlar ama dünyada 90 tane de üretimi var. Onun için mühim olan nükleer enerjinin en yüksek teknolojinin Türkiye'ye gelmesi ve en önemlisi de bir nükleer enerji santrali 20-25 milyar dolar. Biz hangi kaynakla, hangi sistemle bu şeyi yapmak istediğimiz... Onun için ben şahsen bunun görüşülmesinden yanayım ama arkadaşlar çok istiyorsa, zaman ayarlayabilirsek, bir gün daha yani bir toplantı daha müsaade verip ortak bir kararla bu işin içinden çıkmamızı tavsiye ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kalkan'a teşekkür ediyorum.

Geneli üzerinde söz isteyen arkadaşımız var mı?

Buyurun Sayın Çamak.

HÜSEYİN ÇAMAK (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; ben Mersin Milletvekiliyim ve Akkuyu'nun kurulacağı o bölgeyi çok iyi biliyorum, defalarca gittim.

Sayın Bakan konuşmasında defalarca temiz enerjiden bahsetti ama arkasından da nükleer ve termik santral enerjisinden bahsetti. Şimdi, arkadaşlar, nükleer santrali istediğimiz kadar destekleyelim, istediğimiz kadar en son teknolojiyle yapılsın, terörün ve depremin alt edemeyeceği hiçbir teknoloji yok. Teknoloji güvenilir olabilir ama bir terör saldırısı veyahut da bir deprem olayı onu yerle bir eder. Sayın Bakanımın da dediği gibi, işte, yanı başımızdaki Ermenistan'da bir kaza olsa bütün bölge ve bütün dünyayı etkileyecektir. Biz neden ısrarcı olalım yani bu konuda? Kaldı ki şu anda bizdeki kayıp kaçak önlenbilirse Türkiye'de kurulacak nükleer santrale eş değer enerji elde edeceğiz.

Bakınız, tabii, bu nükleer santrallerin etrafa, çevreye yaptığı zararlı etkileri çoğu ülke araştırıyor çünkü uzun vadede ortaya çıkan zararlı etkileri var. Almanya'da yapılan araştırmada o nükleer santrallerin olduğu bölgede özellikle çocuklarda kan kanseri oranı 2 kat daha fazla. Gerçekten bütün dünya yavaş yavaş terk ediyor arkadaşlar. Evet, Necip Bey'in dediği gibi bazı ülkelerde var; Katar'da, İran'da, birkaç ülkede ama gelişmiş olan ülkelerin hiçbir tanesinde yeni yapılan nükleer santral yok. Bunların atığını yok etmek mümkün değil, Amerika şimdi bununla başa çıkamıyor.

NECİP KALKAN (İzmir) – Fransa'da Paris'te 20 kilometre ötede var.

HÜSEYİN ÇAMAK (Mersin) – Tamam, var ama mevcutlar var, yenisi yok Necip Bey yani yeni kurulmuyor yani gelişmiş olan hiçbir ülkede yeni nükleer santral yapılmıyor. İşte, hepiniz biliyorsunuz, Almanya 2020 yılında bütün nükleer santrallerini kapatma kararı aldı, Fransa 2050 için karar aldı, mevcutların hepsini kapatacak, yenisini de açmayacak.

Yani değerli arkadaşlar, bakınız, Akkuyu'nun -Hacı Özkan burada- tertemiz bir denizi var. O bölgede çoluk çocuğu alıp, gidip de tatil yapabilir misiniz? Çünkü sızıntı olmasa bile farkına varılmadan etrafa radyasyon yayıyor, tarım arazisine ve bütün canlılara zarar... Arkadaşlar, bütün araştırmalar bunu gösteriyor.

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – Sayın Vekilim, geçen dönem sizin Cumhuriyet Halk Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisinden vekil arkadaşlarınızla beraber bu santrallerin yerine gittik, bölgeleri inceledik, olmadığını gözlemledik.

HÜSEYİN ÇAMAK (Mersin) – Öyle değil işte, bilemezsiniz.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Son sistemle yapıldığına göre...

NECİP KALKAN (İzmir) – 9 tane inşaat var şu anda...

BAŞKAN – Arkadaşlar, karşılıklı konuşmuyoruz.

Sayın Çamak, lütfen salona konuşun, devam edin.

HÜSEYİN ÇAMAK (Mersin) – Bitiriyorum efendim.

Şimdi, diyelim ki en son teknoloji, sızıntı yok, etrafa radyasyon yaymıyor vesaire diyelim, tamam, sizinle aynı düşüncede olayım, inanayım ama bir terör saldırısı veyahut da bir deprem... Bunu nasıl önleyeceğiz? Terörü nasıl önleyeceğiz? İşte, New York'taki ikiz kuleler nasıl... Bunu önleyebilir misiniz arkadaşlar? Yani lütfen nükleer santrali...

NECİP KALKAN (İzmir) – O zaman yolda yürümeylim ya.

HÜSEYİN ÇAMAK (Mersin) – Hayır, lütfen, bakınız, Necip Bey, yolda yürürken... Siz de zarar görebilirsiniz. Şurada, yanı başımızda bombalar patladı ama orada 20-30 kişi, 100 kişi etkileniyor ama Sayın Bakanımın da dediği gibi bütün bölge, bir bölge, hatta bütün dünya etkileniyor. Bakınız, Fukuşima olayı olduktan sonra o dönemki Japonya Başbakanı hemen istifa etti. "Daha önce Japon teknolojisini Sayın Erdoğan'a tavsiye eden bendim ama ben yanlış yapmışım. En güvenilir kent nükleer santralin olmadığı kenttir. Türkiye ve Japonya gibi depremlerin olduğu ülkelerde nükleer santral yapmak doğru değildir." diyor, bir ay önce bu demeci verdi. Bunu söyleyen Japon Başbakanı, o dönemki Başbakanı Kan ve ısrarla "Sayın Erdoğan'a ben tavsiye ettim ama şimdi doğru yapmadığının farkındayım." diyor.

Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bulut, buyurun.

METİN BULUT (Elâzığ) – Sayın Başkanım, şimdi, sayın vekilim söyleyince Martin Luther King'in bir sözü aklıma geldi, şöyle diyor: "Birileri bir şeyi kendisine helal kılıp size haram kılıyorsa kesinlikle yalan söylüyordur." Dünya nükleeri kendisine helal kılıp bize haram kılıyorsa bu konuda yalan söylüyordur ve biz hakikaten bu ülkenin geleceğini demin demiş olduğunuz endişelerinize de kurban edemeyiz.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Ali Bey, buyurun.

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – Şimdi, nükleerle alakalı geçen dönem de çeşitli araştırmalarda bulunmuştuk, dediğim gibi ziyaretler de yaptık. Hem çalışan, devam eden hem de yeni inşa edilen tesislerle alakalı. Özellikle Japonya'yla alakalı bir bilgi vermek istiyorum çünkü Japonya'da depremden dolayı reaktörün zarar görmesi söz konusu olmadı. Depremden dolayı reaktör zarar görüp de sızıntı gerçekleşmedi. Kontrol mekanizmaları var. Nedir? Elektrik kesintisini ortadan kaldıracak, enerji takviyesini yapacak olan jeneratörler depremden sonra oluşan tsunami etkisiyle yani gelen dalgalar sebebiyle devre dışı kaldığı için soğutma işlemini gerçekleştiremediğinden sızıntı gerçekleşti. Yani depremle alakalı riski sifıra indirmek mümkün ama terördü vesaireydi bunlarla alakalı şey yapmak söz konusu değil. Zaten dikkat ederseniz Japonya bunları devre dışı bıraktıktan belli bir müddet sonra da tekrar kullanmaya başladı.

"Gelişmiş ülkelerde inşaat yok." olayı da aslında doğru değil çünkü şu anda aynı teknolojiyle İngiltere'nin verdiği siparişler var, başladı, aynı şekilde de Amerika'da da devam eden siparişler var, çalışan, yapımı devam eden yerler var. Bunu Avrupa içerisindeki farklı ülkelere de aksettirebiliriz. Devre dışı kalmasındaki en önemli mesele, Almanya'da veya Fransa'daki reaktörlerin bunların teknolojik bir ömrü var, bu ömrü tamamladığı zaman zaten onu kullanma şansınız yok. Dolayısıyla, o teknolojik ömrü bittiğinde ya yenisini yapacak ya yenileyecek, sonuçta maliyet çok da fazla fark etmiyor. Bundan dolayı tabii ki daha ucuza getirebileceği, enerji arzını da çeşitlendirebileceği meseleleri hedefliyor aynı Türkiye'de olduğu gibi. Biz de yenilenebilir hedefliyoruz, hidroliği, diğer şeyleri. Yani sonuçta arzı genişletmeye çalışacağız ama nükleerden faydalanmamızı da bu ülkenin ihtiyaçları anlamında çok önemsiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Ali Bey.

HÜSEYİN ÇAMAK (Mersin) – Atıklar konusu ne olacak?

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmuyoruz Sayın Çamak.

Konunun geneliyle ilgili söz isteyen?

İrfan Bey, buyurun.

İRFAN BAKIR (Isparta) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de bu olayın oldubittiye gelmesini istemiyorum. Gelecek hafta bir gün içerisinde olursa gerçekten de her hususta daha iyi olacağını düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim İrfan Bey.

Sayın Akın, buyurun.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Bakan, hoş geldiniz.

Öncelikle yaptığınız sunum için çok teşekkürler.

Şimdi, değerli komisyon üyesi arkadaşlarım, ben Dışişleri Komisyonu üyesiyim ama partimde de bu konularla ilgilendiğim için bugün burada misafiriniz oldum.

Değerli Komisyon üyesi milletvekillerimizin dediklerine aynen katılıyorum Sayın Başkanım. Gerçekten bu kadar aceleyle getirilmesine gerek olmadığını düşünüyorum ki zaten biliyorsunuz Sayın Bakan da "Doğal gazları hemen indireceğim." dedi, üç ay geçti, yaz geldi, hâlâ inmedi, demek ki acelemiz yok. Onun için müsaade edin, bir hafta çalışalım hep beraber, arkadaşlarımız bilgilensin, el birliğiyle, güç birliğiyle güzel bir şey çıkartalım, yoksa karşı olmaktan değil ama başladıysak benim de sormak istediğim bazı sorular var izninizle.

BAŞKAN – Buyurun, sözlerinize devam edin.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Şimdi, öncelikle sayın vekilimin dediği gibi bu kitapçıkta gerçekten çok enteresan bir durum var. Dün öğleden sonra geldiğimizde incelemek için arkadaşlarımızla birlikte burada yazan kanun teklifini Bakanlık Müsteşarı bize anlatıyor. Biz buradaki soruları Bakan Bey'e mi soracağız, yoksa kanun teklifini hazırlayan milletvekillerine mi soracağız? Sayın Başkanım, gerçekten burada müthiş bir kopukluk var. O zaman bizimle ilgili olan kanun tekliflerini de Sayın Bakanın açıklaması gerekiyor diye düşünüyorum.

Bir de yenilenebilir enerji yatırımları konusunda teşekkür ediyoruz, ellerinden gelen çabayı gösteriyorlar diyelim. Fakat biz Almanya'yla birlikte aynı zamanda başladık diye biliyorum ben yenilenebilir enerji yatırımlarına. Almanya şu anda 40 bin megavatı geçti, bizim 5.870 megavatlık bir yenilenebilir kaynağımız var. Bir de 2023 hedefleri 20 bin megavat fakat bu gidişle bırakın 20 bini, 10 bini bile bulamayacak düzeyde gidiyorlar.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Kanunla alakası var mı bunun?

AHMET AKIN (Balıkesir) – Bir dakika, bir tek kanunlarla da alakası yok.

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmuyoruz arkadaşlar.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Bizim bu 5.870 megavatta kalmamızın nedeni nedir diye sormak istiyordum. Bir de Bakanlığın stratejik planında 2019’da sadece rüzgârda 10 bin megavat hedefi vardı. Bunu tutturabilecek miyiz? Bir de bunu sormak istiyorum. Güneşte bir ilerleme olmamasının nedeni nedir?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Almanya kaç yılında başladı?

AHMET AKIN (Balıkesir) – Aynı zamanda başladı.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Zamanını söyleyin, tarihi.

AHMET AKIN (Balıkesir) – 2002 diye biliyorum.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Emin misiniz? 1970’lerde başladı.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Hayır, aynı şekilde.

BAŞKAN – Sayın Tin, karşılıklı konuşmuyoruz.

Lütfen konuşmanızı salona yapın.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Stratejik planda belirlenen 3 bin megavat hedefine ulaşılması mümkün müdür güneşle alakalı, bir de onu rica edeceğim.

Geçtiğimiz günlerde de bu elektrik piyasasında düşen fiyatların yükselmesini sağlamak için kamu elektrik santrallerinde üretimin kısıldığı iddiaları vardı. Bu doğru mudur? Bu yolla yükseltilen elektrik fiyatları halka yansıtacak mıdır? Bakanlığın elektrik piyasasında halk yararı yerine elektrik üreticilerinin yararına müdahale etmesini nasıl görüyorsunuz? Piyasada ham petrol fiyatları hızla düştü; varil fiyatı 114 dolardan 40 dolara kadar düştü. Buna paralel olarak da doğal gaz fiyatlarının da düştüğünü hepimiz biliyoruz, yakından da takip ediyoruz, Sayın Bakanımız da takip ediyor. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı olarak ocak ayından bu yana da defalarca açıklama yaptılar, doğal gazda indirim yapılacağını tekrarladılar ama ortada olan bir indirim yok. BOTAŞ’ın bilançosu da düzelmiştir diye düşünüyoruz biz artık bu zamana kadar, epey de kâr etmiştir. Halkımız indirimli doğal gazı ne zaman almaya başlayacaktır? Sayın Bakanım, gerçekten bunu size daha önce orada izah etmiştim, halkımız çok zor durumda.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Bunun maddelerle ne alakası var? Böyle bir usul olmaz.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Size ne? İstediğim gibi konuşurum, bu, maddelerde var.

BAŞKAN – Sayın Bulut, Sayın Dilipak, lütfen, tamam.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Biz Komisyon üyesiyiz burada, bu kanunla ilgili konuşuyoruz.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Ben de milletvekiliyim, Allah Allah. Ne farkı var?

BAŞKAN – Sayın Hatip, toparlayın.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Böyle bir usul olmaz.

METİN BULUT (Elâzığ) – Olur mu öyle şey ya?

BAŞKAN – Sayın Bulut, müsaade edin.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Kanun teklifi üzerinde konuşuyoruz.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Onunla ilgili konuşuyorum.

BAŞKAN – Sayın Akin, toparlayalım.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Onların dışında konuşmamanız lazım.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Kanunla ilgili...

AHMET AKIN (Balıkesir) – Aynen kanunla ilgili. Sen bir dinle arkadaşım, lütfen, rica ediyorum.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Böyle bir şey olur mu? Kanunla ilgili bir şey söylemedi.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Bakan ne güzel dinliyor gayet şey bir şekilde, bir sıkıntı yok.

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmuyoruz.

Sayın Akin, bitirelim lütfen, toparlayalım.

METİN BULUT (Elâzığ) – Onu Mediste sorabilirsiniz, haddinizi aşmayın.

BAŞKAN – Sayın Bulut...

Arkadaşlar, lütfen.

Sayın Akin, toparlayalım.

METİN BULUT (Elâzığ) – Başkan, böyle bir usul yok.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Usul değil bu, gayet normal, içinde olan maddeleri ilgilendiriyor.

Burada ben haddimi aştığımı düşünmüyorum bu arada, onu da söyleyeyim, gayet olması gerekenleri anlatmaya çalışıyorum. En azından da...

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Kanunla ilgili konuşmuyorsun.

BAŞKAN – Sayın Dilipak...

AHMET AKIN (Balıkesir) – Ama sen böyle konuştukça ben sana cevap veririm arkadaş. Bir dakika dinle de biz de anlatalım.

BAŞKAN – Sayın Akin, toparlayalım lütfen.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Kanunla ilgili tek bir şey söylemedi.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Hepsini kanunla ilgili.

Sayın Bakanım, siz bizi dinleyin, boş verin, bir beraber bu işi çözeceğiz, en sonunda el birliğiyle halkımıza gerekli hizmeti sunacağız, bunda bir sıkıntı yok.

Elektrikte kayıp kaçak konusunu biliyorsunuz, siz de yakından takip ediyorsunuz. O gülen değerli arkadaşımız da takip ediyor. Elektrik dağıtım işini özelleştirdiniz. Bunun karşılığında da 13 milyar dolar para aldınız. Dağıtım firmaları bu parayı kendi içlerinde "hava parası" olarak adlandırıyorlar.

METİN BULUT (Elâzığ) – Buna müsaade etmeyin Başkanım.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Başkanım, böyle bir usul yok.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Ya, ne usulü? Müsaade et, devamında var.

BAŞKAN – Sayın Dilipak, müsaade edin.

Sayın Akın, lütfen toparlayın yoksa bitirmek zorunda kalacağım.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Sabahtan beri usul hakkında öneride bulunanların...

AHMET AKIN (Balıkesir) – Usulü tanıyorsunuz kendiniz, burada bu yaptığınız doğru değil ki.

BAŞKAN – Sayın Hatip, lütfen tamamlayın.

Sayın Dilipak, müdahale etmeyin, tamamlıyor.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Siz 13 milyar dolar para aldınız dağıtım şirketlerinden. Bu aldığınız parayı şimdiye kadar dağıtım altyapısına yatırmış olsaydınız bugüne kadar kayıp kaçak sorununuz kalır mıydı veya kaç düşerdi?

BAŞKAN – Sayın Akın, teşekkür ediyoruz.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Neden Başkanım? Daha var benim soracaklarım.

BAŞKAN – Ama lütfen biraz toparlayın.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Öyle şey olur mu ya? Her şeyi gasbetmeye mi alıştınız Başkanım?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ayıptır ya!

AHMET AKIN (Balıkesir) – Neye ayıp ya?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Böyle bir üslup kullanma.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Böyle bir üslup yok.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Bir dakika, bakın, çok ayıp ediyorsunuz Başkanım ya, daha iki dakika olmadı, beş dakika hakkım var.

BAŞKAN – Sayın Akın, başından beri Komisyon çalışmalarımıza katıldınız, teşekkür ediyoruz. Şu anda da katıldınız, konuşmanızı yapıyorsunuz ancak çalışmalarda şu an kanun değişikliklerini konuşuyoruz.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Tamam, onunla ilgili bunların hepsi.

BAŞKAN – Kanun değişiklikleriyle ilgili gündeme gelmenizi istiyorum ben, buna hakkım var Komisyon Başkanı olarak ve toparlamanızı istiyorum. Ayrıca dilinize de lütfen dikkat edin, nezaket kurallarını aşmayın.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Ama siz de uyarın arkadaşları, dikkat etsinler Başkanım. En çok dikkat ettiğim şeydir benim bu yani.

Şimdi, bu paraları elektrik altyapısına yapsaydınız -gerçekten bunu merak ediyorum- bu düzelecek miydi veya ne kadara inecekti bu kayıp kaçak bedeli? Bir de bir Komisyon toplantısında elektrik faturalarında kayıp kaçak bedelinin neden gırtlendiğini de sormuştum. Sorduğumda soruya Bakanlığınız tarafından verilen cevap aynen şu şekildeydi: Bu, açılan davaların tüketiciler lehine sonuçlandığı ve bu durumun, dağıtım şirketlerini mali açıdan sürdürülebilirlikten çıkaracağı hakkında cevap vermişsiniz. Bu yüzden de ben diyorum ki: Bu faturalarda böyle bir değişikliğe gidildiğini aynen yazılı olarak kendiniz belirttiniz.

Şimdi, Sayın Bakanım, burada da, kanunda da hepsi yazıyor, ediyor, hazırlamışlar. Fakat burada, bu ülkenin vatandaşlarının ödediği vergilerle faaliyetlerini sürdüren Bakanlığınızın görevi... Yükü vatandaşın sırtına yükleyerek şirketlerin mali sürdürülebilirliğini garantiye almak sizin göreviniz midir? Çünkü verdiğiniz yazıda bu yazıyor.

Şimdi bu getirilen teklifte de aynı anlayışın egemen olduğu net belli. Yargı tarafından haksız hukuksuz bulunan, adalet ilkeleriyle uyumlu olmadığının altı çizilen bu durumu kanuna işleyerek buraya getirdiniz. Halkımızı cezalandıran, hukuka aykırı bu düzenlemedeki ısrarın nedeni nedir? Bunu gerçekten hepimiz merak ediyoruz Başkanım, bütün üyeler.

BAŞKAN – Devam edin lütfen, toparlayın.

AHMET AKIN (Balıkesir) – 2006-2014 yılları arasında vatandaşın cebinden bu yolla 33 milyar lira parayı aldığınızı tasarrufların gerekçesinde kendiniz de söylüyorsunuz. Bu, soygun düzeni değil de nedir? Gerçekten, onu, bu konuyla alakası olduğu için...

BAŞKAN – Sayın Akın, tamamladınız mı?

AHMET AKIN (Balıkesir) – Tamamlamadım, daha var.

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın ama.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Böyle bir usul yok ya!

AHMET AKIN (Balıkesir) – Ya, müsaade et de bitireyim iki dakika.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Ama "soygun düzeni" falan diyerek...

BAŞKAN – Sayın Dilipak, lütfen...

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Ne soygun düzeni?

BAŞKAN – Sayın Dilipak, lütfen...

Tamam, ben...

AHMET AKIN (Balıkesir) – Ya, rica ediyorum, müsaade edersen bir bitireyim.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Ama “soygun düzeni” diyorsun kardeşim, ne soygun düzeni?

AHMET AKIN (Balıkesir) – E, soygun düzeni, 33 milyar parayı kim alıyor?

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Siyasi konuşma yapmayacaksın...

BAŞKAN – Sayın Dilipak...

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – ...komisyona yapacaksın ya.

BAŞKAN – Sayın Akın, bakın, İç Tüzük’ün 67’nci maddesi, biliyorsunuz ki...

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Temiz bir dil kullan.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Temiz dil bu.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – “Soygun düzeni” mi temiz dil?

BAŞKAN – ...kaba ve yaralayıcı sözlerden kaçınmanızı söylüyorum. Lütfen bu konuya riayet edelim ve toparlayalım.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Tamam, oldu. Kusura bakmayın, tamam.

Şimdi, Sayın Bakanım...

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Başkan orada, sen niye konuşuyorsun?

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Sen niye konuşuyorsun?

AHMET AKIN (Balıkesir) – Ya, arkadaşlar, öyle bir niyetim yok, özür dilerim. Sıkıntı yok, sen rahat ol. Bir sıkıntı

yok.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Diyemezsin öyle bir şey! Kim soygun düzeni yapıyor?

BAŞKAN – Sayın Dilipak, müsaade edin, tamam.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Ama böyle bir usul yok Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamam, müsaade et.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Bitireyim de...

Elektrik tarifelerinde vatan...

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Sizin soygun düzeninizi de biz biliyoruz. Böyle mi konuşalım?

NECİP KALKAN (İzmir) – Neyse, uzatmayalım.

BAŞKAN – Sayın Dilipak, lütfen...

AHMET AKIN (Balıkesir) – Bakanlığın kendi yayımında yer alan tarife tablosunda...

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Siyasi konuşma. (Gürültüler)

AHMET AKIN (Balıkesir) – Bir saniye ya! Bir saniye arkadaşım, sonra konuşuruz biz sizinle.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Ya, siyasi konuşma yapma.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Yapmıyorum, tamam.

BAŞKAN – Sayın Dilipak, müsaade edin.

Sayın Akın, lütfen toparlar mısınız.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Ben nasıl konuşayım? Konuşturmuyor ki adam.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Siyasi partilerin konuştuğu her şey siyasedir kardeşim. Nedir ya, Allah Allah!

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Kardeşim, bakın, burada siyasi konuşmayın.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Sen mi müsaade edeceksin? Başkan var orada.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Ya, orada konuşma, burada konuşma, bunu ifade etme... Ayıp değil mi ya!

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Hayır, burada...

BAŞKAN – Sayın Dilipak...

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – İkide birde müdahale ediyorsun ya, sana mı düştü, başkan mısın sen burada?

BAŞKAN – Arkadaşlar...

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Sana mı düştü? Başkan konuşuyor. (Karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Sayın Kuyucuoğlu... Sayın Dilipak... Lütfen susar mısınız arkadaşlar.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Tamam, ben dikkat edeceğim, tamam.

Bir dakika...

BAŞKAN – Sayın Dilipak, Sayın Kuyucuoğlu, lütfen susar mısınız arkadaşlar. Çalışacağız burada.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Siyasi...

AHMET AKIN (Balıkesir) – Tamam, ben dikkat edeceğim, tamam, sen rahat ol.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Soygun düzeni falan değil...

BAŞKAN – Tamam...

AHMET AKIN (Balıkesir) – Bakın...

BAŞKAN – Sayın Akın...

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Arkadaşlar, tüm arkadaşlara teşekkür ediyorum. Bakın, bu zamana kadar hiçbir şekilde taviz vermedik ve...

BAŞKAN – Sayın Dilipak, müsaade eder misiniz bir.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – ...bundan sonra da bu Komisyonun bu şekilde çalışma düzenini sağladığı için tüm Komisyon üyesi arkadaşlara ayrıyeten teşekkür ediyorum ama siz gelip bu üslubu bozamazsınız.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Neyin üslubunu bozduk Allah aşkına ya!

BAŞKAN – Sayın Akin, müsaade eder misiniz.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Tabii, tabii, estağfurullah.

BAŞKAN – Bakın, değerli arkadaşlar...

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Muhalif olmak farklı bir şey.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Ya, ne muhalifi kardeşim? Dinliyoruz, müsaade et.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bu Komisyon bugüne kadar örnek bir çalışma sergilemiş, yapıcı bir çalışmayla yoluna devam ediyor.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Yine aynı.

BAŞKAN – Lütfen... Üslubumuza ve eleştirilerimize dikkat ederek söyleyeceklerinizi söylersiniz ama bunun on tane, bin tane söylenme yöntemi vardır. Lütfen nezaket kuralları çerçevesinde sözlerimizi tamamlayalım. Lütfen...

AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkanım, nezaketi sizden öğrenecek değiliz. Lütfen... (Gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Akin...

AHMET AKIN (Balıkesir) – Yani, şimdi, ayıp ediyorsunuz, size olan saygımı da biliyorsunuz. Yani, şimdi, burada olup da böyle nezaket...

BAŞKAN – Sayın Akin, lütfen...

AHMET AKIN (Balıkesir) – Müsaade edin de bitireyim, ondan sonra konuşalım.

BAŞKAN – Buyurun, bitirin.

NECİP KALKAN (İzmir) – On beş dakika mı süre veriyoruz Sayın Başkanım?

AHMET AKIN (Balıkesir) – Beş dakika... Daha konuşamadım.

BAŞKAN – Sayın Akin, lütfen bitirir misiniz.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Tamam, bitiriyorum.

Bakanlığın kendi yayımında yer alan tarife tablosunda meskenler için 1 kilovatsaat enerjinin bedelinin 21,34 kuruş olduğu belirtiliyor. Bu bedele, dağıtım bedeli, enerji fonu, TRT payı, tüketim vergisi, KDV gibi vergiler ilave edildiğinde de 41,17 kuruşa çıkıyor.

Şimdi, Sayın Bakan, enerjiden aldığınız paranın yüzde 58'i enerjiyle ilgi ve alakası olmayan başka kalemlerden oluşuyor. Yani, 52 lira elektrik bedeli ödeyen, 105 lira fatura ödemek zorunda kalıyor. Siz, onunla ilgili açıklamalar da yaptınız, biliyorum ama bununla ilgili de anlatacağım.

Elektrik faturaları üzerinde tahsil ederek TRT'ye çok ciddi kaynak aktarıyorsunuz fakat vatandaşın cebinden finanse edilen TRT payıyla bu parayı da dış yapımlarla TRT başka yere aktarıyor yani sizlerin aracılığıyla giden parayı başka yere götürüyorlar.

Şimdi, bir de, özelleştirilen termik santrallerine kanunla sağlanan, çevre mevzuatına uygun muafiyeti, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmişti. Şimdi, bu teklifle yeniden düzenleme yapılıyor. Özelleştirilen termik santrallerin çevre mevzuatına uyum yatırımları için 2019 yılına kadar da süre tanınıyor. Bu santrallere bugüne kadar, çevreye uyum anlamında, hiç yatırım yapılmış mıdır? Anayasa Mahkemesinin iptal kararından sonra bu santraller için herhangi bir yasal işlem yapılmış mıdır? Aralarında çevre mevzuatına uymayan kişiler için yatırımlar var mıdır?

Paris İklim Anlaşması'nda yenilenebilir enerji ve enerji verimliliğinin ön plana çıktığını görüyoruz. Uluslararası Enerji Ajansının 2015 yılındaki verilerine göre de -iki hafta önce toplantı yaptık, bizden sonra da sizinle görüştü Sayın Başkan- 2015 yılında dünyada devreye giren elektrik santrallerinden yüzde 90' ı yenilenebilir enerji santrallerinden oluşuyor. Bütün dünya yenilenebilir...

BAŞKAN – Sayın Akin, toparladık mı?

AHMET AKIN (Balıkesir) – Bitiyor, çok az kaldı.

BAŞKAN – Lütfen...

AHMET AKIN (Balıkesir) – ...kaynaklara yönelirken bizim nükleer santral ve termik santralde ısrarcı olmamızın nedeni nedir?

Bir de, hemen kısaca onu da söyleyeceğim: Şimdi, Hükûmetin tasarıyla birlikte görüşülecek olan bir de AKP Grubunun teklifi var biliyorsunuz orada. Nükleer santral inşaatlarıyla ilgili her türlü kural altüst edilmek isteniyor. Kıyı Kanunu, İmar Kanunu ve Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un devre dışı bırakılması öngörülüyor. Santral inşaatının denetimi, Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun çıkaracağı yönetmeliğe göre yapılacak. Mahalle bakkalı inşaatı kanun gücüyle denetlenecek, nükleer santral inşaatı yönetmelikle denetlenecek. Tam bir aymazlık olduğunu düşünüyoruz.

Uluslararası Atom Enerjisi Kurumunun uyarıları görmezden geliyor. Güvenlikle ilgili ciddi koşullar getirilmesi gerekirken tam tersi adımlar atıldığını düşünüyoruz.

Bir de, son olarak, Sayın Bakanım, dinlediğiniz için çok teşekkür ederim öncelikle. Şimdi, Rusların bu 49 hissesini satacağı yönünde söylentiler var ve buna da Cengiz Holdingin talip olduğuna dair söylentiler var. Şimdi, burada, halkımızda şöyle bir ön yargı var: Cengiz Holdingin biliyorsunuz, her taraftaki, şu andaki durumunu. Bu denetim ismi üzerinden, bu şirket için mi bu denetim yasasını getirdiniz? Çünkü hemen ardı ardına gelmiş.

BAŞKAN – Sayın Akin, bitti mi?

AHMET AKIN (Balıkesir) – Bitti.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Çok teşekkür ederim.

Sizleri de üzdüysem kusura bakmayın ama ben, burada, milletvekili olarak söylemek istedim. Gösterdiğim üslup... Hem Mecliste hem burada sizlere de, biliyorsunuz, hiç saygısızlık etmedim, onu tekrar düzeltiyim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Nebati.

NUREDDİN NEBATİ (İstanbul) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Şimdi, geçen dönem de bir miktar ben bu Komisyon'da üye olarak çalıştım ama müdavimi olan arkadaşlarımız var. Bu Komisyonun geleneksel hâle dönüşmüş bir üslubu vardır, o da toplumun, özellikle milletvekilleri içerisinde iş dünyasını, enerjiyi temsil eden arkadaşlarımız var burada. Bir tarafta ülkenin menfaatlerini düşünürken öbür taraftan da vatandaşların her türlü çıkarını ön plana koyan ve ona göre de bir dil geliştiren ve bu dile uygun bir şekilde de üslubundan asla taviz vermeyen bir Komisyon.

Özellikle dışarıdan misafir olarak gelen ve söz hakkının kutsal olduğu bu çatı altında konuşan arkadaşlarımızın bizlere karşı da üslubunu daha nezaket kuralları içerisinde -nezaket öğretmiyorum, onu size söyleyeyim- sergilemesi bu Komisyonun daimi üyeleri açısından bir talebidir.

Biz, teklifimizi hazırlarken Hükûmetle... Hükûmetin temsilcisi değiliz, Hükûmeti temsil eden Sayın Bakan ve bürokratlar. Biz, Parlamentoda görev yapan milletvekilleri, milletimizin talepleri doğrultusunda ve özellikle de vatandaşlarımızın konuştukları konuları buraya taşımaya gayret eden vekiller olarak verdiğimiz teklifin arkasındayız ve özellikle nükleer santral konusunda, sokaktaki vatandaşımızın dahi Türkiye'de nükleer santral olmalı... Çünkü kışın, özellikle en fazla çığlık atacak olanlar da biz iş adamlarıyız. Şu depolama meselesini halletmeyen bir ülke düşünün, doğal gazın kesildiğini ve yüzde 55'inin Rusya'ya bağlı olduğu bir ülkede, biz, yer altında depolama yapmadığımız takdirde nasıl üretim yapacağımızı, nasıl ısınacağımızı düşünerek geleceğe matuf çalışmalar yapmak durumundayız.

Bu anlamda da bu kanunun, elbette, bu hafta içerisinde geldi tekliflerimiz, ancak toplumun en uçtaki bireyini bile ilgilendiren bir konu olduğu için, zaten gerek milletvekillerimiz açısından gerek Komisyonumuz açısından gerekse de Bakanlık açısından sıkı bir şekilde takip edilen ve özellikle de Komisyon üyelerimizin konu hakkında oldukça ayrıntılı bilgiye sahip oldukları bir teklif. Yeni bir şey söylenmiyor, tamamen, olan ve olması gerekenle ilgili bir teklif. Dolayısıyla da bir an önce kanun görüşmelerine girilmesini arz ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Sert, buyurun.

HASAN SERT (İstanbul) – Sayın Başkanım ve Değerli Bakanım; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bizim, burada görüşmeye çalıştığımız 27 tane madde var. Bu 27 madde de daha mükemmel olan neyi üretebiliriz, memleketin menfaatine olan kararları nasıl alabiliriz, bu kanun içerisinde yanlış bir şeyler varsa bunları düzelterek düzeltici tedbirlerle yukarıya doğru performansımızı nasıl çıkarabiliriz, bizim buna bakmamız lazım. Bunun için de 2 tane şey yapacağız: Bir, ya bugün çalışmaya başlayacak bu kurul buna devam edecek ya da bir alt komisyon kuracağız, bunun kararını alacağız, yarın çalışmaya başlayacak.

Dolayısıyla, şimdi, burada 26 tane milletvekili varız, Sayın Ahmet Kardeşim, burada bir tane milletvekili siz değilsiniz. Sizi tahrik etmek için söylemiyorum ama süre çok uzun oluyor. Burada diğer konuşmacı arkadaşlarımız da var. Üstelik, bu Komisyon'da çatışmacı bir dil şimdiye kadar hiç kullanılmadı. Yani, gasptır, soygun düzenidir, aymazlıktır vesaire bunları biz şık bulmuyoruz. Bir dahaki toplantılarda, lütfen, buraya gelerseniz de bunu kullanmayın, başka yerde de olsa bunları kullanmayın. Burada biz teknik konular yapıyoruz ve aldığımız prensip kararıyla daha çok oy çokluğuyla değil, oy birliğiyle kararları almaya çalışıyoruz. Hepimiz birlikte, menfaat olsun, ülkenin bir kazanımı olsun diye bunları yapmaya çalışıyoruz. Burada konuşulan konuların çoğu Genel Kurula önerge olarak verilecek ya da orada bakanlara soru önergesi olarak verilecek konular.

Şimdi, biz, Türkiye'de enerji politikasına baktığımız vakit, her yıl 6-7 milyar dolar civarında yatırımı zaten yapmak zorundayız, enerji verimliliğini gerçekleştirmek zorundayız, bununla ilgili acil kararları yapmak durumundayız. Bunu yapacak olan kurum Enerji Bakanlığıdır. Enerji Bakanlığının 2 tane şeyi yapması lazım: Bir, şu ana kadar mevcut olan yasalarla yapılmış olan sıkıntıları nasıl düzeltebilirim? Bir de bugünün güncel formatında, gelecekte olan yeni enerji politikalarını daha verimli hâle nasıl getirebilirim? Bununla ilgili, bu kanunun içerisinde, bu düzeltici tedbirlerin içerisinde kömürle, yenilenebilir enerjilerle, EPDK'yla, arz güvenliğiyle, MTA'yla ve enerji yatırımlarında bürokrasinin azaltılmasıyla ilgili gelen bu 27 madde var.

Ben son söz olarak ve özet olarak şunu söylemek istiyorum: Biz bir karar alacağız, şimdi çalışmalara devam edelim, bu maddeleri daha güzelleştirici tedbirleri alalım mı, yoksa yarın mı çalışmaya başlayalım alt komisyona verip bu görevleri, bunu yapacağız. Ama dışarıdan gelen arkadaşların da buna özellikle dikkat etmesini istiyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Sert.

Sayın Günel, buyurun.

Sayın Mehmet Günel Komisyonumuzun üyesi değil, Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi, şu an misafirimiz olarak burada bulunuyor.

Buyurun Sayın Günel.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Misafir olarak değil, görevli Sayın Başkan.

BAŞKAN – Görev olarak, tamam. Yani, biz onu misafir olarak ağırlıyoruz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederiz.

Misafir olmanın avantajından faydalanalım o zaman Sayın Başkan, Sayın Bakan.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Önemli bir kanun görüşüyoruz ama ben önce, usule ilişkin olarak, arkadaşlar tartışırken dinledim, Sayın Ayhan da söyledi, şu anda toplantınız illegal. Onu söyleyeyim.

BAŞKAN – O konuda gerekli açıklamaları yaptık.

Devam edelim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben, yine, en fazla kanun görüşen ve en fazla usul tartışması yapan bir vekil olarak bir daha söyleyeyim.

BAŞKAN – Buyurun.

HACİ ÖZKAN (Mersin) – Tekrara girmeyelim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, yok, cümle cümle benimkiler, merak etmeyin. Cümle cümle söyleyeyim yani tecrübelerimizden faydalanın canım, durun yani siz de hemen söylemeyin.

Diyoruz ki, Başkanlık karar almadığı takdirde -bizim, bütçede en fazla tartıştığımız şeyler bunlar, yanınızdaki görevli arkadaşımız da benim gibi, bütçede eskidi, Mustafa Bey de bilir- buna ayrı bir karar için Başkanlığın buna ilişkin, hangi komisyonların çalışacağıyla ilgili karar alması lazım.

O kısmı ayrı ama tekrar, ara verildiği zaman çalışmalara yeniden başlanabilir, başka şey olur. Böyle aceleyle çıkıyor diye zorladığımız zaman, bizim kanunlarımız en çok zorlandığı zaman, üç günde çıkacak kanun üç haftaya çok yayılmıştır Plan ve Bütçe Komisyonunda. Önce bunu bir söyleyelim, Sayın Bakana da hatırlatmış olalım.

Ama bunun ötesinde, ben misafir olarak geldim ama beni ilgilendiren maddeler var, daha doğrusu Plan ve Bütçe Komisyonunu, şahıs olarak bütün milletvekillerini ilgilendiriyor ama Komisyona... Tasarı diyeceğim ama tasarımı da kaldırmışsınız, Hükümet teklifi olmuş yani benim baktığım, bu konu gündeme geldiğinde, arkadaşlarıma rica ettim, normal Komisyon gündeminde olan tasarımı indirdiler, onun üzerinden baktım. Açıkçası, dün de yeniden bakmadığım için -bir hafta öncesinden bu konuya bakmıştım- geldim, şaşırdım.

BAŞKAN – Siz tecrübeli bir arkadaşımız olarak buna da vâkıfsınızdır.

Devam edin.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, işte, Hükümet teklifleri artık genel şey oldu. Yani milletvekilinin teklifi olur. Biz vâkıfız, Sayın Ayhan da şahittir, çok gülmüştük, arkadaşlar daksille üstünü silip el yazısıyla “kanun tasarısı” diye yazmışlar, altı daktiloyla yazılmış durumdaydı.

BAŞKAN – Nerede oldu bu?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Plan ve Bütçe Komisyonunda.

BAŞKAN – Ha, iyi, burada değil yani.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sağ olsunlar, eleştirimiz üzerine, bir kademe ilerlemişlerdi, tasarı olan yerin sadece yazısını bırakmışlar, tasarımı elle silerek daksille “teklif” yapmışlardı. Yani, bunları da gördük. Şimdi, yine, en azından Hükümetin teklifi olarak gelmiş.

BAŞKAN – Buyurun, devam edin, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, bitiriyorum Başkanım. Acele etmeyin, ben iki cümle söyleyeyim, onu da söylemeye müsaade ederseniz çabucak bitiririz.

BAŞKAN – Buyurun, dinliyoruz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Burada, tasarının içerisinde bir madde vardı, şu anda siz birleştirme kararı almışsınız. Hükümet tasarısını demek ki teklif hâline getirmiş, bunu anlıyoruz ama...

BAŞKAN – O kararı aldık.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben biliyorum aldığınız kararı da...

Onun yerine, o kararı birleştirmek, şunu esas almak, alt komisyonda biz onu yaparız alt komisyon kurarsak ki içinde hangileri önemlidir, önceliklidir, Hükümetin o tasarımı yenilemesi daha sık olurdu Sayın Bakanım. Siz çünkü tasarımı yenilemişsiniz. Tasarımı yenilemişsiniz derken, o teklifi tasarı şeklinde sunabilseydiniz buraya eklediğiniz maddelerde bu kadar önemli bir konu ilgili kurumlardan geçer, Hazine, Kalkınma Bakanlığından gerekli görüşler, Bakanlığın ötesinde diğer kuruluşlardan da alınır, burada daha hızlı bir şekilde geçerdi.

Peki, şimdi, o tasarının 2'nci maddesinde yer alan vergi istisnasıyla ilgili hüküm nereye gitti, yeniden koyacak mısınız? Yani, benim merak ettiğim konu, “Beni ilgilendiriyor, Komisyonu ilgilendiriyor.” dediğim şey, tasarının 2'nci maddesinde, hem de tarih vererek şu tarihten sonra yapılan işlemlerle ilgili, yatırımlarla ilgili bir istisna getiriliyordu. Şimdi o gitti mi, tekrar Komisyonda ekleyecek misiniz? Birleştirdiniz ama tasarıdaki o 2'nci madde nereye gidecek? Vergi istisnasını Plan ve Bütçe Komisyonuna getirmeden nasıl yapacaksınız? Tasarının orijinalini, geçen sene Komisyon olarak, tali komisyon olarak da olsa Plan ve Bütçeye de havale etmişti. Bu sene baktım, önceki sevk göre 3-4 komisyon biçilmiş, daha az komisyona gelmiş.

Şimdi, yine, hemen 1'inci maddede, Sayın Başkan, orijinalinde diyor ki: "Bu iş ve hizmetlerle ilgili gelirlere ilişkin uygulamalar mali yıl bütçe kanunları ve diğer ilgili mevzuat çerçevesinde düzenlenir." Şimdi o da gitmiş. Bütçeden kaçırıyorsunuz, bu MTA kamu kurumu değil mi? Yani, parasını, bütçesini Bakanlığın nerede veriyoruz?

Şimdi, bu maddelerin tartışılması lazım. En azından, alt komisyonda gelecek, bizler de geleceğiz veya daha önceden Maliyeden bu konuda görüş alındı mı, tasarının ekinde bir şey var mı diye bakmamız lazım. Dolayısıyla, bu hususların etraflı bir şekilde tartışılması lazım. Usule ilişkin söylediğim oydu. Sayın Ayhan'ın dediği gibi, normalde de diğer komisyonların, dün galiba Bayındırlık Komisyonundan rapor gelmiş ama diğer ilgili komisyonlardan da komisyon raporları geldikten sonra tartışılması daha iyi olur. Böylece biraz daha sağlıklı bir şekilde kanun çıkmış olur diye düşünüyorum. O nedenle de Sayın Ayhan'ın teklifi caridir, ister alt komisyon ister üst komisyon ama ayrıntılı bir şekilde bugünün geriliminde herkes program yaparken... Sayın Bulut arada "Biz de programımızı buna göre ayırdık." dedi ama ben bir haftadır bu kanunun gelmesini bekliyorum. Dün Bayındırlık Komisyonuna yetişemedim. Yani, başka bir komisyon üyesi olarak bu konunun ehemmiyetinden dolayı burada bulunuyorum. Programlarımızı ona göre yeniden revize edebiliriz diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Günel, katkılarınız nedeniyle çok teşekkür ediyorum.

Sayın Dilipak, buyurun.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Öncelikli olarak, tüm arkadaşlara, bu komisyonlara verdikleri değerli katkıdan dolayı teşekkür ediyorum.

Zaten benim söyleyeceğim birçok şeyi Sayın Nebati ve Sayın Sert söyledi. Bizim bu Komisyonumuz biraz daha teknik yani Mehmet Bey'in söylediği gibi, biz bu konuları belki biraz daha rahat geçiyor olabiliriz ama Haluk Bey, mesela, değerli katkılarını sunuyorlar, sağ olsunlar. Didem Hanım olsun, diğer arkadaşlar olsun, katkılarını sunuyorlar. Ama burada, mesela, biz diğer komisyonlarda belki farklı bir üslup olabilir, yani itham edici, farklı bir... Ama bu Komisyonunda, benim arkadaşlara tepki göstermemin temel sebebi, bu zamana kadar böyle bir üslubun oluşmamış olması ve bundan sonra da oluşmasını engellemek maksatlıdır. Yoksa, bu Komisyonun insicamını bozacak herhangi bir şekilde bir taraf veya bir davranışta bulunmak istemedim.

Kaldı ki şimdi, bu, Komisyonumuza gelen yasanın kanunlaşması için, özellikle yenilenebilir enerji kaynaklarının üretimlerinin daha çok Türkiye'de yapılmasıyla ilgili de bir ön hazırlık olduğunu görüyoruz ve bu yasalar çıktığı taktirde de, işte, Almanya örneği verildi veya farklı ülkeler örneği verildi. Almanya örneğinde, bu, özellikle Almanya'da bu teknoloji çok ileri safhada olduğu için kendi öz kaynaklarıyla bu konuda ciddi manada ilerleme katedebiliyorlar. Biz de ülkemizde bu ilerlemenin katedilmesi için bu yasanın da daha iyisini, belki eksik olan kısımları da olabilir, bu kısımlarının da daha iyi düzenlenerek çıkması gerektiğini düşünüyoruz.

Sayılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dilipak.

Sayın Ayhan, buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, ben söylediğimde ısrarlıyım, Sayın Bakanın da kendine göre, hakikaten, aciliyeti, programı vesaire o da kendi açısından haklı olabilir ama şu işi sindire sindire yapmamız açısından, önümüzdeki bir gün toplanalım, o gün oturalım, tek başına geçirelim bunu Komisyondan. Benim, hâlen ısrarım bu. Daha sağlıklı olur. Tasarı üzerindeki yanlış anlamaları da önleyecek bir hadise olur çünkü hakikaten, teklif vesaire, yarın biz bunu konuşsak hakikaten bu da tahrip edici bir şey, bu da olmasın. Zaten başta da söyledim ben, izah ettim yani hakikaten İç Tüzük'e aykırı olduğunu biliyorum, başka konularda da biliyorum. Siz neyi izah ederseniz edin, yarın bir gün bunun hukuki bir vechesi de olmasın, itiraz etmeyelim, bilmem ne yapmayalım. Bir günde çıksın, gitsin. Bu, hiç birinize zarar vermez. Sayın Bakan açısından da müspet bir şey olur. Benim hâlâ önerim...

Ya, şimdi zaten çalışsanız 3-4 madde alt komisyonda geçmiş olacaktık. Dolayısıyla, takdir Komisyonun ama ben hâlen ısrarlıyım. Yani önümüzdeki hafta bize bir gün verin, bitirelim, ısrarım o.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Ayhan, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, şimdi, soru ve görüşlerle ilgili cevaplarınızı ve yorumlarınızı almak üzere söz sizde.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Evet, şimdi, ben, tabii, ilk tanışma toplantımızda, Bakanlıkta yaptığımız toplantıda ifade ettiğim üzere, hakikaten, Enerji Komisyonu üyelerimizin dil ve üslubu noktasında, bugün değil, önümüzdeki dönemde de çok yapıcı, samimi ve hakikaten katkı veren bir üslupla saygı içerisinde güzel bir toplantı yaptık ve bugünkü toplantı da hakikaten o minvalde ilerliyor. Komisyon üyeleri için hakikaten, gerçekten, bu nezaket içerisindeki Komisyon üyeleri için, nezaket içerisinde yapılan bu yorum ve değerlendirmelere teşekkür ediyorum.

Şimdi, tabii, burada, tüm vekillerimizin -Komisyon üyelerimizin dışında da- gelip oy hakkı olmanın dışında, yorum yapma hakları var. Kabulümüzdür, sorular olabilir, eleştiriler olabilir ama bu Komisyonun bugüne kadarki sergilediği performans noktasında, birleştirici ve kaynaştırıcı dil noktasında, aynı çizgiyi devam ettirmesi benim, bu Komisyonun da ilgili Bakanlık üyesi olarak bundan sonrasında ilgili de temennim olacaktır çünkü bu iş, burada esas ruhu itibarıyla görüşülmesi gereken konuların dışında, farklı bir hamaset içerisinde, farklı bir gerginlik içerisinde, farklı bir üslup ve jargon

içerisinde, farklı kelimeler kullanılarak yapılması gerekenlerin dışına farklı gerginlikleri taşırsa bu sefer iş anlamından, manasından, çizgisinden, istikametinden çıkar ki yapıcı olmaktan ziyade yıkıcı olmaya gider. Hakikaten, ben bu hususun önemli olduğunu şahsen düşünüyorum.

Şimdi, Mecliste olsun, dışarıda olsun, siyaset, politika, bir dil takip ediliyor, bir şeyler söyleniyor. Bununla ilgili karşılıklı, bilerek, bilmeyerek -kimisi "Siyasetin doğasında." diyor ama ben doğasında olmadığını düşünüyorum- tahrik unsuru devreye sokulmaya çalışılıyor. Nitekim, 1 Kasım seçimleri sonrası oluşan Meclisimizde, işte, görüyoruz Genel Kurulda kimin üretme tarafında, kimlerin hakikaten halkın talebini söyleysel olarak Türkiye'nin gündemine getirme noktasında, kimin çalıştırmamak, üretmemek, tıkamak, gerginlik oluşturmak, Türkiye'nin gergin atmosferini körüklemek noktasında hizmet ettiği, halkımızın, aslında çok net karşısında cereyan ediyor.

Onun için, ben bu Komisyonun, Başkan özelinde, üyeleri noktasında da üyelerinin de bu çerçevedeki üslubu noktasında gerek... Haluk Bey, gerçekten, demin geldi, çok güzel bir üslupla... Ben ilk günden beri, nitekim, Bütçe Komisyonunda da bir kısım CHP'li, MHP'li vekillerimizin de bu yapıcı üslup noktasındaki katkı ve eleştirilerini bu çizgi içerisinde ortaya koydukları zaman hakikaten çok memnun oluyorum. Ben hep şunu söylüyorum: Akıllı insan, aklını kullanan insandır. Daha akıllı insan, başkalarının aklını da kullanan insandır. Bizim, herkesin aklına ihtiyacımız var. "Vallahi, bu işi en iyi ben biliyorum." Benim böyle bir iddiam yok. Bunun yaşla da alakası yok, yaşanmışlıkla da tek başına alakası yok, hepsiyle belki alakası var. Sadece kamuyu bilmekle de sadece özel sektörü bilmekle de sadece şu siyasi görüşle de alakası yok, hepsiyle alakası var. Türkiye mozağının temelinde, ne üretip ortaya koyuyorsak bu çerçevede olması gerektiğini düşünüyorum.

Tek tek birçok sorunun cevabını, aslında, konuşmamda verdim. Verdiğim için de aslında, yeni bir polemik kapısı olmaması açısından söylemeyeceğim. Nükleerle ilgili, kayıp kaçakla ilgili, işte, el birliğiyle destekle ilgili, tabii ki hamasetle güzel... İşte "İndirim hemen." dediniz. Yok, böyle bir şey demedim, doğru değil bu bilgi falan filan. Yani, birçok şeye girmek lazım. Çok net söylediğim şeyler, açarsınız televizyonu, bakarsınız, verdiğimiz röportajı dinlersiniz. BOTAŞ'ın bugüne kadar halkımıza bu yükü taşıtmamak noktasında, son yıllardaki yüksek gaz fiyatlarından dolayı sübvansiyon noktasında destek verdiğini bilirsiniz, bunun için kamunun ciddi zararlar yüklendiğini bilirsiniz, bununla ilgili bilançonun düzelmesiyle ilgili yaptığımız adımları bilirsiniz. Bununla ilgili bir tahkim var, bunu kazandık. Bu, ek bir gelir olacaksa bu borçlar kapandıktan sonra ilk fırsatta bu tahkimin süresi netleştikten sonra ki şu anda, henüz netleşen bir süreç yok. Biz, takip ediyoruz bunu, olumlu bir karar aldık. Buna dayalı çalışmalarımızı hızlı bir şekilde yapıp bilanço açısından, gelirler noktasında pozitif sürece geçtiğimizde, ilk fırsatta halkımıza indirim için çalışma yapıyoruz.

Tabii, anlamak istemekle ilgili bir şey bu, bir tarafa çekmekle ilgili bir şey olabilir, ben o polemige girmek istemiyorum. Emin olun, işte, bunu gazda da petrole de "Ya, Türkiye'de gaz var, petrol var. Türkiye'de bunlar gizleniyor." falan, bu sorular da geliyor, ben gülüyorum tabii. Türkiye'de biz, gaz, petrol bulsak televizyona çıkıp ilk ben açıklayacağım inşallah veya ilk imkânımız olduğunda indirim olarak halkımıza ilk biz yansıtacağız, Hükûmetiz yani, halkımızı mutlu ve memnun etmek için gece gündüz çalışıyoruz.

Bu temelde, aslında, çok fazla söyleyecek şey de var. Ben, kıymetli Komisyon üyelerinin vaktini, enerjisini de çok fazla tüketmek istemiyorum. Genel kapsamda, enerji tasarruf çerçevesi içerisinde küçük küçük dokunayım istiyorum.

Tabii, şimdi, işte, "1970'lerden beri, bugüne kadar, işte, kırk iki yıl geçmiş, biraz daha uzatalım, uzatmayalım." haklı gerekçelerle, haklı eleştirilere tabii ki muhatap aldığımızda ciddi olarak dinliyoruz ama bugün itibarıyla bu paket, tasarıydı, teklifti, usuldü, bugünkü toplantının içeriği idi -hukukçu ve Komisyon başkanı olmadığım için eleştiri getirmeyeceğim ama- amacımız üzüm yemekse, son birkaç senedir, bu tasarı kapsamındaki hazırlıkların bugünün güncel koşullarıyla değişikliğe gidilmesiyle, bugünün ihtiyaçları, acil ihtiyaçları noktasında bazı maddelerin eklenmesiyle teklife dönüştürülmesi kötü niyetli bir şey değil. Usul noktasında, üslup noktasında, tasarıydı, teklifti... Teklifi bugün görüyoruz. Birçoğu geçtiğimiz dönemde de olağan maddeler, birçoğu bildiğimiz maddeler, birçoğu son aylarda Türkiye'nin enerji arz güvenliğiyle ilgili, aylardır her ortamda zikrettiğimiz yerli ve yenilebilir enerji kaynaklarıyla ilgili, birçoğu nükleerle ilgili; bugüne kadar yapılması gereken taahhütler ve yükümlülükler noktasındaki maddeler. Dolayısıyla, Türkiye'nin ne tür bir aciliyeti var, ne tür bir ihtiyacı var hususu, emin olun, bu koltukta oturduğum süre içerisinde, vukufiyet anlamında, her geçen gün müşahade ettiğimiz çerçevede, Türkiye'nin enerji ihtiyacı, enerji güvenliği, enerji altyapısının iyileştirilmesi, enerjiyle ilgili yapılacak yatırımlarla alakalı yatırım ortamının iyileştirilmesi, inanın, bir gün, bir saat bile gecikmeyi tolere edebilecek bir düzeyde değil. Bunun sorumluluğunu da, bunun siyasi sorumluluğunu da şahsım ve Hükûmetim olarak bizler, emin olun, çok yoğun bir şekilde hissediyoruz. Onun içindir ki 24 Kasım'da Hükûmet kurulduğundan beri gece gündüz çalışıyoruz. Ben eminim ve biliyorum, sizler de Mecliste, komisyonlarda geç saatlere kadar çalışıyorsunuz, belki bizlerden bile çok çalışıyorsunuz ama şunu ben çok açık yüreklilikle, samimiyetle söylüyorum: Bunun o kadar farkındayız ki vallaha, 3'üncü defa baba olduk, çocuklarımızı gördüğümüz yok. Niye? Gece gündüz, bu sorumluluğun bize yüklediği gereklilikle, Bakanlıkta gece geç saatlere kadar, yurt içi, yurt dışı seyahatlerimizde çok yoğun mesailer harcayarak... Türkiye'nin enerji sorunları, enerji ihtiyacı ve önümüzdeki dönemde enerjiyle ilgili yapması gereken, atılması gereken adımlarla alakalı hepimizin bu sorumluluğun farkında olduğunu şahsen düşünüyorum. Dolayısıyla, bu minvalden hareketle yani Enerji Komisyonu olarak bugüne kadarki yapmış olduğunuz pozitif katkı, bugün ve bundan sonrasıyla alakalı, benim şahsi kanaatim ki... Tabii ki bu, Başkan ve kıymetli üyelerin tasarrufunda olan bir süreçtir. Bununla ilgili -hakikaten- bu sunum, bu noktada Meclisteki benzer komisyonlara da, benzer komisyonlardaki tasarı veya tekliflerle ilgili yapılan çalışmalara da gerçekten örnek teşkil

edebilecek nitelikte, yalınlıkta, güzellikte ve kalitede bir sunum olduğundan hareketle, geçtiğimiz günlerde bununla ilgili çok açık ve samimi sunumlarla ve bilgilendirmelerle birlikte ve bundan sonrasındaki iletişiminizin de, sadece Komisyon özelinde değil, Komisyon üyelerimizin komisyon dışında da 7/24 katkılarını da samimi bir şekilde beklediğimizden hareketle... Ki bununla alakalı birçok şey ifade edilebilir, hep ben onu söylüyorum. Nitekim, Sayın Çamrak Mersin’le ilgili ifade etti, diğer vekillerimiz ifade etti. Hani, eksik bilgilendirmeler, yanlış bilgilendirmeler olabilir, farklı bakış açıları olabilir ama emin olun, Türkiye’de en büyük problemlerin başında, gerçekten, eksik ve yanlış bilgilendirme geliyor. Nükleerle alakalı hususta da bu böyle.

“Dünyada nükleer santral yapılmıyor...” Dünyada nükleer santral yapıyor, emin olun. Bugün Amerika yeni inşa ediyor, 5 taneden fazla devam ediyor, İngiltere öyle, Fransa öyle yani dünyanın nükleerden vazgeçtiği, dünyanın kömürden vazgeçtiği, dünyada yenilenebilir... İşte “Aynı zamanda yola çıktık.” dedi bir vekilimiz. Almanya, 1970’lerde bunun teknolojiyle ilgili süreçleri başlattı, 1984 yılı itibarıyla net ve somut bir şekliyle periyodik üretimine başladı. 1990’lı yıllardan itibaren, 1990 veya 1991’den itibaren “feed in tariff” denilen yani alım garantisiyle ilişkili bir şekliyle özel sektöre dayalı, serbest piyasaya dayalı üretimine geçtiği bir süreç. Türkiye, 2002’den önce, 2000’li yıllardan önce, 1980’lerde, 1990’larda yenilenebilirle ilgili hiçbir altyapısı olmayan, düzenlemesi olmayan, enerji bağımlılığı noktasında farklı bir ülke, doğal gazı yeni yeni, temiz enerjiye yeni yeni geçmeye çalıştığı yıllar; bırakın bunu. Ha, son on yıllık dönemde Türkiye, bu enerji talebini, bu sektördeki yenilenebilir enerjinin rüzgâr bazında daha iyi gelişmesiyle ilgili çok önemli adımlar attı, istenilen düzeyde olabilmesi için birçok girişimlerde bulundu, birçok yeniliklerin önünü açtı; ulaşabildiği süreç bu noktada buraya kadar. Bürokratik engeller, yasal düzenlemeyle ilgili eksikler, bütün bunlarla ilgili hep birlikte aynı bakış açısındaki... Birçok vekilimizin ben yüzünden bunu okuyorum, hakikaten, samimiyetle teşekkür ediyorum. Yani, yerli ve yenilenebilir dediğimizdeki, yaptığımız yorumlardaki o samimi bakış açısını Haluk Bey’de görüyorum, Didem Hanım’da görüyorum, diğer Meclis üyelerinde görüyorum, hakikaten Komisyon üyelerinde görüyorum. Burada amacımız, hep birlikte üzüm yemek olmalı. Ha, biz bunu, iktidarımız döneminde -polemik konusu olması açısından söylemiyorum- birçok konuda hani el birliğiyle, oy birliğiyle denildiği bir noktada -demin öyle bir yorum yapan- birçok ortamda göremedik. Ha, göremedik ama siyasi iktidar olarak seçimin bize yüklediği, oyun ve Meclis temsilinin bize yüklediği sorumluluk gereği inisiyatif alarak, birçok konuda risk alarak, bunun ilgili atılması gereken yasal düzenlemelerle ilgili komisyonlar özelinde, Genel Kurul özelinde çok önemli adımlar da attık. Bunun karşılığında siyasi bedelini de, artısını ve eksisini de... Türkiye’deki bisikletin dönmesi, Türkiye’deki sistemin, Türkiye’deki yatırım ortamının, Türkiye’deki derinleşecek olan, derinleşmesi gereken yatırım ikliminin daha iyi olmasıyla ilgili bu süreçleri de yürüttük. Ha, gönül istiyor hep birlikte, hep beraber, hakikaten buradaki olgun, samimi yapılan Komisyon üyelerinin yorumlarıyla birlikte bu süreçlerin daha verimli, katma değer açısından, katkı koymak açısından daha verimli bir şekilde devam etmesi yönünde.

Velhasılkelam, tüm bu çerçeveye içerisinde, tüm Komisyon üyelerimizin söyledikleri, olumlu, olumsuz eleştirileri, değişiklik noktasında ortaya koyduğu ifadelerin hepsi başımızın üstüne, yeter ki doğru bir üslup, karşı tarafı, siyasi iktidarı, Hükûmeti rencide etmeden çünkü... Burası çok önemli, hep şundan bahsediyoruz, benim için aynı: Bir şeyi yüksek sesle de, kısık ve yumuşak sesle de ifade etmekten ziyade, onun içerisindeki karşı tarafı rencide edici manadır önemli olan, birincisinden ziyade. “Ne var ki canım, çok yumuşak söylüyorum...” Ama, yumuşak söylediğimin içerisinde, hakikaten sevir, okşuyor, muhabbet besliyor tarzının, üslubunun altında, karşı tarafı tezyif edici bir üslup olduğu zaman, emin olun, yüksek sesle söylemek ile düşük sesle söylemek arasında hiçbir fark yok. Dolayısıyla, bu minvalden hareketle, bu üslubun içeriğinin, ruhunun bu çizgide devam edeceğini umut ediyorum.

Tüm bu söylenenler ışığında, verilen bilgiler ışığında, bugün itibarıyla dünyadaki ve bölgedeki yaşanan enerji krizlerinin siyasi ve ekonomik olarak oluşturduğu riskler üzerinde bugün Türkiye olarak, yüzde 90’dan fazla enerjiye bağımlı bir ülke olarak, birçok kalemden, yerli kaynakların, yenilenebilir kaynakların, enerji arz güvenliğiyle ilgili yapılacak yatırımların, yatırım ikliminin bir an önce, bir gün dahi kaybetmeden devreye alınması çerçevesi içerisinde, benim şahsi olarak Komisyondan beklentim, biraz fazla mesai yaparak ama bugün veya yarın, biraz sizi yorarak -emin olun, biz de yoruluyoruz, siz belki bizden daha çok yoruluyorsunuz- sizlerden istirhamım, sizlerden ricam, sadece iktidar değil, muhalefet vekillerinden de ricam, hakikaten, bu çerçevede buraya çok yapıcı bir üslupla, ne kadar daha katkı sağlayabiliriz noktasında ortaya koyacağımız biraz yoğun mesaiyle bizlere sunacağınız katma değer çok daha fazla olacaktır. Bu, benim şahsi kanaatimdir. Kıymetli Komisyon üyelerine ve Başkanına söyleyeceğim bundan ibarettir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Salı günü mü görüşelim diyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; ben de birkaç hususla gündemi sürdüreceğim...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Başkanım, son bir şey ekleyeyim hatta.

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI BERAT ALBAYRAK (İstanbul) – Bu arada bir cümle daha ekleyeyim bu konuda. Bu Komisyon toplantısı özelinde, geçtiğimiz haftaki -biliyorsunuz- çalışmalar gönderildi. Biz bu arada yoğun seyahat gündemimizin içerisinde bununla ilgili çalışmalar yaptık, bu noktada devam etti. Salı, çarşamba mı olur, en son perşembeye mutabık kaldıktan sonraki süreçte, bunu planladığımızda... Bugün itibarıyla aslında bir Katar

seyahatimiz var yani Katar seyahati bizim için, enerji arz güvenliği açısından da önemli bir seyahat. Malum -biliyorsunuz- LNG konusunda da görüştüğümüz ülkelerden, enerji anlamında bakıldığında dünyanın en büyük LNG üreticilerinden bir tanesi. Bu çerçevede, Sayın Başkanım rica etti, dedi ki: "Hakikaten, Komisyon üyelerimiz sizi görmek, bununla ilgili yorumlarınızı dinlemek noktasında..." Ben, hakikaten, dün Başbakanımızla da konuşarak bugün bu Komisyonunda bulunmamızın, bu Komisyon süreciyle ilgili bu sürecin hızlı bir şekilde hayata geçmesinin, bununla ilgili müzakerelere katkı yapmamızın da ehemmiyeti noktasında biraz şey de olsa affımı istedim. Hakikaten, emin olun, çok yoğun bu enerji gündemi içerisinde Komisyonumuzu da baş köşede tutuyoruz; onu da bilmenizi isterim. Satır arasında bunu da ifade etmek istiyordum.

Buyurun Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri; şimdi...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkan, bir şeyi ifade edebilir miyim.

BAŞKAN – Bitireyim mi, yoksa...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – İsterseniz daha önce... Belki onu da dikkate alırsınız.

BAŞKAN – Buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Bakanım, ben teşekkür ediyorum.

Gerçekten biz bu işte samimiyiz. Yarın bu Komisyonunda bu tasarı geçtiğinde, ben teknik bir insan olarak, bu tasarıyla ilgili bana bir şey sorulduğunda cevap veremezsem üzülürüm. Hele bu teklifin altında imzam olsaydı, cevap veremeseydim, hakikaten hicap duyardım. Dolayısıyla, benim buradaki ifade etmek istediğim şey: Biz de bunları hakikaten detayıyla öğrenip, bir gün dedik, biz çok bir şey demedik, sizin vaktinizin dar olduğunu biliyoruz... Bazen sayın bakanlar temsil etmediği zaman çok kızdığımızda oluyor, açık söyleyeyim, onu da ifade ediyoruz. Ama, teklif geldi, teklifi arkadaşlar sundular, ona da baktık. Biz bunu, sizin eğer çok aciliyetiniz varsa, zaten Bakan Yardımcısı veya Müsteşar arkadaşla da götürürüz ama bunda samimiyim, ben öğrenmek istiyorum, onun için diyorum. Şimdi, burada birçok arkadaş ihtiyaç duymayabilir, ona da bir şey demem ama bunda samimi olduğuma da inandırmak istiyorum böyle bir mecburiyetim olmadığı hâlde.

Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Ayhan, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun değerli üyeleri; öncelikle, Komisyonumuz, bugüne kadar izlediği usul, metot ve çalışma anlayışı itibarıyla -tüm arkadaşlarımızın ifade ettiği gibi- iktidarı ve muhalefetiyle son derece yapıcı, ülkemiz için en doğru kararın, en doğru sonucun ve çözümün takipçisi olmuş ve bugüne kadarki uygulamalarında bunu ortaya koymuştur. Özellikle, tüm arkadaşlarımız tarafından hem muhalefetteki arkadaşlarımız hem iktidardaki arkadaşlarımız hem Sayın Bakan tarafından ifade edilen konuların ve üslupların da yapıcı olması noktasındaki sözlerle katıldığını ve gerçekten, bu aşamalarındaki çalışmalarımızda sonucu etkili olanın içerikle ilgili verilen katkılar olduğunu ifade etmek isterim. Bugüne kadar böyle olmuştur. Gerçekten, iktidar partisi temsilcisi arkadaşlarımızla birlikte muhalefetten, hem Cumhuriyet Halk Partisinden hem Milliyetçi Hareket Partisinden çok önemli katkılar aldık, bugün de aynı katkılar almaya devam ediyoruz.

Enerji konusu -Sayın Bakanımızın ifade ettiği gibi- bugün ülkemizin gündeminde ve gerçekten aciliyet kesbeden, hem uluslararası boyutu itibarıyla hem de yerel kaynaklar itibarıyla dönüşüme ihtiyaç duyan bir alan. Bu nedenle, daha önceki çalışmalarımızda Komisyon üyelerimizle gerçekten mutlak mutabakat içerisinde çalışma gayreti içerisinde olduk. Sınai Mülkiyet Yasası konusunda alt komisyon taleplerini behemehâl yerine getirmek suretiyle, gerçekten, hızlı bir sonuç alma yolunda tercihimiz ve kararımız oldu hep beraber. Bugün, değerli arkadaşlar, önümüzde ne kadar süremiz varsa bu Komisyon -demin Ali Bey de ifade etti- bir alt komisyon anlayışıyla... Haluk Bey'in endişesine de katılıyorum, evet, bu Komisyondan geçen her hükmü sonuna kadar bilmek ve arkasında durmak gibi de bir mükellefiyetimiz var. Belki bazı konularda ortak önerilerle, bazı konularda yine mutlak mutabakatla, bu Komisyon bu teklifi de ülkemizin endüstrisine, sanayisine ve yasal hazinesine kazandıracaktır. Bu nedenle, teklifin görüşmelerinde bu aşamada geneliyle ilgili yapılan çalışmaların sonuna geldiğimizi ve bu aşamada çalışmalarımıza geneliyle ilgili çalışmalarımızın bitmesiyle beraber şimdi maddelere geçilmesini oylarınıza sunacağım.

Ancak, bu arada, şunu özellikle istirham ediyorum: Lütfen, ara verdiğimiz dönemde tüm önergelerin Başkanlığımıza sunulması, bu önergelerin hakkıyla hem Bakanlığımız tarafından hem Başkanlığımız tarafından incelenmesi, katılabilirlerimizin mutlaka görüşülmesi ve sonucunun da dile getirilmesiyle ilgili bir istirhamım var. Bunu da özellikle altını çizerek sizlerden rica ediyorum.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Şimdi, Sayın Başkan, irademize ipotek koymayın. Önergeyi ne zaman vereceğimizi maddede izahattan sonra alırız, böyle bir şey olmaz. Bakın, biz önergelerimizi diğer kanunda, alt komisyonda verdik sayın vekiller. Vermedik mi? Sayın Başkana verdik. Şimdi, burada irademizi de ipotek altına almanın bir anlamı yok.

BAŞKAN – Sayın Ayhan...

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Biz nasıl kanun teklifini burada okuyorsak...

BAŞKAN – Sayın Ayhan, sadece bir istirhamımızdır, tabii ki tercih sizin.

Şimdi, tasarının geneli üzerinde görüşmeler tamamlanmış ve tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, müsaadenizle, bir yemek arası vereceğiz. Sayın Bakanımızla birlikte, ana binada, üyeler lokantasında hep birlikte yemek yiyeceğiz. Lütfen buyurun, yemeğimizi yiyelim ve saat iki buçukta tekrar toplanıyoruz.
Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 13.16

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.44

BAŞKAN: Ziya ALTUNYALDIZ (Konya)
BAŞKAN VEKİLİ: Harun KARACAN (Eskişehir)
SÖZCÜ: Mehmet Galip ENSARİOĞLU (Diyarbakır)
KÂTİP: Şahin TİN (Denizli)

BAŞKAN – Komisyonumuzun 7'nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.
Teklife kaldığımız yerden devam ediyoruz.
Biliyorsunuz, sabahki oturumumuzda maddeler üzerine geçme kararı almıştık.
Şimdi, 1'inci maddeyi okutup görüşmelerimize devam edeceğiz.

ELEKTRİK PİYASASI KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 14/6/1935 tarihli ve 2804 sayılı Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Kanununun ek 1'inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"EK MADDE 1- Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, 2'nci maddede belirtilen görevleri kapsamına giren iş ve hizmet konularında 11/9/1981 tarihli ve 2522 sayılı Kamu Kuruluşlarının Yurt Dışındaki İhalelere Katılması Hakkında Kanuna tabi olmaksızın, bağlı bulunduğu Bakanlık onayı ile; yurt dışında arama ve araştırma faaliyetleri yapmaya, bu faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla yurt dışında şirket kurmaya, yerli ve/veya yabancı gerçek veya tüzel kişilerle yurt dışında şirket veya ortaklık kurmaya, imtiyazlı ortak olmaya, şirketler veya ortaklıklarla ilgili her türlü pay; hisse senedi ve diğer ortaklık paylarını alıp satmaya ve yurt dışında temsilcilik açmaya yetkilidir.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün yurt dışı faaliyetleri ile yurt dışında çalıştırılacak personelin niteliği, görev süresi, bunlara ödenecek ücretler ile harcamalara ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir."

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen...

Buyurun Sayın Günal.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geneli üzerinde kısa açıklamamda söylemiştim. Bu maddenin sonunda, daha önce yer alan bütçeyle ilgili mevzuat çerçevesinde yapılan kısmı çıkıyor.

Şimdi, burada siz hem şirket kurma hem ortak olma hem devretme, birtakım yurt dışı faaliyetler istiyorsunuz ama "İlgili Bakanın onayıyla yapılır." deniliyor ne Maliyeyle ne Hazine... Ortak olacaksınız, satacaksınız, devredeceksiniz, imtiyazlı ortaklık olacak. Bu şekliyle doğru olmadığı kanaatindeyiz, arkadaşlarımızın da bununla ilgili önergesi var. En azından, mali kontrolle ilgili kısımların da yönetmeliğe yazılması gerektiğini... Çünkü 5018'de bir sürü hüküm var gerçi siz kaç yıldır hiç birine uymuyorsunuz ama yani mevzuat hazırlama... Az önce söylemiş olduğum, Sayın Bakana da ilettiğimiz eğer tasarı esas alınmış olsaydı, şimdi burada eklenen bir sürü madde var, onlarla ilgili kurumların görüşü yok. Normal şartlarda etki analizi de yapıp bunun üzerine ilgili kurumların, Hazinesinin, Kalkınma Bakanlığının görüşlerinin tasarı ekinde gelmesi gerekiyordu.

Artı, şimdi "Bu metni esas alacağız." dediniz. Bu maddenin ötesinde, şimdi, tasarıdaki 2'nci madde nereye gitti? Ekleyecek misiniz eklemeyecek misiniz çünkü orada vergi istisnası var demiştim az önce. Tasarıda yer alan 2'nci madde sonra önergeyle eklenecek mi? Bakanlıktan arkadaşlar buradayken bir bilgi verirlerse... Teklifi esas aldık ama tasarımı tamamen yok saymadık, birleştirdik herhâlde.

BAŞKAN – Evet.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Dolayısıyla biz onu komisyonda önergeyle falan ekliyoruz. Orada da yine, dediğim gibi, bütçeyi ilgilendiren, vergi istisnası getiren düzenlemeler var. Bunlarla ilgili görüşleri... Bizi ilgilendiren konularda en azından yetki devri gibi veya bütçe dışında yeni para eklenmesi söz konusu olacak. Diyelim bir şirket kuruyorsunuz, alıyorsunuz, satıyorsunuz, ortaklık var; bunu doğrudan ilgili bakan olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanının onayıyla yapacaksınız. Aşağıda ise "Yönetmelikle düzenlenir." deniliyor. Oraya kalan yetkiler ayrı, en azından, hiç olmazsa çıkaracaksanız da orada da yine mali kontrolle ilgili kısımlarda çıkarılacağını da söylememizde fayda var diye düşünüyorum; aksi takdirde bütçenin dışına ve tamamen 5018'in dışına çıkarılmış oluyor. Bu, yanlış bir gelenek hâline geldi, her şeyi Kamu İhale Mevzuatı'nın ve 5018'in dışına çıkarmak bir alışkanlık hâline geldi. Yakında herhâlde o kanunların hiçbir maddesini uygulayamaz hâle geleceğiz diyorum.

Bu kapsamda bir düzeltme yapılması daha doğru olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Günal.

Madde üzerinde başka söz almak isteyen...

Buyurun Sayın Karacan.

HARUN KARACAN (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli hazırun; 2016 yılı Hükümet Acil Eylem Planı'nda ve 2010 yılında başlayan Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES) çalışmaları 6 Eylül 2011 tarihli 28046 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Başbakanlık genelgesiyle, Ülkemiz Girdi Tedarik Stratejisi Eylem Planı'nda dördüncü hedef olarak yer alan maden tedarikinde bağımlılığın azaltılması, etkinliğin ve verimliliğin artırılması konusunda MTA yeniden yapılandırılacaktır ve GİTES çalışmalarında ön plana çıkan ve önemli arz açığı bulunan temel madenler ve uzun vadede ülke ihtiyacı paralelinde ortaya çıkacak stratejik madenlerin tedarikini güvence altına alacak madencilik yatırımlarının hayata geçirilebilmesi için bir model oluşturulacaktır. MTA Genel Müdürlüğü de sorumlu kuruluş olarak belirlenmiştir.

Hammadde kaynaklarında dışa olan bağımlılığın azaltılması amacına yönelik olarak ülkemiz madencilik sektörünün yurt dışında maden işletmeciliği ve buna bağlı üretim yapılabilmesinin önü açılarak sanayimize hammadde güvencesi sağlanacaktır.

MTA Turkuaz Araştırma Gemisi özellikle yurt dışında ve uluslararası sularda faaliyet gösterebilecektir. Yurt dışında yürütülecek araştırma faaliyetleri sonucunda bulunacak ekonomik maden ve hammadde varlıklarının işletilmesi sayesinde uluslararası işbirliklerin geliştirilebileceği ve ülkemiz ekonomisine önemli miktarlarda katkı sağlanabileceğini de düşünmekteyiz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Karacan.

Madde üzerinde söz almak isteyen...

Buyurun Sayın Ayhan.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bir önerimiz var; öncelikle, onu size ilettik galiba.

BAŞKAN – Çoğaltılıyor şu anda.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Şimdi, önerimizde, bu yurt dışında gerçekleştirilecek faaliyetler ve harcamaların daha önceki mevzuatta yer alan kontrol denetiminin yeni düzenlemede yer alarak tanımlanması sürecinin etkin ve verimli yürütülmesi açısından önemli olduğunu ifade ediyoruz. Bu nedenle gerekli ifadelerin madde kapsamında yer almasının gerekli olduğunu düşünüyoruz.

Şimdi, 5018, AKP iktidarı döneminde AKP hükümetlerinin getirdiği tasarıyla oluşan bir şey ve buna muhalefet de o zaman katkı verdi. Şimdi bunların hepsini eğer mali bütçe dışına çıkarırsanız, her bakanlık kendine bağlı kuruluşların bütçelerini ve harcamalarını böyle bir şeye soktuğu zaman, şekle soktuğu zaman bu bütçenin birliği ilkesinin hiçbir anlamı yok. İsteyen istediğini yapacak, ne zaman ne olduğu belli olmayacak, yönetmelikle düzenleyeceksiniz ama koca bir Maliye Bakanlığını yok sayacaksınız. Böyle bir şeyin düşünülmesi mümkün değil.

Ayrıca, önerimizden öte bir husus daha var sormak istediğim yetkililerden. Bu teklifin ikinci paragrafında, Ek Madde 1'de "Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün yurt dışı faaliyetleri ile yurt dışında çalıştırılacak personelin niteliği..." diye gidiyor.

Burada yurt dışı faaliyetleriyle ilgili mi, yurt dışında çalıştırılacak personelle mi ilgili, yurt dışı faaliyetlerine ilişkin mi? Burada biraz daha açıklık kazanması lazım. Hani önerge vermeye ihtiyaç hissetmedik, bir açıklama babından düşündük. Onu özellikle "Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün yurt dışı faaliyetleri ile..." Yurt dışı faaliyetlerini de mi yönetmelikle düzenleyeceksiniz veya yurt dışı faaliyetlerinde çalıştırılacak, orada çalıştırılacak personele ilişkin mi burası? Ona bir açıklık kazandırılması gerektiğini düşündük ve onunla ilgili de bilgi almak istiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ayhan.

Buyurun Tacettin Bey.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Evet, madde 1'de şu ibare doğrusu benim çok dikkatimi çekiyor: "Bu faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla yurt dışında şirket kurmaya, yerli ve/veya yabancı gerçek veya tüzel kişilerle yurt dışında şirket veya ortaklık kurmaya, imtiyazlı ortak olmaya, şirketler veya ortaklıklarla ilgili her türlü pay; hisse senedi ve diğer ortaklık paylarını alıp satmaya ve yurt dışında temsilcilik açmaya yetkilidir." ibaresi. Biz bu ibarenin tamamının metinden çıkarılmasını talep ediyoruz çünkü gerekçemiz de şudur: Maden Tetkik Arama, adından da anlaşılacağı üzere bir tüccar değildir, kamunun tüccar kurumu değildir. Şirket kurmak, pay almak, pay satmak, ortak almak, ortak satmak, gerekçemizde –herhâlde geldi fotokopisi şu anda önünüze- bu bölümün çıkartılmasını, "temsilcilik" ibaresinin de diğer arkadaşlarımızın da ifade ettiği gibi "çalışma büroları" olarak düzeltilmesini talep ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde başka söz yok herhâlde.

Ben Sayın Müsteşarımıza konuyla ilgili bir açıklama yapmak üzere söz veriyorum.

Buyurun Fatih Bey.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Sayın Başkan, değerli üyeler; teşekkür ediyorum.

Bu ek madde 1'de yapmayı düşündüğümüz kanun değişikliği MTA'nın yurt dışındaki arama faaliyetlerine izin vermesiyle alakalı genel olarak. Fakat birçok yurt dışı ülkesinde, bizde olduğu gibi, orada arama faaliyetinde bulunabilmeniz için o ülkenin kanunlarına tabi bir şirket olmanız gerekiyor. MTA bu kapsamda kendisi yüzde 100'üne sahip bir şirket kurabileceği gibi, yerli, yabancı ortaklarla iştirak ilişkisine girerek şirket kurup arama faaliyetlerini yapabilecek. Bu kapsamda metinle alakalı o genel ifadeler de bunları yerine getirme amacına dönük.

Yalnız, sayın vekilimizin söylediği, bu son paragrafta “MTA Genel Müdürlüğünün yurt dışı faaliyetleri ile” ibaresi “... konusunun faaliyetleriyle ilgili” şeklinde düzeltilse belki anlam düşüklüğünü kaldırabilir diye düşünüyorum. Evet, bir anlam düşüklüğünü kaldırabiliriz diye düşünüyorum.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Özellikle önerge vermedik. Muhteviyata ilişkin olmadığına göre, o zaman müşterek bir önergeyle, uygunsa hazırlayalım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Yani “Yurt dışı faaliyetleriyle ilgili” ifadesi olursa anlam düşüklüğünü kaldırabiliriz.

BAŞKAN – O zaman, lütfen bir ortak önerge alalım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Onun dışında, 5018’in dışına çıkartma gibi bir durum yok. Zaten Yatırım Programı, MTA’nın hem yurt içi hem yurt dışı normal bütçe uygulama kapsamında 5018 uygulamasına tabi. Yurt dışında şirket kurabilmesi için Yüksek Planlama Kurulunun kararını da kaldırmıyoruz ve o yine Yüksek Planlama Kurulu kararıyla tesis edilecek.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ama “Bakanlık onayıyla” diyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Faaliyetler yapmaya...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Evet “Yurt dışında arama yapmaya...” bilmem ne yapmaya diye devam eder. Yani başladığınız zaman “Bakanlık onayıyla faaliyet yapmaya, toplamaya, ve/veya” dediğiniz zaman bütün işlemleri bakanlık onayıyla yapıyor olursunuz; onun için diyorum. Bütçe dışında yapmış olursunuz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Evet, konuyla ilgili Müsteşar Yardımcısının da ilave bir katkısı olacak.

BAŞKAN – Buyurun Müsteşar Yardımcımız.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ ABDULKERİM YÖRÜKOĞLU – Efendim, MTA özel bütçeli bir kurum ve yürüttüğü faaliyetlerin tamamı 5018’e göre yürütülüyor. yurt dışındaki bu tür faaliyetlerin ödeneklerini de bütçeden alacağımız için onlar da 5018’e tabi ve yatırım programında yer almak zorunda, bütçe programında yer almak zorunda.

Burada sadece “Bakanlık izniyle” derken tek başına kendisi karar vermesin, bu alandaki faaliyetlerle ilgili Bakanlık izniyle bu iş ve işlemleri yürütsün, bunlarla ilgili de usul ve esasları Bakanlar Kurulu kararıyla çıkarılacak bir yönetmelikle gerçekleştiresin; amacımız bu şekildeydi.

Neden bunu böyle yaptık? Örneğin, biz yaklaşık 20’ye yakın ülkeyle ikili iş birliği anlaşması imzaladık. Bu ülkelerde yer bilimleri anlamında iş birliği esnasında ekonomik değer ifade edecek doğal kaynakları da keşfediyoruz, bunları ortak değerlendirelim istiyoruz. O ülkede bu konularla ilgili ruhsat alabilmemiz için o ülkenin mevzuatına göre bir yapılanma yapmamız gerekiyor, başka türlü müsaade etmiyorlar ve bu imkânlardan da MTA şimdiye kadar kazanamadı yani değerlendiremedi bu fırsatları. Dünyada da böyle bir imkân var, ortam da var ve biz bu anlamda MTA’ya bir fonksiyonellik kazandırmak istedik yurt dışındaki faaliyetlerinde.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Böyle bir problem yok o şeyde.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Problem yok da yani işlerken uygun olması; amacımız o yani.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ ABDULKERİM YÖRÜKOĞLU – Evet, Bakanlık müsaadesiyle yurt dışında bu faaliyetleri yapmak amacıyla bakanlığı koyduk ama bununla ilgili usul ve esaslar Bakanlar Kurulu kararınca, bununla ilgili ödenekleri de 5018’e göre Yatırım Programı’yla yapmak zorundayız kanununuz böyle çünkü.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Şimdi, o zaman şöyle bir şey de düşünebilir miyiz Sayın Müsteşar Yardımcım: Şimdi, madem bu hani kurumun şeyiyle yapılabilir, o imkân var. O zaman Bakanın onayına da gerek yok, doğrudan yürüyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ ABDULKERİM YÖRÜKOĞLU – Yok efendim, üst amirimiz orası yani sonuçta.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Hayır, onu zorunluluk olarak koyduk diye anladım ben sizin ifadenizden.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ ABDULKERİM YÖRÜKOĞLU – Hayır, hayır yok yani Bakanlığın politikaları doğrultusunda biz bu işleri yapmak istiyoruz.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Tamam, zaten onun dışına çıkmamız mümkün değil de, ilk ifadenizden ben şeyi anladım...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ ABDULKERİM YÖRÜKOĞLU – Yok, yok, öyle değil.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani son cümlemin çıkmasının amacı ne Sayın Müsteşar? Öncekinde, orijinalinde var; bakanlık onayı zaten vardı. Zaten ilave yetki aldığınız için öyle söyledik de bu iş ve işlemlerle ilgili gelirlere ilişkin bütçe kanunu çıkarmanın amacı ne?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ ABDULKERİM YÖRÜKOĞLU – Zaten ona göre yapacağımız için tekrar mükerrer olmasın diye Sayın Vekilim, mükerrer olmuş oluyordu. Zaten ona göre yürütmek zorundayız, 5018’i yapmak zorundayız zaten.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – O zaman niye çıkarıyorsunuz? Zaten var. Kanunda olan şeyi çıkarıyorsanız bir engel oluşturuyor olması lazım; onu diyorum. Anlayamadık biz yani.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ ABDULKERİM YÖRÜKOĞLU – Hayır hayır, MTA (II) sayılı cetvelde özel bütçeli kurum ve bütün harcamalarında, devletin parasını harcıyor. 5018'e tabi olarak yürütmek zorunda zaten, onun dışına çıkma gibi bir durumumuz yok yani. Var olan şeyi tekrar etmek istemedik yani.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani, "Var olan şeyi kanun koyucu niye koydu?" diyorum. "Bütçe Kanunu'na göre yapar." demek... Zaten var. Şimdi, çıkarıyorsak bizi engelleyen bir şey olması lazım veya hızlandırıcı olması lazım Sayın Başkan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI VEKİLİ ABDULKERİM YÖRÜKOĞLU – Sayın vekilim, bu konuyla ilgili o Kanun 1996'da çıktığı için öyle bir hüküm konulmuş; dolayısıyla, o tarihlerde 5018 olmadığı için böyle bir hüküm vardı o tarihlerde ama şu anda 5018, 2003 yılında yürürlüğe girdiği için bunu koymanın bir anlamı yok, zaten var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Neyse...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Konuyla ilgili Komisyonumuza ulaşan önergeler var.

Şimdi bir ortak önerge bekliyoruz.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Orada yazıyor arkadaş, söyledik.

BAŞKAN – Ortak önerge geleceğine göre önce Tacettin Bey'in önergesini okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/1081 sayılı İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesindeki 14/6/1935 tarihli ve 2804 sayılı Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü Kanunu'nun değiştirilen ek 1'inci maddesindeki "bu faaliyetlerin yürütülmesi amacı ile yurtdışında şirket kurmaya, yerli ve/veya yabancı gerçek veya tüzel kişilerle yurtdışında şirket veya ortaklık kurmaya, imtiyazlı ortak olmaya, şirketler veya ortaklıklarla her türlü pay, hisse senedi ve diğer ortaklık paylarını alıp satmaya ve yurtdışında temsilcilik açmaya yetkilidir." ibaresinin metinden çıkarılmasını teklif ve arz ederiz.

Tacettin Bayır
İzmir

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

İlgili maddede belirtmiş olduğumuz ibarenin varlığı, MTA'nın yurt dışında bir ticari şirket hüviyetine sahip olmasını aklı getiriyor. Bu husus, ana görevi araştırma olan bir kurumun kendi görevinden uzaklaşıp, tüccar olma tehlikesini getireceği gibi, bilimsellikten ve araştırmadan uzaklaşarak ana fonksiyonunu kaybetmesine neden olabilecektir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeye katılıyor mu Hükümet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İkinci önergeyi okutuyorum:

TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan Enerji Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin "Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün yurt dışı faaliyetleri, bu faaliyetlerin kontrol ve denetimi ile yurt dışında çalıştırılacak personelin niteliği, görev süresi, bunlara ödenecek ücretler ile harcamalar ve bunların mali kontrol esaslarına ilişkin usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir." şeklinde değiştirilmesini arz ederiz.

Emin Haluk Ayhan
Denizli

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu
Hatay

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Yurt dışında gerçekleştirilecek faaliyetler ve harcamaların daha önceki mevzuatta yer alan kontrol denetiminin yeni düzenlemelerde de yer alarak, tanımlanması sürecin etkin ve verimli yürütülmesi açısından büyük öneme haizdir. Bu nedenle, gerekli ifadelerin madde kapsamında yer alması gerekli olduğu mütalaa edilmiştir.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Üçüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Medisi

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına
Görüşülmekte olan (2/1081) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 14/06/1935 tarihli ve 2804 sayılı Kanun'un ek 1'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "temsilcilik" ibaresinin, "çalışma büroları" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Harun Karacan
Eskişehir

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünün maddede belirtilen görevleri daha sağlıklı bir şekilde yürütebilmesi için, 189 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca açılan yurt dışı temsilcilikleri yerine, çalışma büroları açılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, 1'inci maddeyle ilgili bir önerge daha ulaştı, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına
Görüşülmekte olan (2/1081) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 14/06/1935 tarihli ve 2804 sayılı Kanun'un ek 1'inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "faaliyetleri ile" ibaresinin "faaliyetleriyle ilgili" ibaresi şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Emin Haluk Ayhan

Denizli

Harun Karacan

Eskişehir

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu

Hatay

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Önergeyle anlam bütünlüğü sağlanması öngörülmektedir.

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önergeler doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- 18/12/1981 tarihli ve 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanununa 27 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 27/A maddesi eklenmiştir.

"MADDE 27/A- Askeri yasak bölgeler ve güvenlik bölgelerinde veya ülke güvenliği ile doğrudan ilgili Türk Silahlı Kuvvetlerine ait araziler, hareket ve savunma amaçlı yerlerdeki tesisler (konut ve sosyal tesisler hariç), özel güvenlik bölgesi ilan edilen yerler ile rafineri, petrokimya tesisleri ve eklentileri ile milletlerarası antlaşma hükümleri uyarınca yapılması öngörülen tesisler hakkında 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununun kıyılar, sahil şeritleri, doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan arazilere ilişkin yapı ve yapılaşmaya dair hükümler ve 3 ncü maddesi hükümleri de dahil olmak üzere sınırlayıcı hükümleri uygulanmaz."

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen?

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Evet, ben söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Didem Hanım, buyurun.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Önergemiz var, onunla ilgili ayrıca konuşacağız ama biraz önce geneli üzerinde konuşma yaparken "Komisyonlara biz ilettik ve komisyonlardan Bayındırlık, İmar Komisyonundan..."

BAŞKAN – Biz iletmedik, onu Meclis Başkanlığı iletti.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Pardon, bilgi verildi... "Bayındırlık, İmar Komisyonundan da bizim Komisyona görüş geldi." dediniz. O görüş bize hâlâ ulaşmadı.

BAŞKAN – Biraz önce verdiler galiba.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Gelmedi.

BAŞKAN – Raporu tekrar dağıtalım.

Emin Haluk Bey' de de var anladığım kadarıyla.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bende yok, size dağıtmışlar herhâlde.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde söz almak isteyen?

Sayın Günel, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Siz mi mikrofonu kapattınız bilmiyorum ama hızlı hızlı geçelim diye gidiyorsunuz...

Bu askerî yasak bölgeler konusu daha önce bizim Komisyonunda da bazı kanunlarda konuşuldu. Bunu çıkarırken oraya en azından “Genelkurmay Başkanlığının ya da Millî Savunma Bakanlığının görüşü alınmak şartıyla.” diye bir şey koymak lazım. Ben bu maddeyi okuduğum zaman, üç defa, 4 defa okudum... Arkadaşlar, nasıl yazdı bilmiyorum yani “Yasaklıyor mu, kısıtlıyor mu, yetki mi getiriyor?” diye bir daha okudum, bir daha okudum, gerekçeyi de okudum, hâlen daha tam çözebilmiş değilim. Yani, Sayın Müsteşar, ilgili arkadaşlar kim? Nasıl, askeriye den geldi mi bilmiyorum. “Kıyı Kanunu’nun kıyılar, sahil şeritleri, yapılaşmaya dair hükümler, sınırlayıcı hükümleri uygulanmaz.” Yani, arkasından gelen şeyi de tam anlayamadım. Yani, özel sektör kısmının eklendiğini görüyoruz sadece. Yani yatırımlarda, bunlarla beraber... Şunu mu diyor arkadaşlar: “Nükleer santral yaptığımız yer kıyıya denk gelirse askerî alanlarda olduğu gibi buna bir hüküm uygulanmadan yapalım mı?” diyorlar. “İzin almadan yapalım mı?” diyorlar. Öyle anlaşılıyor ama lafz tam olarak da yapmıyor çünkü askerî yasak bölgelerle ilgili başka düzenlemeler de oldu. Mayın temizlemeyle ilgili hususlarda, Kazım Karabekir Çiftliği’nin yapılmasıyla ilgili hususlarda... Bazen şu oluyor: “Üçü iki yapalım, ikiyi bire düşürelim.” dediğiniz zaman bazı düzenlemelerin arkasına dolanmış oluyorsunuz. O zaman burada var mı kimse, Millî Savunma Bakanlığında acaba bu konuda görüş alındı mı? Yani, ne söyleniyor ben gerçekten merak ediyorum çünkü buralar belli bir kanuna göre çıkarılıyor, onun içerisine mi sokuyoruz, hariç mi tutuyoruz, bu konunun aydınlanması gerekiyor. Bu şartlarda en azından öyleyse ve kapsam dışına çıkarılacaksa Genelkurmay Başkanlığından bir şekilde izin alınması gerektiğini düşünüyorum. Bir bilgi verilerse seviniriz. Yani, yeni bir şey niye eklendi? Amacı tam olarak anlayamadık.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Ayhan, buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Münhasıran bir yer içinse kastedilen, münhasıran o yer içinse onu da bir değerlendirelim, ona göre maddeyi yeniden ele alabiliriz. Bir bilgi alalım o konuda.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde söz almak isteyen başka arkadaşımız var mı?

Fatih Bey, sorulan sorularla ilgili cevabınızı alalım lütfen.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Bu madde üzerinde Millî Savunma Bakanlığı ile Başbakanlık koordinasyonunda çalışıldı. Geçtiğimiz dönem kadük olan yasalar içerisindeki metinde de aynı bu şekliyle geçmişti. Ben diğer konularda detaylı bilgi vermesi için konuyla ilgili Müsteşar Yardımcımız Necati Bey’e sözü vereceğim.

BAŞKAN – Necati Bey, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NECATİ YAMAÇ – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri; bu kanun çalışmasında “uluslararası anlaşma hükümleri uyarınca yapılması öngörülen tesisler” derken muradımız, nükleer santral projesiyle ilgili, spesifik olarak da Akkuyu Nükleer Santral Projesi. Bu proje kapsamında konuşlanması öngörülen reaktörlerin, teknik ve jeoloji çalışmalar sonucunda lokasyonları belirlendi. Belirlenen bu yerler hem kıyı kenar çizgisine denk geliyor hem sahil şeridine denk geliyor. Mevcut kıyı mevzuatı da bunun inşaatına olanak vermiyor. Ancak teknik gereklilikler ve reaktörün konuşlanacağı zemin sağlam olması gerektiği için ve lokasyonlar da belirlendiği için, reaktörler de orada inşa edilmek zorunda olduğu için kıyı mevzuatıyla ilgili sınırlayıcı hükümlerden muafiyet getirilmesi zorunluluğu doğmuştur; o yüzden böyle bir değişikliğe ihtiyaç duyulmuştur ve tabii ki, Akkuyu nükleer santral sahası da özel güvenlik bölgesi ilan edildiği için askerî yasak bölgeler ve güvenlik bölgeleri kanun kapsamı içerisinde; o nedenle, bu kanun çerçevesinde değişiklik yapılması ihtiyacı doğmuştur.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Orijinal tasarıyla aynı değil mi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NECATİ YAMAÇ – Aynı. Millî Savunma Bakanlığımızın temsilcisi de burada. Ki, kadük kalan bir taslaktır bu. O dönemde Millî Savunma Bakanlığının olumlu görüşü alınmıştır.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Millî Savunma Bakanlığımızın bu konuda bir görüşü var mı?

Buyurun lütfen.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ TUĞÇE ÖZKAN – Geçen sene Komisyonumuzdan zaten bu kanun metni bu şekliyle geçmişti. Şu anda 3621 sayılı Kıyı Kanunu’nun 3’üncü maddesinde “İstisnalar” başlığı altında bu istisna bulunmaktadır. Ancak bugüne kadar 2565 sayılı Kanun’da herhangi bir düzenleme yapılmadığı için fiiliyatta kullanılamamaktadır. Bu düzenlemenin yürürlüğe girmesi için konulmuş bir hükümdür bu.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, bir ekleme yapabilir miyim? Bilgiyi almadan söylemek istemedim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Günal.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Değerli arkadaşlar, aynı konu, bu kanun tartışılırken yine geçen sefer Komisyonunda görüşülürken gündeme geldi ve o zaman da yine Bakanlık temsilcileriyle birlikte Millî Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı temsilcilerinin katıldığı toplantıda bir madde üzerinde uzlaşıldı ve o madde kanun metnine eklenmedi Sayın

Başkanım. Burasını dikkatinize sunmak için, siz yeni Başkan olduğunuz için geçmişte olanı söylüyorum. O madde tutanakta olduğu hâliyle buraya konulmadı çünkü "rafineri, petrokimya tesisleri ve eklentileri" ibaresi eklendiği zaman özel güvenlik bölgesi ilan edilen yerlerde yapılması öngörülen bu tür tesislerin sınırlayıcı hükümler dışında tutulması... Şimdi, arkadaşlar söylesin o zaman, rafineri, petrokimya tesisleri ve eklentileri... Yani ne amaçlanıyor? Burada kim... Gerekçesinde söylüyor zaten, bakın diyor ki: "Kamu ve özel sektöre ait hayati önemi haiz tesislerden rafineri, petrokimya tesisleri..." Ve herhangi bir özel sektörün tesisini Kıyı Kanunu'na tabi olmadan niye yaptırıyorsunuz? Sayın Başkan, ben onu soruyorum arkadaşlara. Yani, buradan çıkan sonuç bu. Bunun içerisinde sadece bu amaçla değil, bu amaca koymuşsunuz ama özel sektör, diyelim ki PETKİM bir şey yaptı, örnek de vereyim yani. Şimdi, Kıyı Kanunu'nda ne varsa ona uysun, çevresel etkiyle ilgili bir şey varsa ona uysun yani bir taraftan "Nükleer enerjiyle ilgili santral yapımına koyuyoruz." derken... Diğer şeylerde var mı, Millî Savunma Bakanlığı bu özellere "Evet" dedi mi demedi mi ben onu merak ediyorum veya Genelkurmay Başkanlığının şeyinde var mı? Buradaki amaç ne? Onları kendi kendisiyle ilgili. Dolayısıyla burada, bu söylediğimi de nereden okuduğumu da söyleyeyim değerli arkadaşlar, daha önceki kanun görüşmelerinde muhalefet şerhine Milliyetçi Hareket Partisi üyesi olarak Sayın Alim Işık'ın yazdığı muhalefet şerhinden size okuyorum, yani Komisyonun tutanaklarından okuyorum, basılan sıra sayısından okuyorum.

BAŞKAN – O zaman, aynı hüküm vardı.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Aynı şey duruyorsa aynı çekince devam ediyor demektir. Böylece ne oluyor biliyor musunuz, normalde nükleer güç santralleri yapımı için uygulamada karşılaşılan bazı sorunların aşılması amacıyla getirilen bir düzenleme kapsamında kimlerin yapacağı belli olmayan bazı rafineri ve petrokimya tesisleri de eklentileriyle birlikte kanunun sınırlayıcı hükümleri dışına çıkarılıyor.

Takdirlerinize sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Günal.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ TUĞÇE ÖZKAN – Müsaade ederseniz...

BAŞKAN – İhtiyaç yok, siz cevabınızı verdiniz bence.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Aynı mı, yani mutabık kalınan metin mi özellikle merak ediyorum.

BAŞKAN – Aynı olduğunu ifade etti.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ama tekrar söz istiyor Sayın Başkan.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ TUĞÇE ÖZKAN – Şöyle ifade edeyim: Şu an yürürlükte olan 2565 sayılı Kanun özel güvenlik bölgelerini tanımlayan 20/A maddesinde "Kamu veya özel kuruluşlara ait stratejik değeri haiz her türlü yer ve tesislerin çevresinde bu kanun hükümlerine göre özel güvenlik bölgeleri kurulabilir." ifadesi yer almaktadır.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Özel...

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ TUĞÇE ÖZKAN – "Kamu veya özel kuruluşlara ait stratejik değeri haiz her türlü yer ve tesislerin çevresinde bu kanun hükümlerine göre özel güvenlik bölgeleri kurulabilir." ibaresi yer almaktadır. Dolayısıyla...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani ben anlamadım, sizin söylediğinizi şu anda ben anlamadım.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ TUĞÇE ÖZKAN – "Kamu veya özel" ifadesi yürürlükteki kanunda zaten mevcuttur.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Petrokimya tesisleri var mı yürürlükteki kanunda, ben onu anlamadım.

BAŞKAN – Sayın Günal, "özel" deyince, petrokimya da özel, oradaki özel. "Kamu veya özel" diyor, özelden ne anlaşılır?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Şimdi siz buraya "eklentileri, tesisleri" diye yeni yazıyorsunuz yani eskisinde yok öyle bir şey.

BAŞKAN – "Özel"i açıyor yani özel. Dolayısıyla Millî Savunma Bakanlığının görüşünü sorduk, aldık. Teşekkür ediyorum ben.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani, siz şimdi özel... Ben sonuç olarak anlayayım da yani yine siz kabul edin. Şu anda özel sektörün petrokimya tesisleri, filanca, Kıyı Kanunu'na tabi olmadan bu düzenlemelerin kapsamı dışına çıkarılıyor mu? Çıkarılıyor. Yani, makul buluyorsanız itirazım yok, kamuoyunun dikkatine sunuyorum.

BAŞKAN – Komisyon kabul ettiği zaman çıkacak.

Didem Hanım, buyurun.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Şimdi ben, Mehmet Bey'in bıraktığı yerden devam etmek istiyorum çünkü aynı konudaki kafa karışıklığı ve endişeleri dile getirmek istiyorum.

Biraz önce Müsteşar Yardımcımız açıklamasını yaparken "Bu madde spesifik olarak Akkuyu'yla ilgili bir madde." dedi ama maddenin gerekçesinde... Tabii Müsteşarımız ve müsteşar yardımcılarımız dinleyebilirlerse, şu an çok yoğun bir çalışma içerisinde zannediyorum, bizi dinleyecek vakitleri yok.

Biraz önce Müsteşar Yardımcımız bu konuyla ilgili açıklama yaparken "Spesifik olarak bu maddeyi biz Akkuyu'yla ilgili olarak getirdik." dedi yanlış anlamadıysam. Fakat burada maddenin gerekçe kısmında Akkuyu'yla ilgili bir açıklama yok. Diğer taraftan çok çok geniş tutulmuş bir madde yani burada bütün askerî yasak bölgeler, güvenlik bölgelerinde veya ülke güvenliğiyle ilgili doğrudan Türk Silahlı Kuvvetlerine ait araziler... Biraz önce, Millî Savunma Bakanlığımızdan da

açıklama geldi "Özel güvenlik bölgesi ilan edilebilir çevresinde." dedi. Bütün bu yerlerde de özel güvenlik bölgeleri, rafineriler, bütün buradaki kıyılar, sahil şeritleri, doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan arazilere ilişkin yapı ve yapılaşmaya dair bütün istisnalar burada kaldırılıyor. Dolayısıyla bu konuda çok ciddi bir kafa karışıklığı var; onu ifade etmek isterim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun, ilave bir açıklama rica edelim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NECATİ YAMAÇ – Bu kanun kapsamını üçe bölebiliriz. Bir, askerî yasak bölgeleri ve güvenlik bölgeleriyle devam eden kısım, bu Millî Savunma Bakanlığımızın ihtiyacı. Mevcut Kıyı Kanunu'nda bu yerlerin Kıyı Kanunu'na tabi olacağı yazılı; bu bir sorun, birinci problem. İkincisi, rafineri ve petrokimya tesisleri; bu da bir problem. Üçüncüsü, "Milletlerarası anlaşma hükümleri uyarınca yapılması öngörülenler." derken de Akkuyu Nükleer Santrali veya devamında ikinci üçüncü santrali kapsıyor. Dolayısıyla burada üç ayrı problem çözülmeye çalışılıyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Maddeyle ilgili...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Özür diliyorum Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Madde metninde anlayabildiğim kadarıyla münhasıran bir olaya ilişkin bir şey yok. Dolayısıyla Sayın Müsteşar Yardımcımızın ifade ettiği husus eğer geçerliyse bu üç olaya münhasıran bir şeyi koyalım, buraya yazalım, dercedelim. Aksi takdirde her şeye şamil olabilecek hâle gelirse bunun bir kıymeti yok. Yanlış mıyım? Böyle bir şey olmaz. Münhasıran bir projeyse koyalım gitsin. Münhasıran iki projeyse koyalım gitsin, üçse koyalım gitsin.

BAŞKAN – Sayın Ayhan, yarın başka projeler de çıkacak, her seferinde yasa mı çıkaralım?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Her seferinde yasa çıkarmayın ama çıkardığınız özel sektöre ait bir iş şayet sormadan millî güvenliğin problemini ortaya çıkarıyor ise o zaman onu dikkate alacaksınız, almamış oluyorsunuz. Burada münhasıran anlaşılarsa eğer Savunma Bakanlığıyla veya Genelkurmayla o projeye uygun olarak tamam diyorsunuz. Ama siz bütün hepsini açılıyorsunuz hiçbir şey sormadan; bu bana göre sakat.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir cümle ilave edebilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Günal.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, daha somut sorayım Sayın Ayhan'ın sorusunu. "Özel" dediniz, yerlisi yabancıyı ayırımı yok. Bir yabancı şirket geldi orada bir tesis kurdu, askerî açıdan ne kurduğunu... Yani, bir sürü şeyler söyleyebiliriz de uzatmamak için söylemiyorum. "Petrokimya" demek bir sürü şeyin kurulabilmesi demek. Yani, bunun bir şeyin dışına çıkarılması... Kamudakini anladık da, yaptığı işlerde veya uluslararası sözleşmeyle yapılıyor, Rusya'yla devletlerarası anlaşma yapıp veya başka bir ülkeyle yapılabiliyor ama bir özel sektörün petrokimya tesisinde ne üreteceğini, askeriye'nin yanı başında ne yapacağını... O konularda denetimi bırakmamak lazım diyoruz sadece. Yine denetlensin, yine gerekliyse yetki verilsin, kapsam dışına çıkarmayalım. Zaten yine Genelkurmay da, Millî Savunma Bakanlığı da hayırlı olan şeye "Evet" der ama kanun dışına çıkardığınız anda yarın kontrolü sizden çıkar. Çok net söylüyorum yarın orada birtakım faaliyetler olabilir, casusluk faaliyetleri olabilir, her şey olabilir eğer geniş tutarsak. Biz yaparız... Sizin yaptığınızın aynısını Genelkurmay Başkanlığı da yapar. Görüş alırsınız veya millî güvenlikle ilgili diğer hususlarda olduğu gibi bir kanaat alınır yine izin verilir diyorum. Somut olarak da söylemiş olayım kaygımızı.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Çözüm süreci gibi olur, sonra pişman olursunuz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Ercoşkun, buyurun.

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Tabii yapılan bu düzenleme gerek Akkuyu'yla alakalı gerekse bahsedildiği gibi farklı stratejik yatırımlar yani ülkenin geleceği anlamında önemli olacak stratejik yatırımlar anlamında katkı sağlayacak. Tabii bu yapacağımız düzenleme diğer kontrol mekanizmalarını ortadan kaldırmayacağı için burada bir mahzur görmüyoruz açıkçası.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Kanun burada, olur mu...

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – Diğer kontrol mekanizmalarını komple ortadan kaldırmıyor. Farklı kontrol mekanizmaları var, görüşler alınabiliyor gene. Aynı şekilde mesela, şu anda bile herhangi bir komando tugayının yanında bile ev yapmaya kalksanız askerî güvenlik bölgesi iznini almaya tabisiniz yani bırakın petrokimya tesisini, ev yapmaya kalksanız bile bu mekanizmadan geçiyorsunuz.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – O zaman bunu yazmaya gerek yok.

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – Bu, sadece süreci hızlandırıyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Abdullah Bey, buyurun bir açıklama yapacaksınız herhâlde.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Ben, bir yanlış anlaşılma var diye düşünüyorum. Yani, burası, bu kanun metni, "Herhangi bir rafineri tesisinin veya diğer petrokimya tesisinin askerî yasak bölgelere yapılmasıyla alakalı bir istisna getiriyor." diye algılandı gibi anladım konuşmalardan. Öyle değil. Askerî yasak bölgeler, özel güvenlik bölgeleri, rafineriler ve diğer sayılanlar Kıyı Kanunu'nun şeylerinden muaf. Yani

şu anlama gelmiyor: Bir rafineri kuracak birisi askerî yasak bölgelere gelip kurabilir anlamına gelen bir ifade değil. Bunların hepsi, bu sayılanların hepsi Kıyı Kanunu'nun sınırlayıcı hükümlerinden muaf, ifade bu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Biz de diyoruz, askerî tesisin yanına özel sektörü koymuşsanız...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Hayır, askerî yasak tesisler de muaf, özel güvenlik bölgeler de muaf; o anlama geliyor. Yani şu anlamda değil: Rafineri gidip askerî yasak bölgelere tesis yapabilir anlamında bir ifade değil bu.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Değil, tamam, onda hemfikiriz. "Askerî birliğin yanı mı?" diyor, Mehmet Bey'in söylediği o.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Onların kendi kuralı var; bu, o kuralı baypas eden bir ifade de değil. Sadece, Kıyı Kanunu'nun sınırlayıcı hükümlerini ortadan kaldıran bir ifade. Başka bir kanunda, başka bir sınırlayıcı hüküm varsa onu baypas eden, kaldıran bir durum söz konusu değil.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Müsteşar, özü şu: Yani, siz bu düzenlemeyle, örnek olarak da söyleyeyim: Filanca rafinerinin denizi doldurmasına müsaade ediyorsunuz, onu söylüyoruz. Yani, Şimdi, askeriyenininki ayrı ama bu düzenlemeyle -bakın söylüyorum bir daha- filanca rafinerinin veya petrokimya tesisinin -demin isim verdim- denizi doldurmasına, Kıyı Kanunu'na uymadan oraları haşat etmesine izin vermiş oluyoruz. Yahu, önceden olan ayrı, yeni yapılanlar olacak. Bir şekilde bunların bir usulü adabı Kıyı Kanunu'na uysun. Uyduğu zaman ne olacak, dolduramaz mı diyeceğiz? Zaten, limanlarla ilgili iskele kurduğunuz zaman, liman yaptığınız zaman devlet onu yeniden projelendirip yapıyor mu yapmıyor mu? Yapıyor. Yaptığına göre şimdi Kıyı Kanunu'ndan bunlara muafiyet tanımanın ben şeyini anlamadım. Yani, "çok önemli" diyor, çok önemli olduğu zaman zaten onlarla ilgili izinleri gider alırsınız, bir şeyi yok. Bunu buraya yazdığınız zaman bu yetki çok geniş kullanılır. Biz kanun koyucular olarak sınırı belli olmayan yetkiyi vermek istemiyoruz. Kanun tekniği açısından da bu böyledir, Anayasa'ya göre de yetki devri yaptığınız zaman sınırı belli olur, kime verdiğiniz belli olur; özeti bu. Yani, askeriyeninkinden bari ayırıp ayrı bir madde yapsaydınız keşke diyorum.

BAŞKAN – Sayın Günal, kifayeti müzakere yapalım burada müsaade ederseniz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Biz bitirdik zaten ama...

BAŞKAN – İki tane önerge var, müsaadenizle okutayım önergeleri.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Bir soru sorabilir miyim Başkanım?

BAŞKAN – Önergede sorsanız olur mu?

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Önergeye geçmeden...

BAŞKAN – Didem Hanım'ın bir sorusu var.

Buyurun.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Müsteşarımıza çok kısa bir soru sormak istiyorum: Bu madde, askerî arazilerin tümünde Türkiye'de yapı ve yapılaşmaya izin veriyor mu, vermiyor mu?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NECATİ YAMAÇ – Burada Genelkurmayın izni gerekiyor ama kanun metnini dikkatlice okursak buradaki ibarenin aynısı şu anda Kıyı Kanunu'nda var ve Kıyı Kanunu'na tabi Millî Savunma Bakanlığımızın ihtiyacı bu tür yerlerde Kıyı Kanunu'nun sınırlayıcı hükümlerine uyulmaması ama onun dışında mevzuatın bütün gerekliliklerine uyulacak, sadece Kıyı Kanunu'nun sınırlayıcı hükümleri buralarda uygulanmayacak. Bu, Millî Savunma Bakanlığımızın talebidir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeleri okutuyorum.

TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan Enerji Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin "...üzere Coğrafi konumları ve yerleri tespit edilirken Genelkurmay Başkanlığının askeri gerekler yönünden olumlu görüşünün alınması kaydıyla sınırlayıcı hükümleri uygulanmaz. Bu konuda olumlu görüş alınmadan ilgili inşaat projelerinin uygulanmasına başlanamaz, başlanmış olanlar durdurulur." şeklinde değiştirilmesini arz ederiz.

Emin Haluk Ayhan

Denizli

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu

Hatay

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Ülkenin stratejik öneme sahip noktalarının tespit edilmesinde daha önceden belirlenmiş metot olan Genelkurmay Başkanlığından izin alınması uygulamasının devamı, toplum güvenliğinin tesis edilmesi açısından gereklidir.

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Muhalefet şerhinden önce bütün tutanakları istiyorum yalnız, onu da huzurda beyan etmek istiyorum.

BAŞKAN – Nasıl dediniz?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Görüşme tutanaklarının tamamını istiyorum.

BAŞKAN – Tamam.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İkinci önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1081) sayılı İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkartılmasını, diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tacettin Bayır
İzmir

Didem Engin
İstanbul

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Söz konusu maddeyle kıyıların kullanımı konusunda çok geniş bir düzenleme yapılmakta olup, kıyıların kullanımına ilişkin ciddi sakıncalar yaratabilecek durumların önlenmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bir saniye...

Ben önergenin gerekçesini bir daha alabilir miyim?

BAŞKAN – Tacettin Bey'in önergesinin...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Evet.

BAŞKAN – Okutuyorum:

Gerekçe:

Söz konusu maddeyle kıyıların kullanımı konusunda çok geniş bir düzenleme yapılmakta olup, kıyıların kullanımına ilişkin ciddi sakıncalar yaratabilecek durumların önlenmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Tamam mı Sayın Ayhan?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Tamam.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Harun Bey'in önergesini geçtik mi?

BAŞKAN – O önergeyi işleme almadık.

Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

Yeni madde ihdasına ilişkin bir önerge var, onu okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1081) sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinden sonra gelmek üzere yeni bir madde eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tacettin Bayır
İzmir

MADDE 3- 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 17 nci maddesinin "Diğer İstisnalar" başlıklı 4 üncü fıkrasının (z) bendinden sonra gelmek suretiyle yeni bir bent eklenmiştir.

"aa) Gerçek ve tüzel kişi işletmelerinde ayırım gözetilmeksizin işletme faaliyetleri için kullanılan enerji bedellerinden alınan katma değer vergisi."

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 17'nci maddesinde sıralanan istisna hükümlerine bir bent eklenmek suretiyle, ayırım gözetilmeksizin, tüm gerçek ve tüzel kişi işletmelerinde işletme faaliyetinde kullanılan enerji bedellerinden alınan KDV'nin istisna tutulması amaçlanmaktadır.

Düzenlemeyle, işletmelerin maliyetleri üzerinde önemli bir yük oluşturan bedelin devlet eliyle kaldırılması, bu sayede üretimin ilk aşamasından nihai tüketiciye kadar istihdam, üretim, pazarlama ve satış kanallarının genişletilmesi sağlanmaktadır.

BAŞKAN – Hükûmet madde ihdası önergesine katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz efendim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bu önerge bize gelmedi Sayın Başkan.

BAŞKAN – Eksik mi oldu?

Dağıtıyoruz Sayın Ayhan.

Hükümetin katılmadığı madde ilavesi önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Okumadık Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Ayhan, tekrar mı okuyalım?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Başkanım, burada Maliye Bakanlığı temsilcisi var mı?

BAŞKAN – Sayın Ayhan, var.

Bir şey mi soracaksınız?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Onların görüşünü alalım.

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ BÜTÇE UZMANI ŞULE MERİH KALECİ – Efendim, önerge bize de verilmedi. O yüzden görüş veremeyeceğim, elimizde bulunmuyor.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Ben okudum, sizde yoksa hemen iletsin arkadaşlar.

BAŞKAN – Hanımefendiye önergeyi iletelim lütfen.

BÜTÇE VE MALİ KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ BÜTÇE UZMANI ŞULE MERİH KALECİ – Efendim, ben, görüşme yapıp beş dakika içinde size dönsam.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sonra oylayalım o zaman.

BAŞKAN – Peki, tamam.

3' üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- 9/7/1982 tarihli ve 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"Yapı ruhsatı ve denetimi

EK MADDE 1- Nükleer santral sahalarında yapılacak tüm yapılar hakkında, her türlü sorumluluk münhasıran santral işletenine ait olmak üzere, 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu ile 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun yapı ruhsatı, yapı denetimi ve yapı kullanma iznine ilişkin hükümleri uygulanmaz. Bu yapılara ilişkin olarak verilecek izinler ve yapılacak denetimlerle ilgili hususlar Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görüşü alınarak Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir."

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen?

Ali Bey, buyurun.

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – Nükleer tesislerle alakalı yüksek standartlarda bir güvenlik mekanizması geliştirilmesi noktasında evrensel nükleer hukuk hükümlere göre bazı düzenlemeler söz konusu. Dolayısıyla standart Yapı Denetimi Kanunu'yla bu gereklilikleri karşılamak mümkün değil. Dolayısıyla bu ve buna benzer düzenlemeleri içeren bu maddenin olumlu bir netice getireceğini düşünüyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

3' üncü maddeyle ilgili önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1081) esas sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin Çerçeve 3' üncü maddesi ile 9/7/1982 tarihli ve 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunu'na eklenen ek 1'inci maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Harun Karacan

Eskişehir

"Yapı denetimi

EK MADDE 1 – Nükleer santral sahalarında yapılacak yapılar hakkında 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun hükümleri ile 09/05/1985 tarih ve 3194 sayılı İmar Kanununun fenni mesuliyete ilişkin hükümleri uygulanmaz. Ancak bu yapıların yapı denetimi Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından yetkilendirilen tüzel kişiliğe sahip yapı denetimi kuruluşları tarafından, denetim kuruluşu ile nükleer santralin lisans sahibi arasında akdedilen hizmet sözleşmesi hükümlerine göre yapılır. Yapı denetiminin bu kuruluşlar tarafından yapılması nükleer santral lisans sahibinin münhasır ve kusursuz sorumluluğunu kısmen veya tamamen ortadan kaldırmaz. Bu yapılara ilişkin olarak yapılacak yetkilendirme ve denetimlerle ilgili usul ve esaslar ile yapı denetimi kuruluşu ile nükleer santral lisans sahibi arasında akdedilecek hizmet sözleşmesinin kapsamına ilişkin hususlar Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görüşü alınarak Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, nükleer santral sahalarında yapılacak yapıların yapı denetiminin 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun hükümleri ile 09/05/1985 tarih ve 3194 sayılı İmar Kanunu'nun fenni mesuliyete ilişkin hükümlerinden muaf tutulması ve yapı denetiminin nükleer santral yapılarının tabi olduğu teknik standartların gerektirdiği uygun nitelik ve deneyime sahip kuruluşlar tarafından gerçekleştirilmesini sağlamak üzere Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından bir mekanizma kurulması ve uygulanması öngörülmektedir. Ayrıca, gerçekleştirilecek olan yapı denetiminin, nükleer santral kurulması ve işletilmesi için yetkilendirilen lisans sahibinin münhasır ve kusursuz sorumluluğunu kısmen veya tamamen ortadan kaldırmayacağı ifade edilerek lisans sahibinin sorumluluklarını tam anlamıyla yerine getirmesinin sağlanması hedeflenmektedir. Maddeyle ayrıca nükleer santral sahasında bulunan yapıların yapı denetimine ilişkin usul ve esaslar ile yapı denetimi işleminin gerçekleştirilmesi için yapı denetimi kuruluşu ile lisans sahibi arasında imzalanması gereken sözleşmede bulunması gereken hususların Çevre ve Şehircilik Bakanlığının görüşü alınarak Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından bir yıl içerisinde çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde ihdasıyla ilgili önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1081) esas sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinden sonra gelmek üzere yeni bir madde eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tacettin Bayır
İzmir

MADDE 4- 4/12/1984 tarihli ve 3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununun 1 inci maddesinde geçen "elektrik enerjisi hasılatından ayrılacak paylar" ibaresi, 2 nci maddesinin (b) bendi, 4 üncü maddesinin (c) bendi ve 5 inci maddesinin (c) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

4/12/1984 tarihli ve 3093 sayılı Türkiye-Radyo ve Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu'nun elektrik enerjisi hasılatından TRT adına ayrılacak payları düzenleyen hükümlerin yürürlükten kaldırılması amaçlanmıştır. Bu sayede, gerek sektörel üretim ve yatırımlardaki maliyetlerin düşürülmesine, gerekse hane halklarının sadece elektrik kullanımından kaynaklı bedeli ödemesine olanak sağlanmaktadır. Düzenlemeyle, hukuki bir gerçekliğe dayanmayan, haklı bir gerekçesi olmayan, adaletsiz bir yasa düzenlemenin de önüne geçilmektedir.

Anayasa'mızın 22'nci maddesinde yer bulan "Haberleşme hürriyeti", herkesin haberleşme özgürlüğüne sahip olduğunu belirten bir kişi hakkıdır. Yine Anayasa'mızın 133'üncü maddesinde anıldığı üzere, "Devletçe kamu tüzelkişiliği olarak kurulan tek radyo ve televizyon kurumu ile kamu tüzel kişilerinden yardım gören haber ajanslarının özerkliği ve yayınlarının tarafsızlığı esastır."

Haberleşme özgürlüğünün devlet aracılığıyla sağlanması ve korunması bakımından, habere erişim kanallarının tarafsızlığının yerleşmesi ve kamu kurumlarının özerk biçimde bu görevleri yerine getirmeleri çok büyük önem taşımaktadır.

Haberleşme özgürlüğünün sağlanması söz konusu olduğunda, kamu kurumlarının özerkliği ve tarafsızlığının yerleşmesi için, hizmeti veren kamu kurumları kadar, hizmeti alan "kamu"nun, kısacası vatandaşlarımızın, gerçek ve tüzel kişilerin ödedikleri vergiler ile payların da "sosyal devlet, hukuki güvenlik, hizmetin tarafsızlığı, verginin belirliliği, genelliği ve kanuniliği, verginin eşitliği, vergide ölçülülük, adalet ve yerindelik, vergi yükünün dengeli dağılımı" açısından değerlendirilmesi gerekmektedir.

3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu'nun 2'nci maddesinde TRT'nin gelirleri sayılırken, "Elektrik enerjisi hasılatından bu Kanuna göre ayrılacak paylar"dan bahsedilerek elektrik enerjisinin gerçek ve tüzel kişiler tarafından kullanılacak kısmından TRT adına pay kesilmesi öngörülmüştür (3093 S. Kanun m. 2/b).

3093 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin (c) bendi, "Nihai tüketiciye elektrik enerjisi satan lisanslı tüzel kişilerin iletim, dağıtım, perakende satış hizmetlerine ilişkin bedeller hariç olmak üzere, elektrik enerjisi satış bedelinin yüzde 2'si tutarındaki payı (vergiler, fon ve paylar hariç) faturalarda ayrıca göstermesini ve bedelleri TRT'ye intikal ettirmesini" düzenlemiştir.

3093 sayılı Kanun'un 5'inci maddesinin (c) bendinde ise hesaplanacak bu bedellerin TRT hesaplarına yatırılma süresi ve usulü aktarılmıştır.

Enerji pahalılığından ötürü zaten yeterince maliyet ve bütçe sorunu yaşayan hane halklarının ve sektör temsilcilerinin, bir de elektrik enerjisi hasılatından TRT'ye ayrılacak pay yoluyla tümüyle anlamsız, hukuka aykırı bir ödemeye kanun yoluyla zorlanması, ekonomik açıdan, devlet eliyle daha güç bir durumla karşı karşıya bırakılmalarına yol

açmaktadır. Elektrik kullanım bedellerinden TRT adına alınan -vergiler hariç- yüzde ikilik pay, sanayi üretimi ve yatırımlarını olumsuz etkilediği gibi, ürün maliyetlerini arttırmak suretiyle, nihai tüketiciye kadar uzanan bir pahalılık zincirine zemin hazırlamaktadır.

Elektrik abonelerinin gerçekte TRT'den hizmet alıp almadığına, bir yayın hizmeti alınsa dahi bu hizmetin niteliğine ve tarafsızlık düzeyine bakılmaksızın tüm abonelerin TRT'ye "pay ödeme" adı altında, yasa yoluyla resmen "haraç" ödemeye zorlanmaları, Anayasa' mızla güvenceye alınmış "hukuk devleti" ilkesiyle çelişen bir durumdur. TRT'nin özellikle AKP'li yıllarda kamu yayıncılığının neredeyse tüm ilkelerinden uzaklaştırıldığı, tarafsızlığın değil partizanlığın kalesi konumuna getirildiği, siyasi kadrolaşmaya liyakatten daha fazla önem verildiği, seçim dönemleri dâhil olmak üzere partiler arasındaki adil rekabet olanaklarının çiğnendiği, laik cumhuriyetin temel kazanımlarının ve hedeflerinin yok sayıldığı, hatta Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere...

Anayasal güvencedeki "hukuk devleti" ilkesi, devlet otoritesinin kişi hak ve özgürlükleri yararına sınırlandırılmasıyla koşut ilerlemiş olup, tüm devlet organlarının eylem ve işlemlerinde hukuk kurallarına bağlı kalmasını şart koşmuştur. Hukukun evrensel kurallarına aykırı çıkan yasaların gerçek ve tüzel kişiler üzerinde bıraktığı olumsuz sonuçların ivedi olarak kaldırılması da "hukuk devleti"ni "kanun devleti"nden ayıran önemli bir adım olacaktır. Kamu maliyesine, vergi hukukuna, kamu kurum ve kuruluşlarının gelir ve harcamalarına ilişkin düzenlemelerde izlenecek esaslar da hukuk devletinin bu temel anlayışıyla bağlantılıdır.

Bu açıdan, gerçek ve tüzel kişilerin kamuya ödeyeceği bedellerin hukuka aykırı düzenlemelerle yasalastırılması, özellikle sektörel üretimin en temel girdilerinden olan elektrik enerjisinin tüketimiyle ilişkisiz olan zorunlu TRT paylarının elektrik faturalarına yansıtılarak tahsil edilmesi asla kabul edilemez. Elektrik enerjisi gelirlerinden TRT adına kesilen payların yarattığı olumsuz durumlar yıllardan bu yana tartışılmış ancak çözüm konusunda somut adımlar geciktirilmiştir. Sorunun aşılması adına, bahse konu TRT paylarının yasal dayanağını oluşturan Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu'nun ilgili maddelerinin tümüyle yürürlükten kaldırılması gerekmektedir.

BAŞKAN – Hükümet madde ihdasıyla ilgili önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı madde ihdasıyla ilgili önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

4' üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- 19/2/1985 tarihli ve 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

"j) Elektrik üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin millî menfaatlere ve modern teknolojiye uygun şekilde kurulması ve işletilmesi için gerekli yükümlülükleri ile ilgili olarak inceleme, tespit, raporlama, proje onay ve kabul işlemleri yapmak üzere; ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarını, 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında dağıtım lisansı sahibi tüzel kişileri veya özel hukuk tüzel kişilerini görevlendirmek, yetkilendirmek veya bu tüzel kişilerden hizmet satın almak ve bu tüzel kişilerin nitelikleri, yetkilendirilmesi, hak ve yükümlülükleri ile bu tüzel kişilere uygulanacak yaptırımları ve diğer hususları düzenlemek."

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Önergede var, açıklama isteyeceğim.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Ayhan.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Burada "millî menfaatler" den ne anlıyoruz, bunun bir hukuki tanımı var mı? Çünkü gerekçede olsa anlarını ama madde metninde.

BAŞKAN – Fatih Bey, buyurun bir cevap verin.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Açıklama istedim, cevap istemedim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Pardon...

Açıklama...

"Millî menfaatler ibaresini bir açıklar mısınız metin itibarıyla." diyor.

ENERJİ İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ ZAFER DEMİRCAN – Sayın Başkanım, burada iki husus var. Bir tanesi millî menfaatler, diğeri ise modern teknolojiye uygun olarak hem şebeke unsuru hem de yatırım unsuru olacak tüm donanımın yapılmasına, buna uygun olarak yapılmasına, ülkedeki tüm elektrifikasyonun buna uygun olarak yapılmasına ilişkin Bakanlığımıza bir görev verilmekte.

BAŞKAN – Sayın Ayhan, açıklama yeterli mi?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – "Teklifteki hâli" deyince... Mevcut yasada olabilir ama "teklifteki hâli" diye benim önümde var. Burada biraz da bunu netleştirmekte fayda var diye düşünüyorum, bu muğlak. "Modern teknoloji", o da biraz daha muğlak ama... "İki husus var." dediniz. Dikkat ederseniz onu sormadım Sayın Müsteşar Yardımcım çünkü modern teknoloji, son teknoloji mi değil mi yani o da tartışılır, ona bir bakmak lazım ama ona biraz daha...

BAŞKAN – Önermeniz var mı Sayın Ayhan, bir düşünceniz var mı?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bununla ilgili değil, bizim önergemiz var, biz önergemizi verdik.

BAŞKAN - Bu konuyla ilgili farklı bir düşünceniz varsa değerlendirelim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Yo, yo, ben anlamak istedim, o açıdan söyledim arkadaşlara.

BAŞKAN – Tamam.

O zaman önergeyi okutayım mı?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Okutun.

BAŞKAN – Önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan "Enerji Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" 4' üncü maddesinin "diğer hususları bir Yönetmelik ile düzenlemek." şeklinde değiştirilmesini arz ederiz.

Emin Haluk Ayhan

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu

Denizli

Hatay

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Okutun gerekçeyi.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Elektrik üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin kurulması ve işletilmesi için gerekli yükümlülükleri ile ilgili olarak inceleme, tespit, raporlama, proje onay ve kabul işlemlerinin teknolojik olarak önemi göz önüne alındığında usul ve esaslarının bir yönetmelikte belirtilmesi yerinde bir uygulama olacaktır.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önergeyle birlikte maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5- 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasının (IV) numaralı bendinin (b) alt bendinde yer alan "kömüre bağlı metan gazı," ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Bakan biraz açıkladı bunu galiba. Yanlış mı hatırlıyorum?

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

6'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6- 3213 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 12- Bu Kanun uyarınca kamu kurum ve kuruluşlarına ait IV. Grup (b) bendi madenlere ilişkin ruhsatlar, rezerv kaybına sebep olmayacak şekilde, elektrik üretimine yönelik olmak üzere Bakanlık onayı ile ayrı ruhsatlara bağlanabilir."

BAŞKAN – 6'ncı madde üzerinde söz almak isteyen?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Önergemiz var Sayın Başkan.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz almak isteyen?

Madde üzerinde Şahin Bey söz almak istiyor.

Şahin Bey, buyurun.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli vekillerim, Değerli Komisyon; büyük kömür havzalarının birden fazla ruhsata bölünmesi, madde 6. Bu konuyla ilgili görüşlerimi sunmak istiyorum.

Bu konu da tabii madenlerin ülke ekonomisine kazandırılması ana amaç olarak... Yine aynı şekilde enerji kaynaklarında dışa bağımlılığın azaltılması, bütçedeki cari açığın azaltılması, büyük kömür havzalarının bölünüp birkaç işletme şeklinde madencilik yapılmasının sağlanmasıdır. Bu anlamda ülkemiz için faydalı ve yararlı bir çalışma olacaktır.

Efendim, Türkiye'deki elektrik enerjisi üretimimize büyük katkı sağlayacağını biz burada düşünüyoruz ve kartelleşmenin de önüne geçecektir. Diğer büyük firmaların yanı sıra, orta ölçekli veyahut da diğer girişimcilerin de aynı kömür işletmesinden faydalanıp buradan maden ve yine aynı şekilde enerji üretimine geçme imkânını sağlamış olacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Şahin Bey.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teklif sahibi olarak söylediniz galiba, değil mi?

Bu maddeye münhasıran büyük ölçekli yatırımlardan ziyade, bana göre, daha küçük ölçekli yatırımları şey yapmaz mı?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Küçük ölçekli yatırımcılar da burada çalışmış olacak işte.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Ama işte bu enerjiyle ilgili olduğundan biraz sıkıntılı olabilir diye düşünüyorum.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Ben öyle gördüğüm için...

BAŞKAN – Her ikinize de teşekkür ediyorum.

Önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına
Komisyonumuzda görüşülmekte olan "Enerji Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" 6'ncı maddesinin iptal edilmesini arz ederiz.

Emin Haluk Ayhan
Denizli

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu
Hatay

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bakanlık onayı ile ayrı ruhsatlara bağlanarak enerji üretimi yapmayı amaçlayan madde ile gelecek kuşaklara olan sorumluluklarımızın bir kenara itildiği düşünülmektedir. Sınırlı enerji kaynaklarının bir an önce tükenmesine sebep olacak maddenin iptal edilmesi bir sosyal sorumluluk olarak görevimizdir.

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7- 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "dokuz" ibaresi "yedi" olarak değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Kurul, lisans ve sertifikaların; verilmesi, tadili, geçici olarak durdurulması, iptali ve ön araştırma yapılması hususunda ilgili kanunlar tarafından kendisine verilen yetkilerin bir kısmını veya tamamını ilgili hizmet birimine devredebilir."

BAŞKAN – 7'nci maddeyle ilgili söz almak isteyen?

Buyurun Mehmet Bey.

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – Başkanım, daha önceki kanun taslağında 7'den 9'a çıkarılmış, şimdi tekrar 9'dan 7'ye düşürülüyor. Bir açıklama yapılırsa bu konuyla ilgili...

BAŞKAN – Mustafa Bey, isterseniz bu açıklamayı sizden alalım.

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – Peki.

7'nci maddeyle bürokratik işlemlerin kısaltılarak hızlandırılması amaçlanmıştır. Hâlihazırda kurul çok yoğun gündemlerle toplanmakta ve bu durum kurulun verimliliğini azaltmaktadır. Kurulun maddede belirtilen yetkilerini devretmesi durumunda piyasanın düzenlenmesine ve denetimine yönelik konulara daha çok zaman ayırması ve bu alanlara daha iyi odaklanması mümkün hâle gelecek. Bu da kurul tarafından düzenlenen ve denetlenen enerji piyasalarında işleyişteki verimliliği artıracaktır.

Ayrıca belirtilen işlemlerin kurul kararıyla yerine getirilmesi bürokratik süreçleri uzatmakta, esas işlemlerindeki gecikme sebebiyle yatırımcıların işlerinde aksamalar meydana gelmektedir. Sadece petrol ve LPG sektöründeki 20 binden fazla istasyonun lisanslandırılmasına yönelik iş ve işlemlerin hacmi düşürüldüğünde belli yetkilerin hizmet birimlerine devrinin işleyişte büyük katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

BAŞKAN – Mustafa Bey, devam edelim.

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – Bizimki bitti.

BAŞKAN – 7'nci maddeyle ilgili önerge yok.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Yani 7'ye düşmesinin anlamı, bürokratik mi?

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – 7'ye düşmeyle ilgili...

BAŞKAN – Yönetim Kurulu üye sayısı 9'dan 7'ye düşüyor, bunun gerekçesi ne?

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – Bu, kurulun daha sağlıklı, hızlı, seri bir şekilde çalışmasını amaçlamaktadır. Bütün kurullarda bu sayı 7. Daha önce Petrol Piyasası Kanunu'yla, bu kanun çıktığında petrol sektöründen kimse yoktu fakat ancak şu an kurulun yapısında her sektörden temsilci var. Dolayısıyla, artık 9'da devam etmesinin de pratikte pek bir manası kalmamıştır. İlk kurulurken zaten 7'yi kurul üyesi sayısı, sonradan 9'a çıkmıştı, şimdi tekrar 7 olması noktasında fayda mülâhaza ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Mustafa Bey.

Buyurun.

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – 7'ye düşürmek, bürokratik şeyi engellemek için olmuş olabilir ama kurul burada bir de lisans hakkının falan tanınmasını buradaki ilgili dairelere teslim ediyor.

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – İlgili dairelere bazı hususlarda yetki vereceğiz.

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – Bununla ilgili bir yönetmelik falan var mı, yoksa neye göre "Devredilebilir." diyorsunuz?

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – Hayır, yönetmelikle onu hazırlayacağız efendim.

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – O zaman buraya bir "yönetmelik" in konulması lazım veya bir şey demedik burada.

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – Onu kurul kararıyla veya usul ve esas ve yönetmelikle...

BAŞKAN – Kurul kararıyla olur.

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – Şimdi, bu, kanun maddesi olduğu zaman kanunun uygulama şekliyle ilgili yönetmelik çıkarabiliriz kurul tarafından.

BAŞKAN – Kendi kanununda buna ilişkin hüküm olabilir. Yönetmelik çıkarma yetkisi olabilir, ona istinaden çıkarabilir.

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – Çalışma usul ve esaslarına ilişkin bizim ilgili düzenlemelerimiz var Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Hah, genel yetki maddeniz var.

Buyurun Sayın Ayhan.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Şimdi, neye göre devredecek, bir onu konuşmak lazım da. Burada, Sayın Başkanım, kusura bakmayın, bir şeyi söyleyeceğim açıklıkla.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Ben zaten dile getirmiyordum kurumla ilgili şeylerimi ama ben EPDK’dan şikâyetçiyim, gayet açık, tutanaklara da geçsin. Ben doğal gaz almak istiyorum, bana doğal gaz vermiyorlar. Ben evime almak istiyorum, milletvekili olarak arattırıyorum, Sayın Genel Müdürü arattırıyorum... Özelleştirme yapıldı, 2 şey için yapılır; ya verimliliği artıracaksın ya rekabeti ya ikisini birden. Ben gidiyorum kışta kıyamette “Sana günlük şu kadar metreküp gaz.” diyor.

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – Ankara’da mı Sayın Vekilim?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Ankara’da, evet.

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – Onunla ilgili bir düzenleme yaptık Sayın Vekilim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Biliyorum da kardeşim, şimdi, iş başa geliyor. Ben sizden önceki Sayın Başkanı aradım, “İlk defa sizden duyuyorum.” dedi. Bütün her tarafta bu yayılmıştı, biliyordur. Ben “Ankara’da tanzim satış başladı.” diye de basın toplantısı yaptım.

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – Şu an öyle bir problem var mı Sayın Vekilim?

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Karşılaştım ben bu sene, açın bir telefon, Genel Müdürlü bir görüşün, “Haluk Beyle ne oldu?” diye. Önümüzdeki bahar geldi mi yine aynı şeyi yaşıyoruz. Bunda olmadığı zaman, kardeşim, bunun düzenlenmesini yapacak bir kurum. Siz oraya yönetmeliği koyuyorsunuz, düzeltmeye çalışıyorsunuz. Anlıyorum da, ben açtım, sizden önceki başkanla görüştüm, “Sizden duyuyorum.” diyor. Telefon konuşmalarının “tape”lerini deşifre edelim isterseniz. Zatîalinizi de aradım, not bıraktım, dönmediniz. Böyle bir şey olmaz. Ben milletvekili iken istediğimi alamıyorsam, vatandaş ne yapsın? Rezil kepaze.

Dolayısıyla, bunun, bürokratik işlemin 7’den 9’a çıkarmak, 9’dan 7’ye indirmekle bir ilgisi yok. Ha, bu genel anlamıyla, azaltma konusunda bir tedbir varsa tamam yani izahatı da ondan istedim. Yoksa hani gündemdeki bu maddeyle ilgili falan değil ama siz elinizdeki yetkiyi kullanmıyorsunuz, geç kullanıyorsunuz -zatîalinizi tenzih ediyorum, yani her kim o gün yetkiliyse- ama geliyorsunuz burada bürokratik nedenden bahsediyorsunuz, işlemlerin kısaltılmasından bahsediyorsunuz. Böyle bir şey olmaz.

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – O, 9’dan 7’ye düşmesiyle ilgili değil Sayın Vekilim. Bakın, 30 bin tane lisanslı bayi var, eğer ben bunu kurula getirdiğim takdirde, bugün diyelim Anadolu’da, Denizli’de bir akaryakıt istasyonu bayisi bana müracaat ettiği takdirde, ben on gün sonra onu kurula getirdiğim takdirde, on gün orada istasyon açmıyor. Ancak ben bunu, ilgili daireye -yine bu, tabii, kontrollü bir şekilde, kurul kararıyla verilecek- olduğu takdirde aynı gün lisansını verebilmekteyim. Kanunen kurul haftada bir toplanıyor. Biz gerçekten toplumun bu şekilde, yatırımcının, tacirlerimizin ihtiyacını karşılamak maksadıyla bunu düşündük.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Yani arzu ederseniz, sizden önceki başkana da bir şey yapın, konuşma “tape”lerimizi bir çıkarın.

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – Sayın Vekilim, biraz önce bana dediniz, ben sizinle görüştüm telefonda.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Görüştük ama bir daha aradım, bir daha aradınız mı?

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – “Dönmediniz.” dediniz de ben kesinlikle...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bir daha aradım ben sizi daha sonra, ikinci görüşmedik.

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – Ben sizinle görüştüğümü çok iyi hatırlıyorum.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Ben takip ettiğim işi bilirim.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, teşekkür ediyoruz.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Ama böyle yetki devredecekse, bürokrasi azalacaksa azalmaz. Ben milletvekili olarak bunu sağlayamıyorum. Bütün şeyi vatandaşa yüklüyorsunuz. Daha önce, hiç olmazsa Melih Bey döneminde ne oluyordu? Hazine üstleniyordu, iş bitiyordu yani vatandaş yüz yüze gelmiyordu. Şimdi, siz herkesin, özel sektörün yükünü garibanın üstüne koyuyorsunuz. Geçenin saat on ikisinde Etlik’ten, bilmem nereden vatandaş taksiyle nereden gelecek buraya ya? Ben bu konuya burada girmek istemedim, ben münhasıran bunu gündem dışı konuşma olarak da kullandım ama yani bunun bir şeyinin olması lazım.

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – Başkanım, müsaade ederseniz bir cümleyle şey yapabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun Mustafa Bey.

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – Sayın Vekilim, bu hususla ilgili biz geçen sene esaslı bir karar aldık ve ondan sonra gerçekten şikâyetler bu noktada ciddi bir şekilde azaldı ve gelen şikâyetlerin de ciddi bir şekilde üzerine giderek şirketin tecziyesi noktasında da ciddi kararlar aldık.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – İşte diyorum, sizden öncesi Sayın Başkanın bana söylediği şu: “İlk defa sizden duyuyorum.” İlk defa ya, “tape”leri çıkaralım, görsünler.

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – Yani bu sene o sıkıntıyı yaşamadık Allah’a şükür.

BAŞKAN – Sayın Ayhan, siz de, ben de bürokrasiye çalıştık, eminim arkadaşlar da her türlü gayreti gösteriyorlardır, zaman zaman aksama olabiliyor.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Dikkat ederseniz, ben bürokrasiye fazla bir şey söylemem yani ama...

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Bu durumda 7’nci maddeyle ilgili önerge yok.

7’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8- 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (13) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"13) Şehir: Belediye veya büyükşehir belediyesine ait belediye sınırları ile mücavir alanlar bütünü,"

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen? Yok.

Sayın Dilipak, buyurun.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Özellikle, bu kanunla birlikte -“imarlı alanlar” tanımı vardı- “imarlı alanlar” tanımının “mücavir alanlar” şeklinde değişmesi, dağıtım şirketlerinin alan genişlemesi olduğu zaman bununla ilgili hukuki süreçlerin yok olmasına yöneliktir. Bundan dolayı da bu sınırların mücavir alan şeklinde değiştirilmesinin uygun olacağı kanaatindeyim.

(Oturum Başkanlığına, Başkan Vekili Harun Karacan geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Dilipak.

Başka söz isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

9’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9- 4646 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı bende aşağıdaki paragraf eklenmiş ve (g) bendinin (5) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"3) Her sene ithal edilecek doğalgazın Kurul tarafından belirlenen oranı kadar bir miktarı beş yıl içerisinde ulusal topraklarda yer altı depolama imkanına sahip olunması hususunda depolama faaliyeti yapacak tüzel kişilerden Kurumca belirlenen taahhüt ve garantilerin alınması,"

"Ülkedeki yer altı doğalgaz depolama kapasitesinin tüm ithalatçı şirketlerin her sene ithal edecekleri doğal gaz miktarının depolanmasına ilişkin yükümlülüklerinin yerine getirilmesine imkan verecek seviyede olmasına bağlı olarak Kurul, ithalatçı şirketlerin her sene ithal edecekleri doğal gazın beş yıl içerisinde ulusal topraklarda depolama yükümlülüklerine ilişkin oranını, ülkedeki mevcut yer altı depolama kapasitesini dikkate alarak yüzde yirmiden fazla olmamak üzere belirlemeye yetkilidir. İthalatçı şirketlerin depolama yükümlülüklerine ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir."

"5) Dağıtım şirketleri, yurt çapında sadece iki şehirde lisans sahibi olabilir. Ancak, bu sayı şehirlerin gelişmişlik durumu, tüketim kapasitesi ve kullanıcı sayısı gibi hususlar dikkate alınarak Kurul kararıyla artırılabilir. Dağıtım şirketlerinin belirlenmiş dağıtım bölgesi kapsamı, teknik ve ekonomik gerekler dikkate alınarak il sınırlarını aşmayacak şekilde Kurul tarafından ihale edilmeksizin yeniden belirlenebilir veya genişletilebilir. Dağıtım bölgesi kapsamında olmayan bir şehrin bulunduğu il sınırı içerisinde faaliyet gösteren dağıtım şirketlerinin ilgili şehir için dağıtım bölgesi genişletme talebi olmaması halinde, Kurul tarafından uygun görülmesi halinde ilgili şehir için dağıtım lisansı ihalesi yapılabilir. İlgili şehir için aynı il sınırı içerisinde faaliyet gösteren birden fazla dağıtım şirketinin genişleme talebinde bulunması halinde, Kurul tarafından dağıtım bölgesinin tamamındaki toplam abone sayısı daha fazla olan dağıtım şirketine öncelik verilir. Kurul, nüfus yoğunluğuna göre bir şehri sınırları belirlenmiş birden fazla dağıtım bölgesine ayırabilir ve her bölgeyi ayrı ayrı ihale edebilir. Doğal gaz dağıtım şirketleri, lisanslarında belirtilen dağıtım bölgesi kapsamında doğal gaz dağıtım faaliyeti yapmakla yetkili olup, dağıtım bölgesi kapsamında bulunan şehirlerin imarlı alanlar bütününde dağıtım faaliyeti yapmakla yükümlüdür."

(Oturum Başkanlığına, Başkan Ziya Altunyalıdız geçti)

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyle ilgili üç tane önerge var, okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1081) sayılı Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Didem Engin
İstanbul

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Dağıtım şirketlerinin belirlenmiş dağıtım bölgesinin kapsamının kurul tarafından ihale olmaksızın yeniden belirlenebilmesi ya da genişletilebilmesi suistimale açık bir düzenleme olacaktır. Ayrıca bu madde şeffaflık ilkesiyle de gelişmektedir. Bu gerekçeyle maddenin teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Neden katılmadığını açıklayabilir mi?

BAŞKAN – Hükûmet önergeye neden katılmıyor?

Fatih Bey, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Aslında dünkü sunumda da ifade ettim, dağıtım bölgesi lisans ihaleleri yapılırken şehrin o tarihte imarlı alanlar bütünü olarak çıkmıştı ama şehirlerimiz dinamik ve bu lisanslar otuz yıllığına veriliyor. Genişleyen mücavir alanların bir başka şirkete ihale edilmesi hem oranın ölçeğini çok küçülteceği için ekonomik olmaktan çıkaracak hem de verimsiz kılacak. Bir de düşünün, bir şehirde birden fazla lisans altında farklı tarifelerle gaz kullanan tüketiciler açısından da bir ayırım söz konusu olmuş olacak. Burada o yeni beldeler ve ilçeleri -işte, tüm milletvekillerimize yerelden bu tip talepler geliyor- ana şehirdeki lisans bölgesine dâhil ettiğimizde aslında ekonomik ölçeği de sağlamış olacağız ve bütünlük sağlanmış olacak, hizmet daha hızlı gelmiş olacak. O açıdan, teklifin gerekçesinin uygun olduğunu düşünüyoruz. Yani orijinal teklifi kast ederek söylüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Engin, açıklamayı aldık.

Hükûmetin katılmadığı önergeyi oyladık, geçtik o zaman.

Bir sonraki önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan Enerji Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 9'uncu maddesinin (3) numaralı bendinin "doğal gazın beş yıl içerisinde ulusal topraklarda depolama yükümlülüklerine ilişkin oranını, ülkedeki mevcut yer altı depolama kapasitesini dikkate alarak yüzde yirmiden fazla olmamak üzere belirlemeye yetkilidir. Kurul depolama kapasitesinin denetim usul ve esaslarını bir Yönetmelik ile düzenler." şeklinde,

9'uncu maddesinin (5) numaralı bendinin ise "Dağıtım şirketlerinin belirlenmiş dağıtım bölgesi kapsamı, teknik ve ekonomik gerekler dikkate alınarak il sınırlarını aşmayacak şekilde Kurul tarafından ihale edilerek yeniden belirlenebilir veya genişletilebilir." şeklinde düzenlenmesini arz ederiz.

Emin Haluk Ayhan
Denizli

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu
Hatay

BAŞKAN – Sayın Ayhan, gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Hâlihazırda ithalatçı şirketlerce depolanması gereken yüzde 10'luk rezervin denetlenerek, sağlanıp sağlanmadığı konusundaki çekincelerin yeni uygulamada bir yönetmelik ile tanımlanması şeffaflık ve erişilebilirlik açısından uygun olacaktır.

Dağıtım şirketlerinin belirlenmiş dağıtım bölgesi kapsamı, teknik ve ekonomik gerekler dikkate alınarak il sınırlarını aşmayacak şekilde Kurul tarafından ihale edilmeksizin yeniden belirlenmesi veya genişletilebilmesinin kamuoyu menfaatinin gözetilen bir yaklaşım olmadığı düşünülmektedir.

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – Başkanım, şimdi, bu önergeyi vermemizdeki sebep, yüzde 10'luk bir depolamayla ilgili kontrol sistemi şu andaki şekliyle görünmüyor; yüzde 20'liği nasıl kontrol edeceğiz? Burada hangi denetim kriterlerimiz olacak?

Bir de, bir şehirde 2 tane şey varsa abone sayısına göre, abone çokluğuna göre değerlendiriyor ve ihale edilmeden veriliyor. Daha öncekiler ihale edilmişti. Aynı ihale usul ve esasları dâhilinde yeniden ihale edilse... Bence burada bir ayrımcılık söz konusu olacak. Yani bir şehirdeki coğrafi konuma göre iş alan ile normal bir başka şekilde iş alan arasında muhakkak ki abone sayısında düşüşler oluyor, farklılıklar arz edecek. Yani kendi bölgem Hatay'la ilgili söyleyeyim: Ova taraftakilerde çok daha çabuk olabilir, dağ kısmındaki dağıtımla ilgili alan adam veyahut da alan şahıs, 2 tane olsa, burada daha az abone sayısına ulaşabilir, erken işe başlamış bile olsa. Ancak, işin kalitesi ve sürati açısından, az aboneli olanın da

iş i bitirme konusunda ve yaptığı iş lemler açısından da kaliteli olduğunu da düşünebilir. Niye burada abone sayısına bağlı olmak kaydıyla bir ayırım yapıyor? İkinci si, ihalesiz veriliyor.

Artı, depolamayla ilgili bir yönetmelik, kontrolüyle ilgili bir yönetmelik çıkarılamaz mı? Öyle bir hüküm konulamaz mıydı? Bir açıklama yaparsanız...

BAŞKAN – Fatih Bey, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Aslında şu anda yer altı deposu, 2 tane de LNG depomuz var. Depolama tesisi için depo kullanım usul esasları zaten yürürlükte. Bir nevi bu bir ikinci düzenleyici iş lem. Yani yönetmelik şeklinde ifade edebiliriz. Orada depoların nasıl denetleneceğine dair hükümler de var zaten. Yani bu sıfırdan, yeni ihdas edilen bir madde de ğ il. Sadece, dün de bahsetmiş tim, arz güvenli ğ i açısından depolama kapasitesinin zorunlu kullanımını yüzde 10’ dan yüzde 20’ ye çıkarmak suretiyle arz güvenli ğ ini desteklemiş olacağız.

Öbür, bahsetti ğ iniz, aynı şehirde birden fazla olması hâli, bunu kurul uzunca bir süre müzakere etti, tartıştı aslında kendi içerisinde de. En ekonomik olan, o şehirde en büyük, en fazla abonesi olan şehre vermek açısından çünkü ihale bedelleri de zaten daha düşük. Küçük şirket i yönlendirdi ğ inizde orada daha büyük rakamlarla tarife de karş ımıza çıkacak. O açıdan, mevcut teklifin uygun olduğunu düşünüyorum ama takdir Komisyonundur.

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – Bunun sizi sıkıntıya sokacağından emin olun, yani kurumu sıkıntıya sokar bu.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Anlaşılmayan, Sayın Vekilim, bilakis...

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – İhalesiz...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Şöyle izah edeyim: Mesela bir şehir düşünün, 10 tane ilçesi var, 8’inde dağıtım şirketi dağıtım yapıyor, hatta kuşatmış, diğer ortada kalan ilçelere henüz gitmemiş ve ihale edilmemiş. Oranın ayrı bir ihale yapılması durumunda ölçek ekonomisi çerçevesinde 2 tane küçük ilçe için birisi gelip de dağıtım şirketi kurduğunda oradaki vatandaş çok daha pahalı dağıtım bedellerine muhatap olacak. Bizim burada dedi ğ imiz husus şu: Orada bir dağıtım şirketi varsa -il sınırı zaten nihai sınır- ona ilave etmek, onun dağıtım sınırına ilave etmek vatandaşın lehine bir durum. Dağıtım bedelini düşürüyor, artırmıyor. Ayrı bir ihale yaptığınız zaman çok anormal dağıtım bedelleri çıkıyor ki bu da istenmeyen bir durum.

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – Şimdi, tek firma olursa mesele yok. Ancak, 2 firmanın olduğundaki ayırım söz konusu olursa, abone sayısına bağlayarak birazcık da ayrımcılık sağlıyorsunuz çünkü birinin co ğ rafi şartları mümkün olmayabilir veyahut da abone olmak istemeyen olabilir. Mersin’i örnek göstereyim ben size. Yani Mersin’de doğ al gaz gelmiş tir ancak bazı yerlerde abone olunmamış tir, ihtiyaç duyulmamış tir ama kapiya kadar gelmiş tir. Burada 2 şirket olsa, Tarsus tarafındaki aldığı abone sayısı fazladır, sanayisi vardır ama şehir içerisindeki almadı.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Zaten e ğ er şirketlerin 2’ si birden genişlemeyi talep etmesi durumunda bu kriter söz konusu. Co ğ rafi şartlar uygun olmadığı zaman, o uygun olmayan şirket bu talebi de zaten yapmayacaktır. Talebin 2 tane olması durumunda; 2 şirket var, 2’ si de genişlemeyi istiyor; o durumda hangisini bu genişlemeye dâhil etmek lazım? Abone sayısı çok olana dâhil etmenin vatandaşın lehine bir sonucu var. Niye? O, tarifeyi çok daha az etkileyecektir. Dolayısıyla, vatandaş yine netice itibarıyla öbürüne göre daha ucuz doğ al gaz kullanacaktır mantığıyla abone sayısını tarif ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Abdullah Bey.

Mehmet Bey, sanırım açıklamalar böyle, artık...

Teşekkür ediyorum.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Bize mi katılıyorsunuz, Hükûmete mi?

BAŞKAN – Ben Başkanım ya, burada tarafsızım.

Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Bir önerge daha var, okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1081) esas sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda De ğ işiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ nin çerçeve 9’ uncu maddesiyle düzenlenen 4646 sayılı Kanun’ un 4’ üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (g) bendinin (5) numaralı alt bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (6) numaralı alt bendin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Harun Karacan

Eskişehir

“(6) Dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerin talep etmesi ve Kurulun teknik ve ekonomik olarak uygun bulması durumunda dağıtım bölgeleri tek bir lisans altında birleştirilebilir veya mevcut dağıtım bölgeleri birden fazla lisans bölgesine bölünebilir. Dağıtım şirketlerinin birleşme taleplerine ilişkin başvuruların değerlendirilmesinde iş letme verimlili ğ i açısından şebeke bütünlü ğ ü ve bölgesel yakınlık dikkate alınır. Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Maddeye eklenmesi önerilen (6) numaralı alt bent ile dağıtım lisansı sahibi şirketlerin birleşmelerine imkân sağlanmakta ve birleşmeye ilişkin kriterler getirilmektedir. Elektrik dağıtım sektöründe, dağıtım faaliyeti 21 dağıtım şirketi tarafından yürütülmekte iken, doğal gaz sektöründe 69 şirket faaliyette bulunmakta, çok sayıda küçük şirketin varlığı verimsizliklere neden olmaktadır. Birleşme yoluyla verimliliğin artırılması ve ölçek ekonomisinden yararlanmak murat edilmektedir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeyi kabul edilen önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde 9 kabul edilmiştir.

On dakika ara veriyorum, sonra tekrar toplanıyoruz.

Teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 16.24

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 16.43

BAŞKAN: Ziya ALTUNYALDIZ (Konya)
BAŞKAN VEKİLİ: Harun KARACAN (Eskişehir)
SÖZCÜ: Mehmet Galip ENSARİOĞLU (Diyarbakır)
KÂTİP: Şahin TİN (Denizli)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun 7'nci Birleşiminin Üçüncü oturumunu açıyorum.

Madde 9'u kabul etmiştik.

Madde 10'u okutuyorum:

MADDE 10- 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (o) bendine "alımları" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile TETAŞ tarafından tedarik amaçlı yapılacak elektrik enerjisi alımları" ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 11'i okutuyorum:

MADDE 11- 2/3/2005 tarihli ve 5307 sayılı Sivilaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 17 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "veya teknik düzenlemelere uygun olmayan" ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen?

Buyurun Mehmet Bey.

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi, "teknik düzenlemelere uygun olmayan" ibaresinden dolayı, bu anladığım kadarıyla kokudan dolayı yani ithalatında bunun, gümrük normalde kendi kontrolünü yapıyor ancak koku analizi duysal bir şey olduğu için yapamadığından, bundan dolayı da dağıtım esnasındaki ithalattan sonraki süreçte dağıtım şirketlerinin kontrollerinde kokudan dolayı da zannedersen birtakım cezalar veriliyor. Bu teknik düzenlemeler normalde TSE 5890' a göre yapılıyordu. Şimdi de bunu PAL yapıyor, Orta Doğu Teknik Üniversitesi PAL tarafından yapılıyor. Dolayısıyla, piyasada LPG'lere, "marker" diye bir madde var, katılırsa, bunun da kokulu olması, normalde piyasaya kokulu verilmesi güvenlik açısından da önem arz ediyor. Eğer bu, kokusuz olursa, özellikle araçlarda kullanılan LPG birçok can kayıplarına yol açabilir. Onun için burada "teknik düzenlemeler" ifadesinin bence yerinde olduğunu düşünüyorum. Çünkü bu kokudan dolayı eğer bu, bu şekilde geçerse, kokusuz olarak piyasaya sürülürse can güvenliği ve mal güvenliği açısından önem arz ettiğini düşünüyorum. Burada bir açıklama yapmak istedim.

Eğer bu konuda bir şey vererseniz yani kalkmasının...

BAŞKAN – Teşekkür ederim Mehmet Bey.

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Mustafa Bey, açıklamanız mı var?

Buyurun.

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – Sayın Vekilim, ceza vereceğiz fakat lisans iptalinden dolayı şirketler mağdur oluyordu. Tekrar lisans alma süreçleri, bu arada bir sürü bayiler mağdur oluyordu, şirketlerin de böyle bir mağduriyeti söz konusu oluyordu. Yoksa idari para cezasını yine veriyoruz ve yine caydırıcı fakat lisans iptali olmasın...

BAŞKAN – Bu konuda bir önerge var, önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Medisi

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1081) esas sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 11'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Harun Karacan

Eskişehir

MADDE 11- 2/3/2005 tarihli ve 5307 sayılı Sivilaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanununun 17 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kaçak veya menşei belli olmayan LPG ile piyasa faaliyetinde bulunan lisans sahiplerinin lisansı iptal edilir. Teknik düzenlemelere uygun olmayan LPG'yi piyasa faaliyetine konu etme fiilini, lisans süresince, aynı lisansla üç defa işleyen lisans sahiplerinin lisansı iptal edilir. Teknik düzenlemelere uygun olmayan LPG mahkeme kararı ile müsadere edilir. Bu LPG'yi ikmal edenler zararı tazmin etmekle yükümlüdür."

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, LPG dağıtıcı lisans iptallerine sebebiyet veren kokulandırma hususundaki sorunun çözülmesi amaçlanmaktadır. LPG teknik düzenlemelere aykırılık lisans iptali ve idari para cezası yaptırımına tabi tutulmuş, ayrıca söz konusu LPG'nin müsadere edileceği de mevzuatta düzenlenmiştir. Lisans iptali sadece lisans iptal edilen lisans sahiplerini değil, kullanıcıları, lisans iptal edilen dağıtıcıların sözleşmeli bayilerini ve genel olarak tüm sektörü de olumsuz etkilemektedir. Teknik düzenlemelere aykırılığın, insan veya makine hatası veya hafif ihmal nedeniyle de ortaya çıkabildiği, teknik düzenlemelere aykırılık nedeniyle bir zarar doğduğunda tazminat yoluyla telafisinin mümkün olduğu, ayrıca idari para cezası öngörüldüğü (yeniden değerlendirme oranlarıyla 2016 yılı itibarıyla 442.596 TL), benzer düzenleme ve yapıya sahip petrol piyasasında teknik düzenlemelere aykırılığın lisans iptal nedeni olarak düzenlenmemiş olduğu ve LPG koku kriterinin ölçümünün subjektif kriterlere dayandığı hususları göz önüne alındığında, teknik düzenlemelere aykırılığın tespitinde doğrudan lisans iptali yaptırımına tabi tutulmasının fiille orantılı olmadığı değerlendirilmektedir. Söz konusu değişiklikle teknik düzenlemelere aykırılık hâlinde ilk tespit değil, fiilin üç kez gerçekleşmesi durumunda lisans iptali yaptırımının uygulaması öngörülmektedir.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılıyoruz.

BAŞKAN - Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilmiş önergeyle madde 11'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 12'yi okutuyorum:

MADDE 12- 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"YEK Destekleme Mekanizmasına tabi üretim tesislerinin iletim ve/veya dağıtım sistem güvenliği açısından uymaları gereken yükümlülükler ile bu üretim tesislerinden dengeleme güç piyasası ve/veya yan hizmetler piyasası kapsamında faaliyette bulunacakların belirlenmesi ve bu piyasalarda faaliyette bulunacak tüzel kişilere ilişkin hak ve yükümlülükler EPDK tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir."

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen?

Buyurun.

TÜSİAD ENERJİ ÇALIŞMA GRUBU BAŞKAN YARDIMCISI ZEKİ AYBAR ERİŞ – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri, Sayın Müsteşarım; tabii, böyle elektrik piyasasıyla ilgili bu kadar önemli bir kanunun sivil toplum örgütlerinin katılımıyla ve katkılarıyla değerlendirilerek kanunlaştırılmasından duyduğumuz memnuniyeti ifade etmek isterim önce.

Ben burada aslında zor ve epey sorumlu bir sıfatla bulunuyorum bugün. TÜSİAD Enerji Çalışma Grubu Başkan Yardımcısıyım, yenilenebilir kaynaklardan sorumlu. Elektrik Üreticileri Derneği Yönetim Kurulu üyesiyim ve yaklaşık olarak 7,5 milyar dolarlık rüzgâr santrali yatırımını yapmış 50-60 tane firmayı temsilen bugün burada bulunuyorum. Bu üç kurumun tabii, ortak paydada bulunduğu önemli hususlar var. Bunlar: Şeffaflık, yatırım ve işletme süreçlerinde öngörülebilirlik, ucuz, sürekli ve kaliteli elektrik üretimi, elektrik üretim tesislerinin ülkemizde yerli olarak üretilmesi ve de en önemlisi kendi yerli kaynaklarımızın en son raddesine kadar kullanılması. Elektrik piyasasının açıldığı Eylül 2002'den bu yana özel sektörle işiştir edilerek birçok kanun geçti ve biraz önce saydığımız hususlar çok teşekkür ederiz ki dikkate alınarak bugünlere geldik.

Bugün yatırımcılar olarak burada bulunma sebebimiz, ülkemizi, sektörümüzü ve yerli sanayimizi rekabet ettiğimiz ülkelerden daha da ileri seviyelere taşımaktır. Bu minvalde, tasarıyla ilgili birkaç önerimiz olacak, öncelikle bu maddeden başlamak üzere Sayın Başkanım. Bu maddede artık, YEKDEM mekanizmasının işletilememesi ve yeni yatırımların finanse edilememesi riskinin doğduğunu biz düşünüyoruz. Çünkü bu maddeye dayanarak yayınlanacak yönetmelikle, kanunla bazı kısıtlamalar getirilmezse yatırımcı ve finansör bulmanın zorlaşacağını düşünüyoruz. Bu maddenin şu anda yayınlanması beklenen yönetmelikle birlikte yeniden değerlendirilmesinde fayda mütalaa ediyoruz ve Sayın Bakanımızın ve bu kanunumuzun en çok, en önem atfedilen, kömürümüzün sistemimize katılmasına ilişkin planlamaları da bu maddeyle tehlikeye atabileceğimiz öngörüsündeyiz. Çünkü bu madde kapsamında yapılacak yönetmelikteki hesaplar, katsayılar değişerek YEKDEM'in on yıllık alım garantisi fiyat ruhuna aykırı bir şekilde finansörlerin değişken bir fiyat dolayısıyla bundan sonra projeleri finanse edememe riskini öngörüyoruz. Bu konu bayağı teknik bir konu ama bunu Bakanlıkla ve EPDK'yla biz hâlen tartışıyoruz. Bu konuya dikkatinizi çekmek istedim.

İkinci olarak da yerli ekipman üretimini teşvik etmek amaçlı yapılacak yarışmalar ve yeni verilecek lisanslar için bugüne kadar pek başarılı olamadığımızı hep beraber biliyoruz. Yani 11 bin megavatlık bir sistem, bir lisans gücümüz var, bunun ancak 6 bin megavatını devreye alabildik. Dolayısıyla, eğer kanunla öncelikli olarak bu projeleri yapabilecek firmalara verebileceğimiz teknik ve idari kriterleri belirleyebilirsek yerli kaynaklarımızı, yenilenebilir kaynaklarımızı daha hızlı devreye alabileceğimizi düşünüyoruz.

Bunun haricinde, efendim, çok fazla vakit almak istemiyorum fakat bir madde değişikliğiyle, RES'lere şu anda çakışmalar dolayısıyla pratikte uygulanamayan bazı kapasite artışları da verilerek 500-600 megavatlık bir jul sistemi çok hızlı katılabileceği kanaatindeyiz. Buna ilişkin de Bakanlığa talebimizi ilettik.

Ben burada tekrardan sizlere teşekkür ediyorum. Bu kanunun hayırlara vesile olacağına da inancım sonsuz.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Kayıtlara geçti açıklamalarınız.

Madde 12'yi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde 12 kabul edilmiştir.

Madde 13'ü okutuyorum:

MADDE 13- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“§§) Teknik ve teknik olmayan kayıp: Dağıtım sistemine giren enerji ile dağıtım sisteminde tüketicilere tahakkuk ettirilen enerji miktarı arasındaki farkı oluşturan ve maliyeti etkileyen; teknik kayıp ve/veya kaçak kullanım gibi sebeplerden kaynaklanan ve teknik bir sebebe dayanmayan kayıp,

tt) Dağıtım şebekesi: Tüketicilerin iç tesisatını dağıtım sistemine bağlamak üzere tesis edilen bağlantı hatları hariç dağıtım tesisini,”

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen?

Didem Hanım, buyurun.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Öncelikle, bir önceki maddeyle bağlantılı çünkü bir sivil toplum kuruluşu temsilcisinin görüşlerini dinlediğimiz için Sayın Başkan, toplantının başında hangi sivil toplum kuruluşlarının toplantıda olduğunu konuşmadık. Hangi sivil toplum kuruluşlarına Komisyonumuz tarafından davetiye gittiğini, hangi STK'ların burada bu kanunun görüşülmesinde bizlerle birlikte olduğunu da belirtirseniz memnun olurum.

13'üncü maddeyle ilgili, teknik ve teknik olmayan kayıp tanımı yapılıyor ve bu kayıp tanımının içerisine de kaçak kullanım dâhil ediliyor. Yani aslında, kaçak kullanımını kayıp tanımı altına yerleştirerek yasal olmayan kaçak meselesini yasallaştırmaya yönelik bir girişim. Bu nedenle de zaten sunmuş olduğumuz önerge de bu tanımın çıkartılmasıyla ilgili.

Ayrıca, Müsteşarımız, neden kayıp ve kaçak tanımını bir arada tanımlama ihtiyacı duyduklarını da açıklarlarsa memnun olurum.

BAŞKAN – Metin Bey, buyurun.

METİN BULUT (Elâzığ) – Tabii, Didem Hanım haklı olarak sordu ama kayıp ve kaçak birlikte kullanılan iki kelime. Kayıp dediğimiz şey farklı, kaçak dediğimiz şey farklı. Teknik kayıp dediğimiz şey elektrik şebekesinde oluşan ve ısı olarak boşa giden enerji ama kaçak dediğiniz şey bir şekilde illegal şekilde kullanılan, sayaç dışı kullanılan ve bedeli ödenmeyen enerji. Bundan dolayı kayıp ve kaçak, ikisinin mezc edilmesi söz konusu değil.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Şu an ikisi de aynı tanım altında bir araya getiriliyor.

METİN BULUT (Elâzığ) – Yani neticede, yapılmak istenen şey şu: Kayıp oranını da kaçak oranını da sıfıra indirmek mümkün mü? Mümkün değil ama en aza indirmek mümkün. Bununla alakalı bir çalışma. Rekabetçi piyasada bu fiyeyi ne kadar aza indirirsek... Neticede bunlar müşteriden tahsil ediliyor. Bu tahsilat, bu yük müşteriye binmemiş olacak ve insanlar daha az bir bedel ödemiş olacak. Bununla alakalı bir rekabetçi ortam oluşturup, firmanın elini güçlendirip, firmayı buna yönlendirip, bunu teşvik edip, cazip hâle getirip vatandaşa daha az bir bedel ödetmek...

BAŞKAN – Didem Hanım, buyurun.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Biraz önce sizin açıklamada bahsettiğiniz o illegal kaçak, bu tanım altında kayıp tanımı altına giriyor, teknik ve teknik olmayan kayıp diye nitelendiriliyor, bizim itirazımız buna zaten. Yani daha önceden yasal olmayan, kaçak olarak nitelendirilen konu şimdi artık yasallaşmış durumda ve teknik ve teknik olmayan kayıp şeklinde ikisi birleştirilerek kayıp adı altında yasallaştırılıyor, sorun buradan kaynaklanıyor. Yoksa, bunların vatandaşa yansımaması hepimizin istediği bir şey zaten.

METİN BULUT (Elâzığ) – Karşılıklı polemige girmeyelim. İsterseniz müsteşarımız açıklasın.

BAŞKAN – Tacettin Bey, buyurun.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Şimdi, sevgili arkadaşlar, bu maddeleri incelediğimizde, 13, 19 ve 20'nci maddelerin aslında birbiriyle çok yakın ilintili olduğunu görüyoruz. Yani nedir buradaki ilinti? 13'üncü maddede tanımlıyorlar, diyorlar ki: “Dağıtım sisteminde tüketicilere tahakkuk ettirilen enerji miktarı arasındaki farkı oluşturan ve maliyeti etkileyen; teknik ve teknik olmayan kayıp ve/veya kaçak kullanım gibi sebeplerden kaynaklanan...” Şimdi, bana göre 13, 19 ve 20'nci maddeler birbiriyle bağlantılı maddeler ve zannediyorum, en fazla da tartışacağımız maddeler.

Diğer maddelerde çok fazla tartışmak istemiyorum ama sadece sizi ikna etmek için bazı şeyler söylemek istiyorum: Şimdi, biz 21 tane şirkete bu elektrik dağıtım işini verdik, ihaleyle aldılar. Kim hangi bölgeyi, neyi aldığını biliyor aslında. Yani buradaki kâr-zarar... Ticarete nasıl bir inşaatı alırsın ihaleyle, kâr da var zarar da var. Bunun içinde birçok şirket başarılı oldu diyelim, 21'in içinde 15'i. Ama burada kesin olan bir şey var, doğu ve güneydoğu illerimizdeki elektrik kayıp-kaçak meselesi yüzde 75'lere çıkmış durumda. Bu, dünya ortalamasında Amerika'da yüzde 6, Türkiye'de, genele baktığınız zaman 15,4; kayıp-kaçak birlikte zannediyorum bu. Yunanistan'da yüzde 4,7; İzlanda'da 2,9. Şimdi, burada esas, bize halk tarafından, sivil toplum kuruluşları, elektrik mühendisleri tarafından iletilen şey, bugüne kadar bu yapılan uygulama ile önümüze getirilen bu kanun maddesinin aslında kayıp-kaçak elektriğin vatandaşa tekrar rücu etmesi ya da dağıtım yapan şirketlerin zararının hazine tarafından karşılanması gibi yorumlanıyor.

Ben şöyle düşünüyorum: Sizin daha önce bu işin, mesela, basit, çarpıcı örnekler; 6 ilin kaçak elektrik kullanımı, arkadaşlar, 4 tane Atatürk Barajı ediyor. Diyarbakır, Şanlıurfa, Mardin, Batman, Siirt ve Şırnak illerindeki kaçak elektrik kullanım miktarı yaklaşık 16 milyar kilovat olarak hesaplanmış durumda. Burada enteresan olan şey şu: "Kayıp-kaçağın faturası dağıtan şirkete olacak." diyen bizim önceki bakanımız, kendi açıklaması bu ihalelere çıkarken. Bakın ne diyor Sayın Bakan Taner Yıldız o zaman: Yüksek kayıp-kaçak düzeyinin yol açtığı maliyeti dağıtım şirketlerinin üstleneceğini açıklıyor ve diyor ki: "Her bölge için hedef kayıp-kaçak oranlarını belirleyeceğiz, tüketicilerin daha düşük kayıp-kaçak bedellerine maruz kalmaları sağlanırken bu hizmeti yerine getiren dağıtım şirketlerine riskleri yükleyeceğiz." Bu, Sayın Bakanın ifadeleri.

Şimdi, buradan hareketle, biz, tabii ki... Şuna da baktım: Bazı arkadaşlarınız şunu söyleyebilir: Doğu ve güneydoğudaki kaçak elektriğin terörle bağlantılı olduğu ifade edilmişti bize yapılan bir sunumda. Bunun böyle olmadığını 2007 ve 2013 yani çözüm süreciyle, bugünkü ortamda baktığımızda kayıp-kaçak oranlarında çözüm süreci içinde de aynı olduğunu, dolayısıyla bunun terörden kaynaklı değil, bir alışkanlıktan kaynaklı olduğunu düşünmekteyiz. Bu şirketlerin içinde özellikle 2009 yılında Dicle'nin yüzde 73,39 kayıp-kaçak gerçekleşme oranı, sene 2013 yüzde 75. Van Gölü, ona keza, 2009'da yüzde 55,5; günümüze geldiğimizde yüzde 65-70'leri buluyor.

Sonuç itibarıyla, önerimiz şudur: Eğer biz bunu bu 3 maddede kabul etmemiz yani adam gibi elektriğinin parasını ödeyen, vergisini ödeyen devlete insanları cezalandırmak anlamına gelir. Yani elektrik parasını ödememeyi alışkanlık hâline getirmiş kişileri mükafatlandırırıyorsunuz ama ödeyenlere o parayı ekleyerek cezalandırıyorsunuz.

Peki, benim aklıma şu geliyor: Acaba bir sonraki Maliye Bakanlığı yasasında "Yahu, bu vergiyi ödeyen adamlar, madalya alan adamlar, vergisini adam gibi ödeyenler vergiyi ödemeyenlerinkini de ödesinler." mi diyeceğiz? Yani böyle bir adaletsizlik olabilir mi. Yani bunu ne siz anlatabilirsiniz halka, ne biz anlatabiliriz.

Dolayısıyla, bugün sanayi odaları da ticaret odaları da, sanayicimiz, ticaretimiz, üretime katkı koyan, katma değer yaratan üretim sevdalısı insanları, vergi ödeyen insanları cezalandırmaktan vazgeçmeliyiz ve oradaki kayıp-kaçağı bu dağıtım şirketleri denetlemeli, denetimi artırmalıyız. Bakın, denetimlerle ilgili de belgeler elimizde.

Yani burada işin doğrusu, arkadaşlar, bu 21 şirketin becerikli olanları var, bu işi takip eden, adam gibi bu işi yapan. Ama ne yazık ki bazı şirketler adam gibi yapmıyor. Bunu da, ne yapılacak, nasıl Bakanlık çözümünü bulacak, bilmiyorum ama bunu hayata geçirmemiz gerekiyor. Aslında 13, 19, 20'nci maddeler birbiriyle ilintilidir. Bizim burada -24'te de var kısmen bu- 13'teki bu tanımlamayı kaldırmamız durumunda 19, 20, 24'te de bir ortak kararla sokağa çıktığımızda başımız dik, hepimiz vatandaş bu anlatmalıyız.

Yani birisi, herhangi bir milletvekilinin yakasından vatandaş tutup "Kardeşim, bu elektriği ben kullanmadım. Niye kaçakçılık yapan, ödemeyen, kaçırın adamın bana ödetiyorsun elektriğini?" dediğinde buna özgürce yanıt verebilmeyiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Tacettin Bey.

Madde üzerinde söz almak isteyen var mı başka? Yok.

İki adet önerge var, okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/1081 sayılı İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin teklif metninden çıkartılmasını, diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Didem Engin
İstanbul

BAŞKAN – Didem Hanım, gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde hukukun genel ilkeleri ve hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmamakta, Anayasa'nın cezaların şahsiliği ilkesini düzenleyen 38'inci maddesi başta olmak üzere çeşitli maddelerine aykırılık taşımaktadır. Dağıtım şirketlerinin belirlenen hedef kayıp-kaçak oranlarına ulaşabilmesi amacıyla, planlanan yatırımları yapması ve kaçak kullanımla etkin bir şekilde mücadele etmesinin teşviki gerekirken yük, görevini yerine getirerek borcunu ödeyen vatandaşa yüklenmektedir. Bu sebeple madde metninin tekliften çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARLIĞI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Bir sonraki önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan "Enerji Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" 13'üncü maddesinden "teknik olmayan kaybin" ibaresinin çıkarılmasını arz ederim.

Emin Haluk Ayhan

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu

Denizli

Hatay

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Dağıtım sisteminde tanımlanması açık olarak istenmeyen kayıp ve/veya kaçak kullanım gibi sebeplerden kaynaklanan kaybın yine tüketiciye yük olarak yasa da yer almasının haklı bir gerekçesinin olmadığı düşünülmektedir.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANILIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

14'üncü maddeye geçiyoruz.

MADDE 14- 6446 sayılı Kanununun 5 inci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"(12) 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına ilişkin Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında belirlenecek yenilenebilir enerji kaynak alanlarını kullanacak tüzel kişilerde aranacak koşulların belirlenmesi, TEİAŞ tarafından bağlantı görüşü verilmesi ve kapasite tahsis yapılması, yapılacak yarışma, yenilenebilir enerji kaynak alanı tahsis, teminat alınması, yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde teminatın irat kaydedilmesi, yurtiçinde üretim ve/veya yerli malı kullanım şartı ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir. Yenilenebilir enerji kaynak alanlarında kurulacak üretim tesislerinde kullanılacak aksam için Bakanlık tarafından yönetmelikle belirlenecek şekilde yurtiçinde üretim ve/veya yerli malı kullanım şartı aranır. Yenilenebilir enerji kaynak alanlarında kurulacak üretim tesisleri için 5346 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellere göre hesaplanan fiyatlar toplamını geçmemek üzere her bir yenilenebilir enerji kaynak alanı için Bakanlık tarafından belirlenecek tavan fiyatı üzerinden teklif edilecek en düşük fiyat o yenilenebilir enerji kaynak alanı için yarışma şartlarında belirlenecek süre boyunca uygulanır. Bu madde kapsamında kurulacak üretim tesisleri için önlisans ve lisans verme koşulları, iptali ve tadili ile ilgili hususlar Kurum tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.

(13) 5346 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak belirlenecek kamu ve hazine taşınmazları ile özel mülkiyete konu taşınmazlarda, bu taşınmazların yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak kullanımını ve verimliliğini etkileyici imar planları düzenlenemez. Özel mülkiyete konu taşınmazların yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak belirlenmesi halinde, söz konusu alanlar üzerinde 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 27 nci maddesi uyarınca acele kamulaştırma yapılabilir. 9/1/2002 tarihli ve 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanunu kapsamında belirlenen bölgelerin aynı zamanda bu Kanuna göre yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak da belirlenmesi halinde, bu alanların tahsis edileceği tüzel kişilerin belirlenmesi dışındaki diğer gerekli işlemler 4737 sayılı Kanuna göre yürütülür. Ancak bu alanları kullanacak tüzel kişiler, bu fıkra ile onikinci fıkra hükümleri kapsamında Bakanlık tarafından belirlenir.

(14) Yenilenebilir enerji kaynak alanlarında kurulacak üretim tesisleri için gerekli enerji iletim tesisleri TEİAŞ tarafından santral ünitelerinin işletmeye giriş programına uygun olarak yapılır."

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 15'i okutuyorum:

MADDE 15- 6446 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(3) Lisans alınıncaya kadar, Kurul tarafından yönetmelikle belirlenen istisnalar dışında önlisans sahibi tüzel kişinin ortaklık yapısının doğrudan veya dolaylı olarak değişmesi, hisselerinin devri veya hisselerin devri sonucunu doğuracak iş ve işlemlerin yapılması veya Kurum tarafından belirlenen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda önlisans iptal edilir."

"(10) Nükleer enerji üretim tesisleri için alınacak yapı ruhsatı ve diğer mevzuattan kaynaklanan inşaatla ilişkin izin, onay, lisans, ruhsat ve benzeri belgeler ile üretim tesisinin kurulacağı sahanın mülkiyet veya kullanım hakkının elde edildiğine ilişkin belgeler üretim lisansı verilmesinden sonra olmak üzere, Kurul tarafından belirlenen süre içinde Kuruma sunulur. Kurul tarafından belirlenen süre içerisinde istenen belgelerin mücbir sebepler veya lisans sahibinden kaynaklanmayan haklı sebepler dışında Kuruma sunulmaması halinde üretim lisansı iptal edilir. Bu üretim tesislerinde, diğer mevzuattan kaynaklanan yükümlülüklerin yerine getirilmesi kaydıyla üretim lisansı alınmadan önce üretim tesisi ile doğrudan ilgili olmayan yapıların inşasına başlanabilir."

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde söz isteyen var mı?

Didem Hanım, buyurun.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Buradaki yaklaşım sorununa ben özellikle dikkat çekmek istiyorum. Burada, bu maddede nükleer enerji ya da başka tesislerin inşası, hiç fark etmez, yani genel olarak yaklaşımda bir sorun var. Buradaki tesislerin inşası için gerekli yapı ruhsatı, diğer mevzuattan kaynaklanan inşaatla ilişkin izin, onay, lisans, ruhsat; bütün bu belgelere gerek kalmadan bu inşanın başlaması iznini veriyor buradaki madde ve daha sonradan bu bütün belgeler sunulabilir diyor. Bunu AKP'nin on dört yıllık iktidarında biz nasıl bir imar, nasıl bir rant yaklaşımı olduğunu gördüğümüz için, çok iyi bildiğimiz için bu konudaki yanışı, bu konudaki yanlış yaklaşımı burada tekrar görüyoruz, nükleer santrallerin

kurulmasında da. Nükleer santrallerde özellikle yapılacak ölçümler çok hassas. Bütün bu lisanslar, gerekli izinler, ruhsatlar sanki çok gereksizmiş gibi, "Bütün bunlara gerek kalmadan başlanabilir, yapılabilir, gerekli bütün belgeler sonradan verilse de olur, verilme de olur." şeklinde bir yaklaşım, son derece sakıncalı buluyorum. Ne kadar bu konunun ciddiyetsiz bir şekilde ele alındığının somut bir örneği olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Fatih Bey, bir açıklama yapar mısınız bu konuda.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Lisanslar önce... Şimdi, nükleer tesislerde lisanslama süreçleri dünyanın her yerinde olduğu gibi uzun bir zaman alıyor. Nükleer "island" yani reaktörlerin inşasına zaten o lisansları almadan da kimse başlayamıyor. Burada problemlili alan şu: Diğer, liman gibi, idare binası gibi, bunların bu lisansı almadan önce inşaatına başlamasına ilişkin izin vermiş oluyoruz. Bu kapsamda bir düzenleme yani esaslı bir düzenleme değil, sadece takdim tehir olayı var yaklaşım açısından.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Madde 15 üzerinde iki adet önerge var, okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/1081 sayılı İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinde 6446 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinin (3)'üncü fıkrasının metninden çıkarılmasını teklif ve arz ederiz.

Tacettin Bayır
İzmir

İrfan Bakır
Isparta

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

İlgili maddenin (3)'üncü fıkrasındaki 'kurul tarafından yönetmelikle belirlenen istisnalar' ibaresi, istisnaların kurul tarafından istenildiğinde değiştirilebilmesi olanağı tanımıştır, bu da uygulamada keyfi bir durum yaratabilmektedir.

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Bir sonraki önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/1081 sayılı İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 15'inci maddesinde 6446 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesine eklenen (10)'uncu fıkranın metninden çıkarılmasını teklif ve arz ederiz.

Tacettin Bayır
İzmir

İrfan Bakır
Isparta

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Üretim tesisi kurulması için hazineye ait orman ve su işleri tahsisli arazilerin yatırımcılara kullanım hakkı veya devri yapıldıktan sonra lisans alınabilecekken, eklenen fıkra ile yatırımcılara önce lisans verilebilecek, üretim tesisi ile doğrudan ilgili olmayan yapıların inşasına başlanabilecek. Buradaki 'üretim tesisi ile doğrudan ilgili olmayan yapılar' ibaresinin neler olduğu ve nereye inşa edileceği belirsizdir.

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15'inci madde kabul edilmiştir.

16'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 16- 6446 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin dördüncü fıkrasının (b) ve (ç) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"b) Başvurularda kaynak bazında tesisin kurulacağı saha üzerinde ve/veya sahayı temsil edecek son beş yıl içinde elde edilmiş standardına uygun belirli süreli ölçüm verisi bulunması istenir. Sahanın belirlenmesi, ölçümler ve değerlendirilmesi, verilerin elde edilmesi ve güvenliği ile bunların belgelendirilmesi Bakanlık tarafından teklif edilen ve Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. 5346 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında belirlenen yenilenebilir enerji kaynak alanlarında kurulacak üretim tesisleri açısından ölçüm verisi aranmaz."

"ç) Değerlendirmede aynı bağlantı noktasına ve/veya aynı bağlantı bölgesine bağlanmak için birden fazla başvurunun bulunması halinde başvurular arasından ilan edilen kapasite kadar sisteme bağlanacak olanları belirlemek için TEİAŞ tarafından, 5346 sayılı Kanun kapsamında YEK Destekleme Mekanizmasından yararlanabileceği sürelerde geçerli

olmak ve aynı Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde belirtilen hakları da saklı olmak üzere 5346 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan fiyatlar üzerinden en düşük fiyatın teklif edilmesi esasına dayanan yarışma yapılır. Eşitlik halinde uygulanacak hususlar ile yarışmaya ilişkin usul ve esaslar TEİAŞ tarafından teklif edilen ve Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. Rüzgar ve güneş enerjisi lisans başvurularının teknik değerlendirmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir."

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen? Yok.

Maddeyle ilgili bir adet önerge var, okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/1081 sayılı İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 16'ncı maddesinde 6446 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinin, 4'üncü fıkrasının, değiştirilen (b) bendinin "ve/veya sahayı temsil edecek" ibaresinin metinden çıkarılmasını ve "belirli süreli" ibaresinin "en az 1 yıl" ibaresiyle değiştirilmesini teklif ve arz ederiz.

Tacettin Bayır
İzmir

İrfan Bakır
Isparta

Gerekçe:

Ölçüm noktalarının santral sahasında olmasında, daha net sonuçların alınması kolaylaşır. Ayrıca, ölçümlerin en az 1 yıl süreli olması, sürede netlik kazandıracak, "belirli süreli" ibaresinin belirsizliği ortadan kalkacaktır.

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 17'yi okutuyorum:

MADDE 17- 6446 sayılı Kanunun 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(14) Milli güvenliği ilgilendiren kurum ve kuruluşların mülkiyetinde olup bu kurum ve kuruluşların tesislerine elektrik enerjisi sağlayan orta gerilim seviyesinden bağlı hat ve tesislerin, dağıtım tesisi sınırından dağıtım transformatorü alçak gerilim pano girişine kadar olan bölümünün işletme, bakım ve onarımı, ilgili kurum ve kuruluşların talep etmesi hâlinde bölgede görevli dağıtım şirketi tarafından yapılır. Bu tesislerde yatırım gerekmesi durumunda bu yatırım ilgili kurum ve kuruluşlarca yapılır. Bu kapsamda verilecek hizmetlere ilişkin alınacak bedeller ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen? Yok.

Maddeyle ilgili bir adet önerge var, okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1081) sayılı İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 17'nci maddesinde, 6446 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesine eklenen (14) fıkrasına "kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir" ibaresinden sonra "ve bakanlıkça denetlenir" ibaresinin eklenmesini teklif ve arz ederiz.

Tacettin Bayır
İzmir

İrfan Bakır
Isparta

Gerekçe:

İlgili maddenin ilgili fıkrasında belirtilen hizmetlere ilişkin alınacak bedellerin ve uygulanacak usul ve esasların denetlenmesi gerekmektedir.

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 17'nci madde kabul edilmiştir.

Madde 18'i okutuyorum:

MADDE 18- 6446 sayılı Kanunun 14 üncü maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"(6) Birinci fıkranın (b) bendi kapsamında olan rüzgar ve güneş enerjisine dayalı enerji üretim tesisleri için başvuru tarihinden başvuruya konu üretim tesislerinin tamamının geçici kabulü yapılmaya kadar, Kurul tarafından yönetmelik ile belirlenen istisnalar dışında pay devri yapılamaz. Pay devri yapılması halinde ilgili tüzel kişiye ait bağlantı anlaşması çağrı mektubu iptal edilir.

(7) Dağıtım ve görevli tedarik şirketlerinin; doğrudan ve dolaylı ortakları, kontrolünde olan tüzel kişiler, bu tüzel kişilerin doğrudan ve dolaylı ortaklıklarında istihdam edilen kişiler ve bu kişilerin kontrolünde olan tüzel kişiler ilgili dağıtım şirketinin dağıtım bölgesi ve ilgili dağıtım şirketinin hissedarı olduğu dağıtım bölgesinde, bu madde kapsamında rüzgâr ve güneş enerjisine dayalı üretim faaliyeti başvurusunda bulunamaz."

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen? Yok.

Madde üzerinde bir adet önerge var, okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1081) sayılı İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 18'inci maddesinde 6446 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinin, (6) birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki "istisnalar" ibaresinden önce "kamu yararına olan" ibaresinin eklenmesini teklif ve arz ederiz.

Tacettin Bayır
İzmir

İrfan Bakır
Isparta

Gerekçe:

İlgili maddede bahsi geçen istisnaların kurul tarafından belirlenirken kamu yararının gözetilmesi gerekmektedir.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Madde 18'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde 18 kabul edilmiştir.

Madde 19' u okutuyorum:

MADDE 19- 6446 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin birinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları ile altıncı fıkrasının (a), (ç), (d) ve (f) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(1) Bu Kanun kapsamında düzenlenen ve bir sonraki dönem uygulanması önerilen tarifeler, ilgili tüzel kişi tarafından Kurulca belirlenen usul ve esaslara göre, tarife konusu faaliyete ilişkin tüm maliyet ve hizmet bedellerini içerecek şekilde hazırlanır ve onaylanmak üzere Kuruma sunulur. Kurul, mevzuat çerçevesinde uygun bulmadığı tarife tekliflerinin revize edilmesini ister veya gerekmesi halinde resen revize ederek onaylar. İlgili tüzel kişiler Kurul tarafından onaylanan tarifeleri uygulamakla yükümlüdür."

"(3) Onaylanan tarifeler içinde, söz konusu tüzel kişinin tarife konusu faaliyetine ilişkin tüm maliyet ve hizmet bedelleri dışında piyasa faaliyetleri ile doğrudan ilişkili olmayan hiçbir unsur yer alamaz. İletim ek ücreti bu hükmün istisnasını oluşturur.

(4) ilgili faaliyete ilişkin tüm maliyet ve hizmet bedellerini içeren Kurul onaylı tarifelerin hüküm ve şartları, bu tarifelere tabi olan tüm gerçek ve tüzel kişileri bağlar. Bir gerçek veya tüzel kişinin tabi olduğu tarifiede öngörülen ödemelerden herhangi birini yapmaması halinde, söz konusu hizmetin durdurulabilmesini de içeren usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. Kurul tarafından tüketici özelliklerine göre abone grupları belirlenebilir. Kurulca düzenlemeye tabi tarifeler, doğrudan nihai tüketiciye veya nihai tüketiciye yansıtılmak üzere ilgili tüketiciye enerji tedarik eden lisans sahibi tüzel kişilere yansıtılır."

"a) Bağlantı tarifeleri: Bağlantı tarifeleri, ilgili bağlantı anlaşmasına dahil edilecek olan bir dağıtım sistemine bağlantı için eşit taraflar arasında ayırım yapılmaması esasına dayalı fiyatları, hükümleri ve şartları içerir. Bağlantı tarifeleri, şebeke yatırım maliyetlerini kapsamaz; bağlantı yapan kişinin iç tesisatının dağıtım şebekesine bağlanması için inşa edilen bağlantı hattı kapsamında katılan masraflar ile sınırlıdır. Bağlantı hattının tüketici tarafından tesis edilmesi halinde, bağlantı hattı işletme ve bakım sorumluluğu karşılığı dağıtım şirketine devredilir, bu tüketicilerden bağlantı bedeli alınmaz."

"ç) Dağıtım tarifeleri: Dağıtım şirketleri tarafından hazırlanacak olan dağıtım tarifeleri, elektrik enerjisinin dağıtım sistemi üzerinden naklinden yararlanan tüm gerçek ve tüzel kişilere eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin uygulanacak hizmetlere ilişkin fiyatları, hükümleri ve şartları içerir. Dağıtım tarifeleri; dağıtım sistemi yatırım harcamaları, sistem işletim maliyeti, teknik ve teknik olmayan kayıp maliyeti, kesme-bağlama hizmet maliyeti, sayaç okuma maliyeti, reaktif enerji maliyeti gibi dağıtım faaliyetinin yürütülmesi kapsamındaki tüm maliyet ve hizmetleri karşılayacak bedellerden oluşur. Dağıtım şirketlerinin tarifelerine esas alınacak teknik ve teknik olmayan kayıplara ilişkin hedef oranlar bu kayıpları düşürmeyi teşvik edecek şekilde Kurul tarafından belirlenir. Kurulca belirlenen hedef oranlarını geçmemek kaydı ile teknik ve teknik olmayan kayıplara ilişkin maliyetler dağıtım tarifelerinde yer alır ve tüketicilere yansıtılır. Teknik ve teknik olmayan kayıplara ilişkin hedef oranlarının tespiti ve değiştirilmesi ile oluşacak maliyetin tarifelerde yer alması ve tüketicilere yansıtılmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından düzenlenir."

"d) Perakende satış tarifeleri: Serbest tüketici niteliğini haiz olmayan tüketiciler için, eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin uygulanacak fiyatları, hükümleri ve şartları içerir. Serbest tüketici niteliğini haiz olmayan tüketicilere uygulanacak perakende satış tarifeleri, görevli tedarik şirketi tarafından önerilir ve Kurul tarafından incelenerek onaylanır. Tedarik lisansı sahibi şirketin lisansında, elektrik enerjisi tüketim miktarlarına göre değişen tipte tarifelerin veya fiyat aralıklarının uygulanmasına ilişkin yükümlülükler yer alabilir ve buna ilişkin hususlar Kurul tarafından düzenlenir. Perakende satış tarifeleri, aktif enerji maliyeti, faturalama ve müşteri hizmetleri maliyeti, perakende satış hizmet maliyeti gibi perakende satış faaliyetinin yürütülmesi kapsamındaki tüm maliyet ve hizmetleri karşılayacak bedellerden oluşur."

"f) Son kaynak tedarik tarifi: Serbest tüketici niteliğini haiz olduğu halde elektrik enerjisini, son kaynak tedarikçisi olarak yetkilendirilen tedarik lisansı sahibi şirket dışında bir tedarikçi den temin etmeyen tüketicilerin rekabetçi piyasaya geçmesini teşvik edecek ve son kaynak tedarikçisinin makul kâr etmesine imkan verecek düzeyde, yürürlükteki perakende satış tarifeleri ile piyasa fiyatları dikkate alınarak hazırlanır. Ancak, bu sınırlamalarla bağlı olmaksızın; Kurulca sosyal ve

ekonomik durumlar gözetilerek belirlenecek bir miktarın altında elektrik enerjisi tüketen tüketiciler için ayrı tarife yapılabilir. Son kaynak tedarik yükümlülüğü kapsamında uygulanması öngörülen tarifeler tedarik lisansı sahiplerince ayrıca teklif edilir. Son kaynak tedarik tarifi, aktif enerji maliyeti, faturalama ve müşteri hizmetleri maliyeti, perakende satış hizmet maliyeti gibi son kaynak tedariki kapsamındaki tüm maliyet ve hizmetleri karşılayacak bedellerden oluşur."

"(10) Kurum tarafından gelir ve tarife düzenlemeleri kapsamında belirlenen bedellere ilişkin olarak yapılan başvurularda ve açılan davalarda; tüketici hakem heyetleri ile mahkemelerin yetkisi, bu bedellerin, Kurumun düzenleyici işlemlerine uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır."

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen?

Tacettin Bey, buyurun.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Arkadaşlar, 13'üncü maddede ifade etmiştik "Önümüzdeki maddelerde gelecek." diye. Yine bu kayıp kaçak meselesine geldik. Çarpıcı olduğu için sizinle bir örnek paylaşmak istiyorum. Bu bilgiyi eğer doğrularsanız memnun olurum. Şu anda kurumunuz Denizli'de tüketilen enerji ile Şırnak'ta tüketilen enerjinin aynı olup olmadığını bana anlatabilir mi? Yani, Şırnak ve Denizli'yi mukayese ettiğimizde, birisi biliyorsunuz sanayi bölgesi, birisi ise sadece 3 tane sanayi tesisi olan bir yer, Şırnak. Nüfusa baktığınızda, konuta baktığınızda mümkün değil. Bizim aldığımız bilgi, her iki tarafta da aynı miktarda elektrik tüketimi var ama bunun tahsilatlarına ya da tespitlerine baktığınızda böyle bir tespit yapılamıyor yani az önce söylediğim kayıp kaçak meselesi ya da o bölgenin bunu ücretsiz kullanma alışkanlığına sahip olması. Dolayısıyla, burada bu 2 ilin kıyaslamasının sonrasına baktığımızda yani namuslu vatandaşın Denizli'de faturasına sadık kalıp ödemesi ancak kaçak elektrik kullananın elektrik parası vermediği gibi kayda girmiş, sayaçtan geçmiş kişilerin faturasını da üstüne yüklüyor. Dolayısıyla, bu maddenin özellikle (c) bendi ve önerilerimiz var 3 tane öneremiz var, bunların buradan çıkarılmasını istiyoruz. Bunu ne halka anlatabiliriz ne de herhangi bir kuruma anlatabiliriz.

Kaldı ki, bununla ilgili kısa bir örnek vereyim: 2014 yılında Yargıtay, Hukuk Genel Kurulunda yapılan bir değerlendirmede bu tartışmalara son vermiştir. 2014 yılında alınan kararla, 4628 sayılı Enerji Piyasası Kanunu'yla EPDK'ya -Enerji Piyasası Düzenleme Kuruluna- sınırsız fiyatlandırma yetkisi vermediğini belirterek elektrik enerjisinin nakli esnasında meydana gelen kayıp ve başka kişiler tarafından kaçak kullanmak suretiyle kullanılan elektrik bedellerinin kuralara uyan abonelerden tahsiline gidilemeyeceğine karar vermiştir.

Şimdi, öyle anlaşıyor ki, yargının verdiği bu kararın ortadan kaldırılması için bir anlamda sınırsız fiyatlandırma yetkisi almak istiyor herhâlde EPDK. Bunu onaylamamız mümkün değildir. Bence bunu diğer arkadaşlarımızın da iktidar partisinin milletvekillerinin de bence onaylaması mümkün değildir ve yargıya taşınacak bir konudur. Bu maddenin özellikle bu bölümünün tamamen çıkarılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Didem Hanım, buyurun.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – 19'uncu madde ve 24'üncü madde aslında birlikte okunması gereken iki madde kayıp ve kaçakla ilgili olarak. Bu iki madde de aslında yargı kararlarını baypas etmek için hazırlanmış olan iki madde yani dağıtım şirketlerinin faydasını gözetken, vatandaşın hakkını tamamen göz ardı eden iki madde. Bu konuyla ilgili, kayıp kaçak bedellerinin iadesiyle ilgili Yargıtay kararı vardı. Bu karardaki gerekçeyi çok kısaca sizlere okumak istiyorum: "Elektrik Piyasası Kanunu'nun 4'üncü maddesinde Elektrik Piyasası Düzenleme Kurumuna sınırsız bir fiyat belirleme hak ve yetkisi verilmemiştir. Elektrik enerjisinin nakli esnasında meydana gelen kayıp ve başka kişiler tarafından hırsızlanmak suretiyle kullanılan elektrik bedellerinin kuralara uyan abonelerden tahsili yoluna gitmek hukuk devleti ve adalet düşünceleriyle bağdaşmaz. Parasını her hâlükârda tahsil eden dağıtım şirketinin dağıtım şirketinin çağın teknik gelişmelerine ayak uydurmasına engel olur yani dağıtım şirketi kendi teknik alt ve üst yapısını yenileme ihtiyacı duymayacağı gibi, elektriği hırsızlamak suretiyle kullanan kişilere karşı önlem alma ve takip etmek için gerekli girişimlerde de bulunmasını engeller. Oysaki elektrik kaybını önleme ve hırsızlıkları engelleme veya hırsız takip edip bedeli ondan tahsil etme görevi de bizzat enerjinin sahibi bulunan dağıtım şirketine aittir. Bununla birlikte, tüketici olan vatandaşın faturalara yansıtılan kayıp kaçak bedelinin hangi miktarda olduğunun apaçık denetlenebilmesi ve hangi hizmetin karşılığında ne bedel ödediğini bilmesi yani şeffaflık hukuk devletinin vazgeçilmez unsurlarındandır."

Şimdi, Yargıtay bu gerekçelerle kayıp kaçak bedellerinin iadesine yönelik vatandaşlarımızın taleplerini haklı buldu ve iade edilmesini uygun gördü. Bu iki madde de aslında bu vatandaşlarımıza verilen hakkın geri alınmasıyla ilgili ve dağıtım şirketlerine burada menfaat sağlamaya yönelik bir düzenleme. Yargı kararı sonucunda dağıtım şirketleri tarafından iade edilmek zorunda kalan kayıp kaçak bedellerinin tüm elektrik abonelerinden yeniden tahsil edilmesi için çıkarılan bir yasa. Kayıp ve kaçak bedelini ödemiş olan yurttaşlar hiçbir kusur ya da sorumlulukları olmamasına karşın, bu düzenlemeyle birlikte bu iade edilen tutarları da mükerrer olarak yeniden ödemek mecburiyetinde kalacaklar.

19'uncu maddenin en sonunda şöyle bir ek de var, onuncu kısımda şu yazılı: "Kurum tarafından gelir ve tarife düzenlemeleri kapsamında belirlenen bedellere ilişkin olarak yapılan başvurularda ve açılan davalarda tüketici hakem heyetleri ile mahkemelerin yetkisi bu bedellerin kurumun düzenleyici işlemlerine uygunluğunun denetimiyle sınırlıdır." diyor. Yani, bir taraftan geçmişte iade talebinde bulunan vatandaşların hakkı gasbedilirken diğer taraftan bundan sonraki süreçte de mahkemeye gitmesinler vatandaşlar diye buna da düzenleme var burada. Mahkemelerin yetkisini sınırlamaya yönelik bir yaklaşım.

Diğer taraftan da, 24' üncü maddenin içerisindeki geçici madde 20' de de, biraz önce ifade ettiğim gibi, mahkeme ve tüketici hakem heyeti kararına istinaden dağıtım şirketleri ya da tedarikçi tarafından iadeler ve mahkeme kararında yer alan giderler dağıtım tarifeleri yoluyla karşılanır." diyor. Yani, bir kere bunu tekrar vatandaşlara faturalama imkânı sağlıyor.

Yine (b) kısmında, açılmış olan her türlü ilamsız icra takibi, dava ve başvurularda yine 17' nci madde hükümlerinin uygulanacağı yani aslında tüketiciye bunun yansıtılacağı çok açık bir şekilde bu iki maddede belirtilmiş. Dolayısıyla, biraz önce ifade ettiğim gibi, bu her iki maddenin de dağıtım şirketlerinin menfaatlerini koruyan ama vatandaşın hakkını gasbeden bir girişim olduğunu düşünüyoruz. Çıkarılması talebinde bulunuyoruz.

BAŞKAN – Fatih Bey, bu konuda bir açıklama alabilir miyiz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Evvelki yaptığımız sunumlarda bu konuyu örnekleriyle de ifade etmiştim ama bugün bir kez daha özellikle sorulan sorular bazında şöyle bir açıklama getirmekte fayda var: Bu şirketler özelleştirildiği tarih itibarıyla bu sisteme göre özelleştirilmişlerdi yani kayıp kaçak oranlarına ilişkin bir hedef var o hedefin üstünde kalmışsa zaten şirket bunu kendisi karşılamak zorunda, hedefin altında kalmışsa bir miktar performans ödülü olarak şirkete kalıyor fakat takip eden yıl itibarıyla gerçekleşen son hedef ve önceki yıllara ait hedeflerin ortalaması alınarak tüketici lehine yeni bir hedef belirleniyor yani sistem kendi içerisinde iyileştirmeye iten bir mekanizmayla çalışıyor kayıp kaçak konusu.

Sayın vekillerimiz de ifade ettiler, tabii bu 14-15' lik oran içerisinde teknik olan ve olmayan kayıplar da vardı. Daha önceki yasamızda teknik olmayan kayıplar içerisinde bunlar yer alırken Yargıtayın vermiş olduğu kararın gerekçesi incelendiğinde bu hususun açıkça kanuna yazılmış olması gerekirdi. Dolayısıyla, EPDK'nın yapmış olduğu tarife belirleme usul ve esaslarını bu yönden bozmuş oldu. Bu teklifte Yargıtayın gerekçesinde yer alan, net olmayan hususların maliyet kalemlerinin netleştirilmesi amaçlanmaktadır yoksa yargı kararlarını boşa düşürmek için bir işlem değil.

Bir diğer husus da, idari yargının buna öncelikli bakmasına ilişkin bir konu var. Zaman zaman yargı sistemimizde, biliyorsunuz, adli yargı ve idari yargı alanına giren konular olmaktadır ve her iki yargıda da süreçler ayrı ayrı kendi usul ve esaslarına göre ilerlemektedir. Normal şartlar altında düzenleyici bir işlem ortada iken yasa veya yönetmelik, adli yargının bu çerçevede bir yaklaşımda bulunmasını bekliyorduk. Şimdi Danıştayda da yürüyen bir süreç vardı nitekim. Danıştaydaki süreç tamamlanmadı. Burada kanunda açıkça yazılma nedeni, önce idari işlemin idari yargıda neticelenmesi. Esastan bozulacaksa zaten tüm vatandaşlara bu uygulanmış olacak. Öbür türlü, adli yargıda her bir münferit talep dava konusu hâline geliyor ve hem yargıyı oldukça meşgul ediyor hem de vatandaşları uğraştırmış oluyor. Şimdi, bu yeni getirilen sistemle, sistematik olarak eğer yasaya aykırı bir tarife düzenlemesi yapılmışsa iptal edildiğinde tüm tüketiciler bundan yararlanmış olacak. Bence adli ve idari yargının işleri de hızlandıracağı kanaatindeyim. Doğru bir yaklaşım olduğunu düşünüyorum.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Fatih Bey'e.

Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – Başkanım, 13, 19 ve 24 aynı konuyu kapsıyor. Burada teknik olmayan kayıplarla ilgili veyahut da "teknik olmayan" diye bahsediliyor. İsim aslında biraz kanun içerisinde saklanmış gibi. Kayıplardan dolayı değil de "teknik olmayan" gibi bir ifadeyle saklanmış gibi gözüküyor. Bu 24' üncü maddede de "Tazmin edilme yani bugüne kadar ödenmiş ücretlerin tamamı da bir daha yine dağıtım şirketlerine ödenecek veyahut da tahsil edilecek." şeklinde hüküm var. Tüketici kendisine gelene kadar olan kısımların zaten birçoğunu karşılıyor; bağlanma bedeli, sayaç bedeli bunların hepsini karşılıyor. Eğer tesisat bedeli varsa, hat bedeli varsa bunu da kendisi yapmışsa bu hat bedelinden de muaf tutuluyor.

Şimdi, burada, benim ödemediğim veyahut da benim kullanmadığım, benim hizmet almadığım bir şeyden dolayı biz bunun bedelini ödemeye çalışıyoruz ve burada da haksız bir uygulama söz konusu oluyor. Onun için buradaki ifadenin yani "teknik olmayan" ifadesinin çıkarılması gerekir. Bunun, şimdi, yüzde 75 gibi kaçak olan bir yerden hedef olarak tespit edilen yüzde 20'lere veyahut da yüzde 14'lere düşürülmesi uzun bir zaman alacak. Öyle zannedersem, çünkü sunumdan aklımda kaldığı kadarıyla -yanılıyor da olabilirim- beş yıl içerisinde eğer bu hedeflere ulaşılamazsa lisansın iptal edileceği gibi bir şey vardı. Yani, buna da, böyle bir hedefe de ulaşılması mümkün değil. Ve tekrar yargıdan da dönüleceğine inanıyoruz, yargıdan dönmüş bununla ilgili birçok emsal karar var. Bu, tamamen tüketiciye emrivaki getirilmiş. Daha doğrusu, şirketlerin belki de -burada temsilcileri de var, kusura bakmasınlar- birazcık beceriksizliğinden kaynaklanan hadiseler var. Evet, güneydoğuda, doğuda veyahut da bir başka ilde terör bahane edilerek elektrik kaçakçılığı önlenemiyorsa diğer taraftakilerin suçu ne? Onun için, buradan bence "teknik olmayan" ifadesinin çıkarılması -teknik kayıpları zaten şirket kendisi yatırımlarıyla önleyecektir- bu yükün de tüketiciye yüklenmemesi gerektiğini düşünüyoruz. Bu yönüyle de önergelerimizi zaten verdik.

BAŞKAN – Mehmet Bey, teşekkür ediyorum, sağ olun.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Ben soruma yanıt alamadım.

BAŞKAN – Didem Hanım, tekrar söz mü alacaksınız, ilave açıklama mı isteyelim?

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Soruma yanıt alamadım, çok hassas bir konu.

BAŞKAN – Didem Hanım, buyurun.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Müsteşarımızdan, ben biraz önce ifade ettiğim konularla ilgili tam yanıt alamadım. Dolayısıyla, iki sorum var. Çok açık “evet”, “hayır” şeklinde yanıt verirsiniz memnun olurum.

Birincisi 19’uncu maddenin (10)’uncu fıkrasıyla ilgili. Burada çok açık bir şekilde, bundan sonra tüketicilerin, vatandaşlarımızın mahkemeye gitme yetkisini, mahkemelerin yetkisini sınırlayan bir hüküm var. Biraz önce siz dediniz ki: “Vatandaşlarımızın boşuna vakitlerini almayalım çünkü mahkeme süreçleri çok uzun sürüyor, onları boşuna yormayalım diye böyle bir düzenleme yapıyoruz.” Burada, vatandaşın hakkını arama konusunda kısıtlamaya gidip gitmediğinizi soruyorum; “evet” ya da “hayır” bir bu.

İkincisi bu 24’le bağlantılı. Diyelim ki şimdiye kadar bir vatandaşımız Yargıtay kararı sonrasında kayıp kaçak bedeliyle ilgili iade talebinde bulunmuş, iadesini almış. Buradaki 24’ün içerisindeki geçici madde 20 sonrasında... Çünkü, burada dağıtım şirketlerinin iadeleriyle ilgili olarak diyor ki: “Giderler dağıtım tarifeleri yoluyla karşılanır.” Bu düzenleme geçtiği zaman, dağıtım şirketlerinin şimdiye kadar ödediği iadeler tekrar vatandaşlarımızdan talep edilecek mi edilmeyecek mi, ben bunun yanıtını istiyorum.

BAŞKAN – Fatih Bey, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Şimdi, aslında biz mahkemelere gitmesine engel olmuyoruz, idari mahkeme yolu açık. Önce genel düzenleyici işlemin iptali gerekir, sonrasında da zaten diğer adli mahkemeler, tüketici hakemleri ona uygun işlem tesis etmiş olacak. İdari yargı bu düzenlemeyi iptal ettiğinde, normalde vatandaşın adli yargıdan ayrıca münferiden bir hak arama yoluna gitmesine gerek yok yani bu konu önemli.

Bu kredi kartlarındaki olayı kamuoyu çok tartıştı hatırlarsanız. Birçok da emsal karar çıktı ama hiçbir kredi kartı sahibi vatandaşa banka tek taraflı işlem tesis etmedi, “Git mahkemede hakkınızı ara, kazan gel, öyle iade edeyim.” dedi. Şu anda sistem öyle yürüyor. Yani, sizin elinizde diyelim ki 3 tane faturanız var, kayıp kaçak konusunu mahkemeye intikal ettiriyorsunuz, süreç orada tamamlanıyor ve şirkete giderek “Ben mahkemeyi kazandım, bu parayı bana iade et.” diyorsunuz. İdari yargıda bu işlem tesis edilmiş olsaydı düzenleyici işlem tamamen iptal edileceği için kurul oturup bunların hepsini resen düzeltici bir işlem yapacaktı. Bütün vatandaşlara bunun işte geri iadesi yapılacaksa iade işlemine karar verecekti. Nitekim, bu yönde başka kararlar var yani Danıştayın, Kurulun bu tip idari işlemlerini iptal ettiğinde diğer tüm tüketicilere iade yolunu açtığı kararlar da var.

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – Uygulanmıyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Uygulanıyor. Bu belki biraz karışık ama herhâlde örneklerle izah ettim.

Son sorunuza gelince, geçici 20, o maddeye geldiğinde müzakere etsek sanırım daha uygun olacak.

BAŞKAN – Sivil toplum kuruluşlarından söz isteyen var.

Buyurun.

TOBB HUKUK MÜŞAVİRİ TUĞÇE NAZ UĞURLU – Öncelikle tüm hazırunu saygıyla şahsım ve kurum adına selamlıyorum.

Efendim, bu maddeyle ilgili arz etmek istediğimiz ufak bir husus vardır. Maddede (4)’üncü fıkranın (ç) bendinin ikinci cümlesinde bu ücret tarifelerine yansıtacak kalemler tek tek sayılmış ancak ondan sonra bir “gibi” ifadesi kullanılmıştır. Söz konusu burada kullanılan “gibi” ifadesinin hukuku lafzı çok açık olduğu için ileride birtakım sorunlara yol açabileceği düşüncesindeyiz. Takdiri sayın Komisyonunuza bırakılmak üzere, maddede burada kullanılan kelimenin kaldırılması gerektiğini düşünüyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetten bu konuda bir açıklama rica edelim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Artık bugün itibarıyla ortaya çıkan maliyetlerin hemen hemen tamamı aslında bu yasada netleştirilmiş oldu. Ama, günün ihtiyaçlarına göre ileride, bizim şu anda öngöremediğimiz ve dağıtım faaliyetiyle de ilgili olmak kaydıyla bir gider çıktığında Kurul bunu değerlendirip tarife düzenlemesiyle yapma hakkını vermiş oluyoruz. Bizce bir esneklik getiriyor fakat sınırsız değil. Dağıtım faaliyetiyle doğrudan ilgili olma kaydı var zaten cümlelerin başında.

BAŞKAN – Tacettin Bey, buyurun.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Bu “gibi”yi biraz açmak lazım. Önümüzde şu olabilir mi? “Parktan geçtim ben, parktaki lambadan faydalandım.” Bunun bedeli de yansıtılabilir mi? Ya da sokakta, caddede yürüyoruz, arabayla gittiğimiz kara yollarındaki aydınlatma yani zaten bu kalemler gittikçe çoğalıyor ve halk buna isyan hâlinde. Sadece halk değil, sivil toplum kuruluşları da öyle, Elektrik Mühendisleri Odası, herkes isyan hâlinde. Yani “Burada biz geri adım atmayacağız, kaçak elektriği savunacağız, kaçak elektriği kullananlardan elektrik parası almayacağız, faturasını adam gibi ödeyene de bunu yükleyeceğiz.” diyorsunuz buna da bizim “evet” dememizi istiyorsunuz. Buna nasıl “evet” diyeceğiz biz?

BAŞKAN – Fatih Bey, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – “Kaçak elektrik ile mücadele etmeyeceğiz.” ifadesi doğru değil. Kaçakla mücadele ediliyor ve kaçak yakalandığında da onun hem kullandığı bedel hem de misliyle bu işlemi yapandan cezai ve idari para cezası şeklinde bir tahsilat söz konusu.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Geriliyor o, gerileme var onda.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – O şimdi şöyle yani hedef veriyorsunuz, o hedefin üstünde kalırsa şirket kendi bütçesinden bunu karşılayacak. Dolayısıyla, hiçbir şirketin bunu istismar etmesi mümkün değil yani şirketin kârına veya lehine olan bir durum değil bu kaçakla mücadele etmemesi. Nitekim, doğudaki dağıtım şirketlerinin personeli her türlü taciz ve darba karşı bu işlemlerini yapmaya çalışıyorlar, hakikaten zor şartlar altında çalışıyorlar. Burada suistimale açık olacak bir husus olduğunu düşünüyoruz.

BAŞKAN – Fatih Bey, teşekkür ediyorum.

Tüketici Dernekleri Federasyonundan Turhan Çakar Bey söz istiyor. Turhan Bey, sizden ricamız, mümkün olduğunca konuyla ilgili ve kısa.

Buyurun.

TÜKETİCİ HAKLARI DERNEĞİ GENEL BAŞKANI TURHAN ÇAKAR – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu tasarı zaten seçim öncesi rafa kaldırılmıştı, şimdi yeniden gündeme geldi.

Efendim, hepimiz biliyoruz, evrensel tüketici haklarına Türkiye imza attı ve insan hakları var. Sizin de hepinizin, tüm milletvekillerimizin belirttiği gibi, Sayın Bakanımızın da belirttiği gibi, enerji, tüm dünyada en stratejik konulardan bir tanesi ve en temel insan hakkıdır, en temel tüketici hakkıdır. Enerji kullanmadan, elektrik kullanmadan edemez.

Tüketici kimdir? Tüketici, piyasanın en zayıf, ezilen, aldatılan, mağdur edilen unsurlarıdır ve Türkiye’de de 80 milyona yaklaşmaktadır. Şimdi, şu anda zaten tüketici olarak biz dünyada da Türkiye’de de en temiz, en ucuz, gerektiğinde bedava elektrik tüketme hakkımız var. Bu evrensel tüketici hakkı ve insan haklarındandır ve kamu yararı gereğidir.

Efendim, şu anda Türkiye’de tüketicilerin satın alma gücü dikkate alındığında, dünyanın en pahalı elektriğini tüketen ülkeler, bizim de bu konuda yaptığımız araştırmalarda, şu anda TÜİK’in eş değer hanehalkı kullanabilir geliri ile tüketicilerin maaşlarını, gelirlerini karşılaştırdığımızda Türkiye’de halkın yüzde 40’tan fazlası enerji, elektrik yoksunu; yüzde 40’tan fazlası doğal gaz yoksunu.

OSMAN BOYRAZ (İstanbul) – Ne istiyorsun onu söyle.

TÜKETİCİ HAKLARI DERNEĞİ GENEL BAŞKANI TURHAN ÇAKAR – Şimdi, efendim, buradan şuraya geliyorum. Burada hukuk devleti olduğumuzu söylüyoruz, yargımız kullanılan kayıp kaçak bedeli, dağıtım bedeli, iletim bedeli, perakende satış hizmet bedeli ve sayaç okuma bedellerinin hukuk ve adalet ilkelerine aykırı olduğunu, eğer bu şekilde alınmaya devam ederse -dağıtım şirketlerindeki yüzde 100’ü dağıtıldı, üretimin de yüzde 78’i özelleştirildi- hırsızın peşine düşülmeyeceğini, hatlardaki kayıpları önlemek için yatırım yapılmayacağını yargı kararı söylüyor, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu söylüyor. Ve Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 2015 yılında bir sürü kararı var aynı doğrultuda.

Şimdi, efendim, bu konuda, tüketici burada kullanmadığı, çalmadığı elektriğin ve diğer haksız 5 kalemin aynı zamanda yüzde 18 KDV’sini ödüyor. Bu fon ve vergileri çıktığımızda yüzde 38’ini oluşturuyor. Nihai faturanın, örneğin 100 liralık bir fatura aldığınızda bunun 36 lirası bu şeye gidiyor KDV’yle birlikte. Düşünebiliyor musunuz, 100 liranın yüzde 36’sını tüketiciler, piyasanın zayıf kesimi ödüyor.

Şimdi, bakın, eğer biz hukuk devletiysek, ortada bir yargı kararı varsa...

BAŞKAN – Turhan Bey, toparlayın.

TÜKETİCİ HAKLARI DERNEĞİ GENEL BAŞKANI TURHAN ÇAKAR – Bitiriyorum.

Yargıtay kararı varsa ve bu karar hukuksal bir kararsa ve zayıfın lehindeyse, bizim garibanın lehindeyse o zaman bu karar niçin uygulanmıyor da bu yanlışlığı yapan, tüketiciyi ezen ve tüketiciyi mağdur eden firmalardan yana tavır takınılıyor?

OSMAN BOYRAZ (İstanbul) – Sakin ol, daha sakin ol.

TÜKETİCİ HAKLARI DERNEĞİ GENEL BAŞKANI TURHAN ÇAKAR – Bakın, burada beş yıldan beri uğraşıyoruz.

BAŞKAN – Turhan Bey...

TÜKETİCİ HAKLARI DERNEĞİ GENEL BAŞKANI TURHAN ÇAKAR – Sayın Başkanım, burada Tüketici Hakları Derneği ağlama duvarı oldu.

BAŞKAN – Turhan Bey...

TÜKETİCİ HAKLARI DERNEĞİ GENEL BAŞKANI TURHAN ÇAKAR – Buyurun Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Arkadaşlarımızın söyledikleriyle ilgili lütfen sesinizi yükseltmeyin.

TÜKETİCİ HAKLARI DERNEĞİ GENEL BAŞKANI TURHAN ÇAKAR – Peki efendim, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Gayet sakın bir şekilde toparlayın ve bitirin.

TÜKETİCİ HAKLARI DERNEĞİ GENEL BAŞKANI TURHAN ÇAKAR – Son kez, burada, piyasanın zayıf kesimi olan, mağdur edilen ve dünyanın şu anda en pahalı elektriğini kullanan bir kesim olarak, Yargıtayın Bu zayıf kesimin lehine verdiği karar niçin uygulanmıyor da güçlü kesimin lehine olan ve vatandaşlara çalmadığı elektriğin bedeli hem de KDV’siyle uygulattırılıyor ve şu anda bu haksızlık yasal güvenceye bağlanmak isteniyor? Bunu bizim kabul etmemiz mümkün değildir. Bu, hukuk ve adalet ilkelerine aykırıdır, Anayasa’ya aykırıdır efendim. Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun’a aykırıdır.

BAŞKAN – Turhan Bey...

TÜKETİCİ HAKLARI DERNEĞİ GENEL BAŞKANI TURHAN ÇAKAR – Bitiriyorum.

Bu ayıplıdır.

BAŞKAN – Turhan Bey, teşekkür ediyoruz.

TÜKETİCİ HAKLARI DERNEĞİ GENEL BAŞKANI TURHAN ÇAKAR – Ben teşekkür ediyorum.

Bakın, bu durum sürdürülemez bir durumdur.

BAŞKAN – Kayıtlara geçti beyanınız.

TÜKETİCİ HAKLARI DERNEĞİ GENEL BAŞKANI TURHAN ÇAKAR – Sizin vicdanınıza, hukuk ve adalet anlayışınıza buradan sesleniyorum ve buna da...

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Turhan Bey.

TÜKETİCİ HAKLARI DERNEĞİ GENEL BAŞKANI TURHAN ÇAKAR – Bitiriyorum.

Asıl biz şunu istiyoruz. KDV'siyle birlikte on yıldan beri biz geri ödenmesi konusunda bir yasal düzenleme bekliyoruz. Biz böyle bir yasa çıkmasını bekliyorduk Sayın Başkanım ve hayal kırıklığına uğradık ama gene aynı beklenti içerisindeyiz. Dilerim ki şurada iki üç dakika içerisinde böyle bir karar verilir. Beklentim ve dileğim budur 80 milyon adına.

Teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN – Süreç devam ediyor. Teşekkür ediyoruz.

Abdullah Bey, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Arkadaşımızın belirttiği bilgilerin büyük çoğunluğu yanlış. Türkiye'de elektrik fiyatı dünyada en pahalı seviyelerde değil. Bilakis Avrupa'da meskende birinci, sanayide üçüncü veya tam tersi, önemli değil.

TÜKETİCİ HAKLARI DERNEĞİ GENEL BAŞKANI TURHAN ÇAKAR – Satın alma gücünü bir daha ver.

BAŞKAN – Turhan Bey, müdahale yok.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – En ucuz elektriği bilakis ülkemizde dağıtım sunuluyor. Bir de şunu anlamak lazım. Yani santrallerin büyük çoğunluğu şehirlerin dışarısında. Yani o santrallerde üretilen enerji iletim hatlarıyla yılda 2,5-3 milyara yakın yatırım yapan bir şirket tarafından ve kamu şirketi tarafından ve yaklaşık 30 bine yakın personelin çalıştığı bir şirket tarafından önce şehir girişlerine getiriliyor. Bu maliyetin bir karşılığı olmayacak mı, bunlar bilabedel mi yapılacak? Yine şehir girişlerinden alınan enerji yılda 4-5 milyarlık sadece yatırım bedeli, dağıtım şirketlerinin yaptığı yatırım bedeli, ayrıca bir o kadar da yıllık işletme vermek suretiyle müşterilere ulaştırıyorlar. Yani hangi şirket? Buyursun Beyefendi, kendisi yapsın, gelsin Ankara'da hiçbir bedel almaksızın elektriği dağıtsın. Bu mümkün mü? Yani şimdi dünyanın her tarafında bu dağıtımın da bir bedeli var. Barajlardan üretilip de illere getirilen iletimin de bir bedeli var. Yani şimdi bu bedeller alınmasın gibi bir yaklaşım realist, gerçekçi bir yaklaşım değil.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – Topladığınız vergilerden yapacaksınız. Vergi de veriyoruz ayrıca.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Şüphesiz.

TACETTİN BAYIR (İzmir) – O ayrı bir şey, o ayrı bir şey.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Topladığımız vergilerin de ayrı gider. Onlar ayrı bir yere saklanmıyor zaten. Onlar da yol yapılıyor, okul yapılıyor, vesair.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi önerileri okutuyorum:

TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan Enerji Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinin 4 (ç) bendinden "teknik olmayan kaybın" çıkarılmasını arz ederim.

Emin Haluk Ayhan

Denizli

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu

Hatay

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kayıp-kaçak bedellerinin tüketiciden alınmasını ve bu bedellerin faturaya yansıtılmasını yasallaştıran bu uygulama ile aynı zamanda teknik olmayan kayıplara ilişkin hedef oranlarının tespiti ve değiştirilmesi hakkında yetki Kurula verilmiş ve tüketicinin hak kaybına yönelik uygulamaların önü açılmıştır.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

İkinci önergeyi okutuyorum:

TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1081) sayılı İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinde 6446 sayılı Kanun'un 17'inci maddesinin, (4)'üncü fıkrasının, (ç) bendinin metinden çıkarılmasını teklif ve arz ederiz.

Tacettin Bayır

İzmir

İrfan Bakır

Isparta

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

ilgili maddenin, ilgili fıkrasının, ilgili bendinde belirlenen dağıtım tarifelerine "dağıtım sistem işletim maliyeti, kesme-bağlama hizmet maliyeti, sayaç okuma maliyeti, reaktif enerji maliyeti ve teknik ve teknik olmayan kayıp maliyeti" adıyla aslında kayıp enerji maliyeti içine kaçak enerji maliyeti eklenmiştir. Bu da tüketicinin tüketmediği enerji maliyetini ödemesi demektir.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Bir diğer önergeyi okutuyorum:

TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1081) sayılı İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinde 6446 sayılı Kanun'un 17'inci maddesinin, (1)'inci fıkrasındaki tarife konusu faaliyetlere ilişkin tüm maliyet ve hizmet bedellerini içerecek şekilde" ibaresi ve (4)'üncü fıkrasındaki "Kurulca düzenlemeye tabi tarifeler doğrudan nihai tüketiciye veya nihai tüketiciye yansıtılmak üzere ilgili tüketiciye enerji tedarik eden lisans sahibi tüzel kişilere yansıtılır" ibaresinin metinden çıkarılmasını teklif ve arz ederiz.

Tacettin Bayır
İzmir

İrfan Bakır
Isparta

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kayıp kaçak bedelinin, yani tüketmediği enerjinin bedelinin tüketiciden alınmasını engellemek.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Son önergeyi okutuyorum:

TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1081) sayılı İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 19'uncu maddesinde 6446 sayılı Kanun'un 17'inci maddesinin, 4'üncü fıkrasının, (f) bendinin (10) "kurum tarafından gelir ve tarife..." ibaresinin tamamının metninden çıkarılmasını teklif ve arz ederiz.

Tacettin Bayır
İzmir

İrfan Bakır
Isparta

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

İlgili madde ile hakem heyetleri ile mahkemelerin yetkisi kısıtlanmıştır. Mahkeme ve hakem heyetleri bedellerin uygulanıp uygulanmadığına bakamayacak, sadece kurumların düzenleyici işlemlerine uygunluğunu denetleyebilecektir.

BAŞKAN – Hükümet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 19'uncu madde kabul edilmiştir.

Madde 20'yi okutuyorum:

MADDE 20- 6446 sayılı Kanunun 18 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(5) Bakanlık tarafından, EÜAŞ ile bağlı ortaklıklarına ait varlıkların veya bu bağlı ortaklıkların hisselerinin yenilenebilir enerji kaynakları veya yerli kömüre dayalı elektrik üretim tesisi kurulması amacıyla özelleştirilmesinin talep edilmesi halinde, Özelleştirme idaresi Başkanlığınca bu Kanun uyarınca gerçekleştirilecek özelleştirme işlemlerinde, 4046 sayılı Kanunun bu maddeye aykırı olmayan hükümleri ile birlikte bu fıkra hükümleri uygulanır. Bu fıkra kapsamında yapılacak özelleştirme ihalesine yönelik olarak varlıkların veya hisselerin değer tespiti yapılmaz. Özelleştirme ihalesi, bu madde kapsamında imzalanacak Elektrik Satış Anlaşması için geçerli olacak elektrik enerjisi satış fiyatının belirlenmesi amacıyla, 4046 sayılı Kanunda belirtilen pazarlık usulü uygulanmak suretiyle gerçekleştirilir. Pazarlık usulü eksiltmeye esas elektrik enerjisi başlangıç satış fiyatından eksiltme yapmak suretiyle uygulanır ve ihale komisyonu tarafından gerekli görüldüğü takdirde ihale, pazarlık görüşmesine devam edilen teklif sahiplerinin katılımı ile açık eksiltme suretiyle sonuçlandırılabilir. Özelleştirme ihalesi sonucunda, varlıkların veya hisselerin devrine yönelik olarak, bedel alınmaksızın EÜAŞ ve ihale üzerinde kalan teklif sahibi arasında imzalanacak devir sözleşmesi ile eş zamanlı şekilde, kurulacak elektrik üretim tesisinde üretilecek elektrik enerjisinin satışına ilişkin olarak, ihale üzerinde kalan teklif sahibi veya bağlı ortaklık ile TETAŞ veya EÜAŞ arasında ihale sonucu belirlenen elektrik enerjisi satış fiyatı üzerinden, Elektrik Satış Anlaşması

imzalanır. İhalede eksiltmeye esas olacak elektrik enerjisi başlangıç satış fiyatı ile Elektrik Satış Anlaşması fiyatının güncellenmesi dâhil diğer usul ve esaslar ihale ilanına çıkılmadan önce Bakanlık tarafından Özelleştirme idaresi Başkanlığına bildirilir. Bu usul ve esaslar ihale şartnamesinde belirtilir."

BAŞKAN – Söz isteyen var mı 20'nci maddeyle ilgili? Yok.

Önergeleri okutuyorum:

TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan "Enerji Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi 20'nci maddesinin (5) numaralı bendinden "Bu fıkra kapsamında yapılacak özelleştirme ihalesine yönelik olarak varlıkların veya hisselerin değer tespiti yapılmaz." çıkarılmasını arz ederim.

Emin Haluk Ayhan
Denizli

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu
Hatay

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Yer altı kaynaklarının değer tespiti yapılmadan özelleştirme yapılmasının millî menfaatlere uygun olmadığı düşünülmektedir.

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

20'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 20'nci madde kabul edilmiştir.

21'inci maddeye geçiyoruz.

MADDE 21- 6446 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin altıncı fıkrasında yer alan "kamulaştırma bedelleri" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile ilgili diğer giderler" ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN – 21'inci maddeyle ilgili önerge yok.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Oy birliğiyle değil Başkan, oy çokluğuyla.

BAŞKAN – Oy çokluğuyla. Pardon.

Madde 22'yi okutuyorum:

MADDE 22- 6446 sayılı Kanunun 27 nci maddesine altıncı fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve mevcut yedinci fıkrası sekizinci fıkra olarak teselsül ettirilmiştir.

"(7) TETAŞ, üçüncü, beşinci ve altıncı fıkralarda belirtilen elektrik enerjisi miktarının, mevcut sözleşmeler kapsamında imzalanmış olan enerji alış anlaşmalarından karşılanmaması durumunda öncelikli olarak yerli kömür yakıtlı elektrik üretim santrallerinden birer yıllık sözleşmelerle temin etmek amacıyla elektrik enerjisi alım ihaleleri düzenleyebilir. Söz konusu elektrik enerjisi alım ihaleleri ile ilgili usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

BAŞKAN – 22'nci maddeyle ilgili önerge var, okutuyorum:

TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1081) sayılı İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 22'nci maddesi ile düzenlenen 6446 sayılı Kanunun 27'nci maddesine altıncı fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen yedinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Harun Karacan
Eskişehir

"(7) TETAŞ, üçüncü, beşinci ve altıncı fıkralarda belirtilen elektrik enerjisi miktarını, Mevcut Sözleşmeler kapsamında karşılayamaması durumunda yerli kömür yakıtlı elektrik üretim santrallerini işleten şirketlerden temin eder. Söz konusu teminle ilgili miktar, süre ve fiyat belirleme dahil diğer usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca belirlenir.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle, yerli kömür yakıtlı elektrik üretim santrallerinden temin edilecek elektrik enerjisi alım ihalelerinin birer yıllık olma zorunluluğu metinden çıkarılmakta olup, kamu yararının gerektirmesi hâlinde süre ile ilgili koşula bağlanmadan enerji alımının, yerli kömür yakıtlı elektrik üretim santrallerinden sözleşmelerle alınabileceği kabul edilmekte, yine, alım sözleşmelerindeki fiyatlar ile diğer usul ve esasların Bakanlar Kurulunca belirlenmesi öngörülmektedir.

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılıyoruz.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Tutanaklara geçmesi için söyleyeyim. Neden katıldığının gerekçesini açıklayabilirseniz memnun olurum. Çünkü sizden gelen öneride, Bakanlıktan gelen öneri, artık kanun teklifi sizden geldiği için, burada "Birer yıllık sözleşmelerle temin etmek amacıyla elektrik enerjisi alım ihaleleri düzenleyebilir." şartı vardı. Bu birer yıllık şartı neden kaldırdığınızı açıklayabilirseniz memnun olurum.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Şimdi efendim şöyle: TETAŞ sözleşmelerini EPDK'nın belirlemiş olduğu üçer aylık dönemler hâlinde EPDKD'ya bildiriyor. Dört tane dönem var, tarifenin belirlendiği dönemler var. Burada bu ifadeye sınırlama kalmak suretiyle yeri geldiğinde dört aylık bir elektrik alımı yapabilir, altı ay olabilir, on iki ay olabilir. Bu esneklik getirilmiş olacak. İhtiyacı kadar ve mevsimsel koşullara bağlı olarak süre ve miktar Bakanlar Kurulu tarafından belirlenmiş olacak.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Hükümet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilmiş doğrultusunda 22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Kabul edilen sizin önergeniz.

BAŞKAN – Tamam bizim önerge. Fark etmez, ha Hükümet ha biz, hepsi bir.

Madde 23'ü okutuyorum:

MADDE 23- 6446 sayılı Kanunun Anayasa Mahkemesince iptal edilen geçici 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 8- (1) EÜAŞ veya bağlı ortaklık, iştirak, işletme ve işletme birimleri ile varlıklarına ve 4046 sayılı Kanun kapsamında oluşturulacak kamu üretim şirketlerine ve kamu üretim şirketlerine ait üretim tesislerine, bunlardan bu maddede yapılan değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce özelleştirilmiş olanlarla, yürürlük tarihinden sonra özelleştirilecek olanlar için de geçerli olmak üzere, çevre mevzuatına uyumuna yönelik yatırımların gerçekleştirilmesi ve çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanması amacıyla 31/12/2019 tarihine kadar süre tanınır. Bu süre zarfında ve önceki dönemlere ilişkin olarak bu gerekçeyle, EÜAŞ veya bağlı ortaklık, iştirak, işletme ve işletme birimleri ile varlıklarında ve 4046 sayılı Kanun kapsamında oluşturulacak kamu üretim şirketlerinde ve kamu üretim şirketlerine ait üretim tesislerinde, bunlardan bu maddede yapılan değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce özelleştirilmiş olanlarla, yürürlük tarihinden sonra özelleştirilecek olanlar için de geçerli olmak üzere, elektrik üretim faaliyeti durdurulamaz ve idari para cezası uygulanmaz. Çevre mevzuatına uyuma yönelik yatırımların gerçekleştirilmesi ve çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanmasına ilişkin usul ve esaslar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir."

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen?

Buyurun.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Teşekkür ederim.

Şimdi bu maddeyle ilgili biliyorsunuz Anayasa Mahkemesi iptal etmişti. Daha önceki iptal edilen 2018 yılına kadar süre tanınmış. Bunda tekrar değiştirilerek 2019'a kaydırılmış. Yani değiştirilen bir şey yok. Süre değiştirilmiş, tarih değiştirilmiş tekrar getirilmiş. Demek ki Anayasa Mahkemesi bunu iptal ettiğine göre devamında da aynı şekilde karşılaşılabılır; bir.

Bugüne kadar bu özelleştirilen tesislerde çevre mevzuatına ne kadarı uygun hâle gelmiş? Bunu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Fatih Bey, bu konuyla ilgili bir açıklama rica edelim.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Özelleştirme aşamasında bu yükümlülükler zaten vardı fakat süre yetersizdi. Çünkü şirketler hem çevre yükümlülüğüne dönük birtakım yatırımlarını yapmak zorunda hem de bu santrallerin birçoğunun yaşı epey ilerlemişti. Rehabilitasyon, bakım, verim artışıyla alakalı birtakım çalışmalar vardı ama takdir edersiniz ki bu süre...

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – 2018 olarak karar almışsınız daha önce.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Yalnız orada üç yıl da Bakanlar Kurulunun uzatma yetkisi vardı. Anayasa Mahkemesi o üç yıl uzatma kısmını bir takdir hakkı olarak değerlendirmiş. Sürenin net olarak yeniden belirlenmesi gerekiyor. Biz şimdi o takdir hakkını, uzatma hakkını kaldırarak resen tek bir tarihle bu çevre mevzuatına uyumu için bir makul süre tanımış oluyoruz.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Uyan var mı şimdiye kadar?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Şu anda yatırımlarını yapanlar var, devam ediyor ama hepsi tamamlanmadı. Enerji yatırım ve zaman isteyen işler. Çalışmalar devam ediyor. Bu mevzuata uymak zorundalar zaten.

BAŞKAN – Önerge yok.

23'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 23'üncü madde kabul edilmiştir.

Madde 24'ü okutuyorum:

MADDE 24- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 19- (1) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla öngörülen düzenlemeler yürürlüğe konuluncaya kadar, Kurul tarafından yürürlüğe konulan mevcut yönetmelik, tebliğ ve Kurul kararlarının bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 20- (1) Kurul kararlarına uygun şekilde tahakkuk ettirilmiş dağıtım, sayaç okuma, perakende satış hizmeti, iletim ve kayıp-kaçak bedelleri ile ilgili olarak;

a) Mahkeme ve tüketici hakem heyeti kararına istinaden, dağıtım şirketleri ya da tedarikçi tarafından yapılan iadeler ve mahkeme kararında yer alan giderler dağıtım tarifeleri yoluyla karşılanır. Bu hususa ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından düzenlenir.

b) Açılmış olan her türlü ilamsız icra takibi, dava ve başvurular hakkında 17 nci madde hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 21- (1) Elektrik dağıtım şirketlerine 2006-2010 uygulama döneminde özel maliyetlere aktarılan yatırım harcamaları ile 2010 yılı sonu itibarıyla yapılmakta olan yatırımlar hesabında yer alan yatırım harcamaları toplamının, EPDK tarafından onaylanmış yatırım tutarının üzerinde olması durumunda; 2010 yılı sonu itibarıyla yapılmakta olan yatırımlar kapsamında yer alan ve Avrupa Yatırım Bankası ile Dünya Bankasından kredi alınmak suretiyle yapılan yatırım harcamaları; faiz, enflasyon ve benzeri herhangi bir güncelleme yapılmaksızın 1/1/2016 tarihinde başlayan uygulama dönemi tarife hesaplamalarında dikkate alınır."

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen?

Didem Hanım, buyurun.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Biraz önce Müsteşarıma sormuş olduğum sorunun yanıtını alabilersen memnun olurum. Geçici madde 20'yle ilgili olarak.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – İki üç tane önerge var. İsterseniz Sayın Başkan önergeleri de okutsun. Takdire bırakıyorum. Önergelerle birlikte değerlendirebilir miyiz Sayın Başkanım? Sayın Vekilimizin ifade ettiği 24'ün geçici 20'nci maddesinin (a) bendiyle ilgili.

BAŞKAN – Tamam.

Şimdi, Didem Hanım, burada hem iktidar partisi milletvekilleri hem de muhalefet partilerinin milletvekilleri tarafından verilmiş önergeler var. Maddenin kapsamı hem 20'de hem 24'te geçici 20 ve geçici 21, ciddi olarak değişiyor. İstenseniz onu bir okutalım, onunla birlikte değerlendirme yapalım.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Önergeler ulaşmadı.

BAŞKAN – Dağıttık.

Aynı mahiyette üç tane önerge var, üçünü de okutup oylarınıza sunacağım.

Buyurun.

TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülmekte olan Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 24 üncü maddesiyle eklenen Geçici Madde 20'nci madde (1) bendinden "a) Mahkeme ve tüketici hakem heyeti kararına istinaden, dağıtım şirketleri ya da tedarikçi tarafından yapılan iadeler ve mahkeme kararında yer alan giderler dağıtım tarifeleri yoluyla karşılanır. Bu hususa ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından düzenlenir." çıkartılmasını arz ederim.

Emin Haluk Aylan
Denizli

Mehmet Necmettin Ahrazoğlu
Hatay

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Tüketicinin kazanmış olduğu davalara yönelik yapılmış olan ödemelerin bir sonraki dönemde yine tüketicinin faturalarına yansıtılarak dağıtım şirketine ödenmesini yasal hâle getiren bu uygulama ile vatandaş iki kere mağdur edilecektir.

TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/1081 sayılı İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 24 üncü maddesiyle eklenen Geçici Madde 21'in teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Tacettin Bayır
İzmir

İrfan Bakır
Isparta

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Fıkıyla Dünya Bankası ve AYB tarafından finanse edilen, 2006/2010 dönemi içinde yapılan ve EPDK tarafından onaylanmış yatırım harcamalarının 2016 tarifelerine yansıtılması öngörülmektedir. Düzenleme genel olmanın dışında belirli bir işin ya da belirli bir şirketin sorununu çözmeye yönelik, adrese teslim bir düzenleme görünümündedir. Komisyon ve TBMM üzerinde bir şirketin sorununu çözmeye yönelik, kişiye özel düzenleme yapılıyor şaibesinin oluşmaması amacıyla geçici maddenin tasarı metninden çıkartılması gerekmektedir.

TBMM Sanayi, Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1081) esas numaralı Kanun Teklifinin çerçeve 24'üncü maddesiyle düzenlenen 6446 sayılı Kanun'a eklenmesi öngörülen geçici 20'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini ve geçici 21'inci maddenin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Geçici Madde 1- Kurul kararlarına uygun şekilde tahakkuk ettirilmiş dağıtım, sayaç okuma, perakende satış hizmeti, iletim ve kayıp-kaçak bedelleri ile ilgili olarak açılmış olan her türlü ilamsız icra takibi, dava ve başvurular hakkında 17 nci madde hükümleri uygulanır.

BAŞKAN – Didem Hanım, bu önergeler karşısında sözlerinizi tekrar yinlemek ister misiniz?

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Biraz önce itiraz ettiğimiz kısım çıkartılmış. Tabii enteresan bir yaklaşım. Buraya getirirken dağıtım şirketlerini düşünüyordunuz. Burada tüketiciyi düşünme konusunda da hassasiyet gösterilmiş olmasını tabii ki olumlu karşıyoruz bütün tüketiciler adına.

Diğer taraftan (b) kısmı kalmış. Açılmış olan her türlü ilamsız icra takibi, dava ve başvurular hakkında yine bütün bu ödemelerin talep edilmesi. O kısmı da açabilirsenez memnun olurum. Çünkü o masraflar tüketiciye yansıtılacak burada.

BAŞKAN – O zaman Hükümet...

ELDER GENEL SEKRETERİ UĞUR YÜKSEL – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Çok kısa olsun lütfen.

ELDER GENEL SEKRETERİ UĞUR YÜKSEL – ELDER, Elektrik dağıtım sektöründe faaliyet gösteren 21 şirketi temsil eden bir STK. Bizle ilgili çok madde vardı, çok da yorum yapıldı. Bu da daha önce de başımıza geldi. Komisyonunda bu maddeler daha önce kabul edilmişti. Çok kısa bir hususun altını çizmek isterim, en azından kayıtlara geçmesi açısından.

Şu anda 20'nci maddenin (1)'inci fıkrasının (a) fıkrasının çıkarılması önerildi. Dağıtım şirketleri sadece mevzuata uydular. Yargı bir karar aldı ve dağıtım şirketleri bu maddenin çıkarılmasıyla mevzuata uymaktan dolayı cezalandırılmış olacaklar. Hedef kayıp kaçakla ilgili konular çok detaylı konuşulmadı ama eğer hedefin üstündeyse dağıtım şirketleri zaten hedefleri tutturamamanın bedelini ödüyorlar. Şu anda yapılan düzenleme aslında mevzuata uymak dışında bir suç olmayan özel sektörü cezalandırmak. Bunun kayıtlara geçmesinde yarar görüyorum.

Bir husus daha var. Kayıp kaçakla ilgili olarak bazı bölgelerde özellikle şirket performansının kötülüğü dile getirildi. Altını çizmek isterim ki kamu zamanından kötü değildir. Özelleştirme sonrasında bütün bölgelerde kayıp kaçak hedefleri iyileştirilmiştir. Sorunlu bir alan özel sektör tarafından zamana yayılarak düzeltilmeye çalışılmaktadır. Başta sizler, tüm Türkiye'deki herkesin buraya katkı sağlamasını beklemek bizim en doğal hakkımızdır.

Son bir cümle efendim. Sabrınızı zorlamak istemiyorum. Fiyatla ilgili de yanlış bilgi verildi. Sayın Müsteşarımız düzeltti. Ben de katkı sağlamış olayım. Avrupa'daki bütün elektrik fiyatlarını Eurostatik'in web sayfasında bulabilirsiniz. Halka açık bir yer, herkes girip bakabiliyor. Türkiye gerek elektrik fiyatlarında gerekse elektrik fiyatının içinde şebeke maliyetlerinde Avrupa'nın en ucuz ülkeleri arasındadır. Şebekeyle ilgili veriyi paylaşayım. Elektrik bizim konumuz değil. Yani fiyat olarak, nihai fiyat olarak. Türkiye'de kilovatsaat başına 12 kuruştur, Avrupa ortalaması 33 kuruştur. PPP'yle düzeltilmiş rakamlardır efendim. Orada vardır, web sayfasında. Satın alma gücüyle düzeltilmiş rakamlar olarak webde vardır. Dilerseniz girip bakabiliriz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun.

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Teşekkür ederim.

Şimdi arkadaş Avrupa'daki ülkelerle kıyasladı "Türkiye çok ucuz." dedi. O ülkelerin kişi başına düşen milli gelirinin ortalamasını alsın, ondan sonra Türkiye'yle bir kıyaslama yapsın. Yani Türkiye'de insanların gelir düzeyiyle oradaki herhâlde o ortalamanın gelir düzeyi bir değil. Ona bakmak lazım; bir.

İkincisi, burada bir kaçak sorunu var. Bakın, kaçak. Bu kaçığı kim yapıyor? Buna ne deriz? "Hırsızlık" deriz değil mi? Hırsızdan Bunu korumakla mükellef. Bu çaldığı elektrik enerjisini vatandaştan tahsil ediyor. Vatandaş ne ilgilendirir bu? Vatandaş niye yüklüyorsunuz? Sorumlusu kimse ondan alın, alamıyorsanız da sizin sorunuz. Yani vatandaşa o teknik kayıp dışında diye işte o cümle içerisinden alınarak vatandaş burada cezalandırılıyor. Yani kaçak elektrikten vatandaş niye sorumlu olsun? Bunu anlamak mümkün değil. Hiçbir hakkaniyete de uygun değil, hukuka da uygun değil, adalete de uygun değil.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz.

Başka kim söz istiyor?

TOBB HUKUK MÜŞAVİRİ BURKAY ERAS – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun.

TOBB HUKUK MÜŞAVİRİ BURKAY ERAS – Sayın Komisyon Başkanım, Komisyon üyeleri; geçici madde 20'de (a) bendinde olan giderlerin hangi tarihten itibaren yansıtılacağı, ne kadar yansıtılacağı belli olmadığı için...

BAŞKAN – (a) bendi madde metninden çıkıyor.

TOBB HUKUK MÜŞAVİRİ BURKAY ERAS – Kayıtlara geçsin diye söylüyorum. Hani, aynı şekilde sanayiye en çok elektrik kullanan...

BAŞKAN – Ya, yapmayın lütfen. O madde metninden çıkan şeyi niye kayıtlara geçiyorsun kardeşim yahu?

TOBB HUKUK MÜŞAVİRİ BURKAY ERAS – Tamam.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ediyorum.

Çıkmasa anlarım da, çıkan bir şeyi niye kayda geçiriyorsun?

Başka söz isteyen var mı?

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – Başkanım, bu 17'nci maddedeki hükümleri bize açıklayabilirler mi acaba? Çünkü atıf yapılıyor 17'nci maddeye.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Biraz önce okuduğumuz tarifeleri açıklayan madde vardı ya, uzun madde, 19, o maddedeki hükümlere atıf yapılıyor.

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – 17'nci maddenin (8)'inde yönetmelikle ilgili bir hüküm var.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Nerede Sayın Vekilim, anlamadım?

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – 6446'nın 17'si tabii. Buradaki sizin atıf yaptığınızda herhâlde o?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Bizim şu anda gündemimizde olan 19'uncu madde vardı ya, o işte 6446'nın 17'nci maddesini değiştirdi. İletim tarifesini, dağıtım tarifesini tanımladı ya, burada oraya atıfta bulunuyoruz, o kapsamda değerlendirilir diyoruz, dediğimiz o yani.

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – Yürürlükteki o zaman 19'uncu maddeye...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – 19'uncu madde 17'nci maddeyi düzeltiyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Didem Hanım, sizin sorduğunuz bir şey vardı, buyurun.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Müsteşarımızdan (b) kısmını açıklamasını rica etmiştim.

BAŞKAN – Madde metninde tutulan kısım?

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Evet.

Bu (a)'yı kaldırarak şimdiye kadar yapılan iadelerin yeni baştan vatandaşlarımızdan talep edilmesini çıkarttık bu metinden. Diğer taraftan (b) kısmında "İlamsız icra takibi dava ve başvurular açılmış olanlar hakkında 17 uygulanır." diyor. Yani aslında yine bu maliyetler tüketiciye yansıtılır diye ben anlıyorum. 17'nci maddede bahsedilen, bütün tek tek açıklanmış olan maliyetler tüketiciye yansıtılır diye anlıyorum ben.

Diğer taraftan, bundan sonra yapılacak itirazlarda da biraz önce konuştuğumuz gibi, 19'un (10)'uncu kısmında zaten bu mahkemelere gitme kısmını kısıtlıyor. Mahkemelerin yetkisini sadece kurumun düzenleyici işlemlerine uygunluğunun denetimi olarak kısıtlıyor. Yani bundan sonra vatandaşlarımız kayıp kaçak bedellerinin iadesiyle ilgili başvuruda bulundukları zaman nasıl bir süreç işleyecek, bunu da net bir şekilde açıklarsanız memnun olurum.

BAŞKAN – Fatih Bey, lütfen bir açıklama alalım sizden.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Şimdi, yasalastıktan sonra tüketiciler idari yargı yoluna gidecek. Kanuni denetim açısından yargı denetimi yolu açık ama idari yargı yoluyla olacak.

(b) maddesine ilişkin olarak da açılmış olan her türlü ilamsız icra takibi dava ve başvurular hakkında 17'nci madde uygulanması konusu... Aslında normalde bu davalar düşecek ama burada dava masrafları olursa, zaten enerji bedelinin iadesine ilişkin bir hüküm kurulamayacağı için dava masrafı olursa bu şirketin kaçınmayacağı bir gider olarak değerlendirilecek. O bir gider unsuru gelir gereksinimine eklenecek.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Yani vatandaştan talep edilecek.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Burada olayın büyüklüğü zaten enerji bedellerinin iadesiyle alakalı. Burada şirketlerin üzerine kalan miktar çok daha düşük olacak.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, üç tane aynı mahiyette önerge vardı. Önergelerden birisi Şahin Tin Denizli Milletvekili, Harun Karacan Eskişehir Milletvekili, bir diğeri İrfan Bakır Isparta Milletvekili, Tacettin Bayır İzmir Milletvekili, bir diğeri Mehmet Ahrazoğlu ve Emin Haluk Ayhan.

Bu üç önergeye Hükümet katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı aynı mahiyette olan...

Bakın, burada bu Komisyonun bir güzelliği -her zaman diyoruz- ortaya çıkıyor. Aynı mahiyette üç tane önerge ve oyluyoruz: Bu üç önergeyi kabul edenler...

Evet, Didem Hanım, oy birliği istiyoruz. Önergenizi desteklemiyor musunuz?

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Kısmi olarak...^(x)

BAŞKAN – O zaman katılın, buyurun.

Evet, oy birliğiyle bu önergeyi kabul ettirdik.

^(x) Bu ifadeye ilişkin düzeltme 5/5/2016 tarihli Komisyon Tutanağının 1'inci sayfasındadır.

Teşekkür ediyoruz.

Üç önerge daha var, onları okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1081) sayılı İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 24'üncü maddesiyle eklenen geçici madde 19'un teklif metninden çıkartılmasını, diğer geçici maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Tacettin Bayır

İzmir

İrfan Bakır

Isparta

Gerekçe:

Yasama tekniği açısından bu kanunun yürürlüğe gireceği tarihe kadar, zaten menî olan 6446 sayılı Kanun hükümleri ve ona bağlı olarak çıkartılan ikincil mevzuat yürürlükte. Ayrıca, bu hükümle ikincil mevzuatın geçerliliğine geçmişe etkili olarak yürürlük tanınmaktadır. Bu hüküm geçmişe etkili sonuçlar doğurması, dolayısıyla hukuki güvenlik ilkesine aykırı olması sebebiyle Anayasa'ya uygunluğu tartışmalıdır.

BAŞKAN – Önergeye Hükümet katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir önerge.

Bir sonraki önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1081) sayılı İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 24'üncü maddesiyle eklenen geçici madde 20'nin teklif metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

Tacettin Bayır

İzmir

İrfan Bakır

Isparta

Gerekçe:

24'üncü maddeyle eklenen geçici 20'nci maddeye göre kayıp kaçak bedeli gibi bedeller ile ilgili mahkeme ve tüketici hakem heyeti kararına istinaden dağıtım şirketleri ya da görevli tedarik şirketleri tarafından yapılan iadeler ve mahkeme kararında yer alan giderler tarifeler yoluyla karşılanacaktır. Bu durumda tüketiciye ödenen bedeller, tarifeye faturaya yansıtılacaktır. Bu durum fiyatların/faturaların artmasına sebep olacaktır. Bu yönüyle kanun hükmü Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırıdır.

BAŞKAN – Önergeye Hükümet katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir önerge.

Son önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1081) sayılı İstanbul Milletvekili Nureddin Nebati ve 7 Milletvekilinin Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 24'üncü maddesinin teklif metninden çıkartılmasını, diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Didem Engin

İstanbul

Gerekçe:

Madde açık bir şekilde bugüne kadar dava sonucu iade edilen bedellerin yeniden faturalara yansıtılması amacını taşımakta; bundan sonra açılan davalarda da hukuksuz olduğu gerekçesiyle kaçak bedellerinin tahsilatına karşı yargının iade kararı vermesinin önüne geçmeye çalışmaktadır. Ayrıca, maddeyle haksız olarak tahsil edilen kayıp ve kaçak bedelleriyle ilgili davaların geriye dönük olarak durdurulması ve uygulamanın yapıldığı dönemdeki yasal mevzuatın değil sonradan çıkarılacak yasa hükümlerinin geçerli kılınması öngörülmektedir. Daha önce açılmış olan davalar sonucunda elde edilen yargı kararlarının etkisiz hâle getirilmesi, icra işlemlerinin geçersiz kılınması, dolayısıyla bedelin iadesine hükmedilmiş olmasının geçersiz kılınması hukukun genel ilkeleri ve hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmamakta ve Anayasa'ya açık aykırılık taşımaktadır. Bu gerekçeyle maddenin teklif metninden çıkarılması gerekmektedir.

BAŞKAN – Önergeye Hükümet katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Önerge kabul edilmemiştir.

Kabul edilen önergelerle birlikte madde 24'ü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilen önergelerle birlikte madde 24 kabul edilmiştir.

Madde 25...

MADDE 25- 30/5/2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanununun 8 inci

maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(8) 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 2 nci maddesi ait IV. Grup (b) bendinde belirtilen ve yeraltı işletmesi gerektiren madenlerdeki metan gazı yeryüzünden veya ocak içerisinde üretilir. Üretilen metan gazı maden işletme ruhsat sınırları içerisinde kalmak kaydıyla, maden sahibine bu Kanun kapsamında işletme ruhsatı verilir. Ancak, işletme ruhsatının verilmesinde anılan madenlerin bünyesindeki metan gazı miktarı ton başına en az beş metreküp olması şartı aranır. Üretilen metan gazı 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu kapsamında lisanslandırılmak kaydıyla piyasada faaliyete konu edilebilir. 9 uncu madde gereğince üretilecek metan gazından alınacak devlet hissesinin oranını belirlemeye Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir."

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen? Yok.

Bir adet önerge var, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1081) esas numaralı Kanun Teklifi'nin çerçeve 25'inci maddesiyle düzenlenmesi öngörülen 30/05/2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu'nun 8'inci maddesine eklenen sekizinci fıkrasının son cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"Üretilecek metan gazından alınacak devlet hissesi 9'uncu maddede belirtilen oranda alınır. Bu oranı, iki katına kadar artırmaya veya yarısına kadar indirmeye Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir."

Harun Karacan

Eskişehir

BAŞKAN – Gerekçeyi okuyalım.

Gerekçe:

Önergeyle Bakanlar Kurulu kararına konu olan devlet hissesi oranının alt ve üst sınırlarının kanunla belirlenmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Didem Hanım, buyurun.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Önerge sahibi olarak, Harun Karacan Bey, neden burada devlet hissesini 2 katına artırmaya ya da yarısına kadar indirmeye Bakanlar Kurulunu yetkili kıldınız, bunu açıklayabilir misiniz?

BAŞKAN – Harun Bey, buyurun.

HARUN KARACAN (Eskişehir) – Bu bir formüldü. Bakanlar Kurulu karar verecek.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Harun Bey bu konuda Bakanlar Kuruluna yetki veren bir önerge sundu.

Önergeye Hükümetimiz katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı...

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Hükümet bir açıklama yapsın.

BAŞKAN – Fatih Bey, bunun getireceği sonucu lütfen sizden alabilir miyiz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Demin Maliye Bakanlığından bir uzman arkadaş geldi bu yasa taslağıyla alakalı. Bakanlar Kuruluna bir alt üst limit verilmesinin uygun olacağını ifade etti. Sınırım onun üzerinde, Anayasa'ya uygunluk açısından böyle bir önerge geldi diye düşünüyorum.

Sorunuz bu muydu ben kaçırdım bu arada?

BAŞKAN – Bakanlar Kuruluna oranları artırma eksiltme yetkisi veren bir teklifi var Harun Bey'in. Bu teklifle ilgili Harun Bey açıklamasını yaptı, bir de Hükümetten açıklama istiyoruz. Bunun maksadı ya da sonuçları konusunda bir görüş alalım sizden.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Daha öncekinde ucu açıldı. Biliyorsunuz Anayasa'ya göre vergi ve benzeri devlet haklarının belirlenmesi, alt üst limiti belirlenmek kaydıyla Bakanlar Kurulu yetkili. Dolayısıyla bir eksiklik tamamlanmış oldu bu önergeyle. Şu anda Petrol Kanunu'na göre doğal gaz ve petrolden devletin alacağı pay yüzde 12,5.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Didem Hanım.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – 9'uncu maddede belirtilen oran yüzde...

Şu an ulaşma imkânımız olmadığı için, her şey son dakikada böyle önümüze geldiği için önergeler ve... Aslında en baştan onu ifade etmiştik. Sağlıklı bir şekilde bütün bu kanun teklifi metnini inceleyebilmiş olsaydık bu soruları da Müsteşarımıza sormak mecburiyetinde kalmazdık.

"Devlet hissesi 9'uncu maddede belirtilen oranda alınır." diyor. Bu oran herhâlde 9'uncu maddede yüzde 12,5 biraz önce sizin ifade ettiğiniz. Dolayısıyla burada herhâlde bir kamu yararı düşünülerek bu oranın 2 katına artırmaya ya da yarısına indirmeye Bakanlar Kurulu yetkilendiriliyor. 2 katına artırmayı anlayabiliyorum ama indirme konusundaki kamu yararını anlayamadığım için soruyorum.

Teşekkür ederim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Şimdi, efendim, bu normal, klasik bir doğal gaz veya petrol arama, çıkartma faaliyeti değil. Türkiye'de de ilk defa denenecek. Kömür yataklarından

oradaki metanın, grizuya neden olan, grizu patlamasına neden olan metanın madencilik faaliyeti başlamadan ya da başladıysa ocak içerisinde çekilmek suretiyle ekonomiye kazandırılması hedefleniyor. Dolayısıyla bu oran sahanın durumuna göre yeniden belirlenecek. Bu eğer sahada klasik yöntemlerle çıkarmayı tercih olursa yatırımcı doğal olarak kanundaki bu 12,5 oran uygulanır. Ama klasik yöntemlerin dışında başka metodolojilerle de bu gazın çıkarılması gerekiyor. Doğal olarak onların maliyetleri daha fazla. Orada daha düşük oran uygulanabilir.

Burada esnekliğin amacı, bence, yatırımı teşvik etmek ve yatırım tutarıyla uyumlu olmasını temin etmek için.

BAŞKAN – Kabul edilen önerge doğrultusunda 25'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 25'inci madde kabul edilmiştir.

Yeni bir madde ihdasıyla ilgili bir önerge geldi, bunu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1081) esas Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki çerçevede 26'ncı maddenin eklenmesini ve teklifin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Şahin Tin
Denizli

Harun Karacan
Eskişehir

Madde 26- 5346 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (9) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"9. Biyokütle: İthal edilmemek kaydıyla; kentsel atıkların yanı sıra bitkisel yağ atıkları, tarımsal hasat atıkları dâhil olmak üzere, tarım ve orman ürünlerinden ve bu ürünler ile atık lastiklerin işlenmesi sonucu ortaya çıkan yan ürünlerden elde edilen kaynakları ve sanayi atık çamurları ile arıtma çamurlarını,"

BAŞKAN – Gerekçeyi okuyalım.

Gerekçe:

Önergeyle, kentsel atıkların muhtevastaki organik ve organik olmayan bileşenler kullanılarak elektrik üretimi mümkün olabilecektir.

Ayrıca atık lastiklerin, sanayi atık çamurlarının ve arıtma çamurlarının çevreye olumsuz etkilerinin azaltılması ve ekonomiye geri kazandırılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Şahin Bey, bir açıklama yapar mısınız.

Buyurun.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; biyokütleyle ilgili yani çevresel atıkların kullanılarak hem çevreye zarar vermesinin engellenmesi hem de buradan elektrik enerjisi üretilerek ülke ekonomisine katkıda bulunmak amacıyla eklenmiş bir maddedir.

Hayırlı olsun diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Hükümetten de bu konuda bir açıklama alabilir miyiz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Önergeyle ilgili ilave edilen ve değiştirilen hususlar daha çok yerel yönetimlerle alakalı. Malum yerel yönetimlerin çevre şartları gereği atıkların bertarafıyla yükümlü durumdadır. Atıkları bertaraf ederken bir enerji açığa çıkıyorsa onun değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Yenilenebilir Enerji Kaynakları Kanunu'nda.

Bu kapsamda bazı belirsiz hususlar vardı yerel yönetimlerle idarelerimiz arasında, o netleşmiş oldu. Çünkü kentsel atıkların içerisinde organik, inorganik hepsi maalesef aynı yerde toplanıyor. Bu kentsel atıkların tamamı değerlendirilmek suretiyle o tartışmalar bertaraf edilmiş olacak.

Ayrıca, arıtma çamurları da yine daha çok su idarelerimizin, belediyelerde atık suyu arıttıktan sonra ortaya çıkan çamurları var, buradan da bir enerji elde etmeye imkânı var, yine bu kanundan onlar da yararlanmış olacak diye düşünüyoruz.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyoruz.

Önerge üzerinde söz almak isteyen? Yok.

Hükümet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Şimdi, Başkanlığımıza gelen yeni bir madde ihdasıyla ilgili bir önerge vardır, okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/1081 esas sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine aşağıdaki Çerçeve 27'nci maddenin eklenmesini ve teklifin bu şekilde teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Osman Boyraz
İstanbul

Metin Bulut
Elâzığ

"Madde 27- 4646 sayılı Kanunun 7'nci maddesinin (a) bendinin (3) numaralı alt bendine aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

Ancak, belirli şartları sağlayan dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerin teknik ve ekonomik gerekçeleri dikkate alınarak Kurul tarafından uygun bulunması halinde kendi faaliyet alanında faaliyet gösteren tüzel kişilerden sadece birine iştirak etmesi mümkündür. İştirake ilişkin şartlar ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından yönetmelikle düzenlenir."

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önerge ile, dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilere ilişkin olarak kendi faaliyet alanındaki tüzel kişilerden birisine belirli sınırlamalar kapsamında iştirak edebilmesi öngörülmektedir. Böylelikle, dağıtım şirketlerinin kendi aralarında tecrübe, bilgi ve teknoloji paylaşımı ile finansman desteği verebilmeleri hususunda esneklik getirilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Önergeyle ilgili EPDK Başkanımızdan bir açıklama rica edelim.

Buyurun.

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – Sayın Başkanım, daha önce önergeyle kabul edilen dağıtım bölgelerinin bir birleşmesi hususu vardı, bu da ona benzer bir şekilde birleşmenin olmadığı durumlarda şirketlerin birbirlerine hissedar olabilmesinin önünü açmaktadır. Bunun da şirketlerin daha verimli fizibil ve kuvvetli şirketlerin oluşması açısından önemli bir madde olduğunu düşünüyoruz. Bu yönüyle de sektöre katkı sağlayacağını ümit ediyoruz.

BAŞKAN – Didem Hanım, buyurun.

DİDEM ENGİN (İstanbul) - Ben yine tutanaklara geçmesi açısından bunu özellikle belirtmek istiyorum: Komisyonun çalışma tarzını, sistemini son derece yanlış buluyorum. Ben Mediste çalışmak isteyen bir milletvekiliyim ve gerçekten üretmek istiyorum ama bize bu imkânı sağlamıyorsunuz. Yani, iktidar partisi olarak üretmek isteyen, çalışmak isteyen bir milletvekiline bu çalışma ortamını sağlamıyor bu yöntem. Yani, önerge veren kişiye diyorum ki milletvekiline, bu önergenizi açıklayın bana, nedeninizi açıklayın, neden böyle bir önerge getirdiniz? Yanıtını alamıyorum. Ve yanıtını ben müstesardan sormak mecburiyetinde kalıyorum. En başta zaten onu ifade etmek istedik. Yani, ben istiyorum ki buraya geldiğimiz zaman hangi konuyla ilgili oylama yapacaksak, bu konuya hâkim olayım ve kendi ülkemizin menfaatleri için olumlu öneriler getirebileyim istiyorum ama maalesef bu çalışma şartları bu imkânı bize sağlamıyor. Önerge okunmaya başladıktan sonra benim elime önergenin fotokopisi geliyor ve burada ben konuyu anlamaya, okumaya ve neden böyle bir önergenin geldiğini, milletvekilinden ya da Hükümet tarafından getirildiğini anlamaya çalışıyorum. Son derece sağlıklı bir çalışma sistemi olduğunu belirtmek istiyorum burada.

Diğer taraftan, burada suistimale açık bir konu olduğunu düşünüyorum bunun, yani sadece çok kısa saniyelerle sınırlı bir okuma şeyimle... Dağıtım lisansı sahibi... Daha doğrusu suistimale açık olmaması için nasıl bir önlem alınmasını burada Hükümet düşünüyor? Çünkü, burada "Dağıtım lisansı alan bir şirkete gerekçe kısmında belirli sınırlamalar kapsamında başka şirketlerin de iştirak edebilmesi öngörülüyor." diyor, o belirli sınırlamaların ne olduğunu bilmiyoruz. İhaleye girip de dağıtım lisansı alan şirket daha sonradan bunu... Evet, iyi niyetli olarak da başka şirketlerle ortak, biraz önce sizin söylediğiniz gibi ya da burada yazdığı gibi gerekçede; tecrübe, bilgi ve teknoloji paylaşımıyla sonuçlanabilir ama diğer taraftan da konuyla hiç ilgisi olmayan, konuyla hiç alakası olmayan şirket de burada gelip lisans sahibi olan, o kriterleri sağlamayan bir şeye ortak olabilir gibi anlıyorum ben.

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – Sayın Vekilim, konuyla ilgisi olmayan değil, bu da lisanslı başka bir dağıtım şirketi. Zaten "teknik ve ekonomik sebeplerle" diyoruz. Yani, zaten diğer şekilde ona yasal bir engel yok. Dağıtım lisansı olmayan bir şirket hissedar olabiliyor. Biz başka bir bölgede dağıtım şirketi sahibi şirketin de bilgi ve tecrübesini paylaşması açıdan ve kuvvetli şirketlerin oluşması açısından böyle bir ihtiyaç olduğunu düşünüyoruz.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Tüzel kişiye herhangi bir kriter getirmiyor bu madde. Peki, bu ekonomik gerekçeler...

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – Bununla ilgili düzenlemeyi kurul belirleyecek, o usul ve esasları.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – "Bu şirkete yönelik kriterler belirlenir." diye bir şey yazmıyor burada.

EPDK BAŞKANI MUSTAFA YILMAZ – Bu kanunun uygulama yönetmeliği çıkacak Sayın Vekilim.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Çok genel: "Kurul tarafından uygun bulunması hâlinde..." Neye göre uygun?

BAŞKAN - Didem Hanım, devam ediyor musunuz, yoksa bir başkasına söz vereyim mi?

Teşekkür ederim.

Buyurun.

TÜRKİYE DOĞAL GAZ DAĞITICILARI BİRLİĞİ DERNEĞİ BAŞKANI YAŞAR ARSLAN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekilimin söylediği konu şu anda kanunda serbest zaten. Yani, sizin söylediğiniz bir lisanslı şirkete herhangi bir şirketin iştirak etmesi kanunen serbest. 2 tane lisanslı şirketin birleşmesiyle ilgili bir yanlış anlaşılma mevcut mevcut kanunda. Örnek verirsem: Şimdi, buna niçin gerek yok? Bursa'da 4 tane dağıtım şirketi var. 4 tane dağıtım şirketi 4 ayrı fiyat mekanizmasıyla çalışıyor. Bunların tek tipe dönüşebilmesi için dağıtım şirketlerinin birleşebilmesi ve birbirine iştirak edebilmesi gerekiyor. Sizin söylediğiniz anlamdaki düzeltme yapılıyor şu anda; bu, ondan dolayı.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Başka bu konuda söz almak isteyen var mı? Yok.

Hükümet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Madde 26' yı okutuyorum.

Madde 26- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Madde 26' yı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde 26 kabul edilmiştir.

Madde 27' yi okutuyorum.

Madde 27- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Madde 27' yle ilgili söz almak isteyen var mı? Yok.

Madde 27' yi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde 27 kabul edilmiştir.

Şimdi, değerli arkadaşlar, sabahki oturumda oylama yapılmaksızın bir madde ihdasıyla ilgili Maliye Bakanlığının görüşüne ihtiyaç duyulmuştu ve "daha sonra alalım ve oyalayalım" şeklinde geçmiştik.

Şimdi, bu konuyla ilgili açıklamalarını yapmak üzere Maliye Bakanlığı temsilcisine söz veriyorum.

Buyurun.

GELİR POLİTİKALARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI EMRULLAH TÖREMEN – Komisyonumuza saygılarımı sunuyorum.

Katma değer vergisi mevzuatıyla ilgili olarak gelen bir önerge bu. Öncelikle bu yapılacak önergenin KDV mevzuatını bozacağını ve bununla ilgili olarak da sadece elektrik enerjisi değil, birden fazla enerjiyle üretilen bu gibi durumlarda da karşımıza çıkacağını ve bu yöndeki talepleri de beraberinde yüklediği KDV' nin de indirimi yoluna da gidilemeyeceği için aslında bu yöndeki şeylerde de sorunlar çıkacağını, dolayısıyla bu önergeye katılmadığımızı belirtmek istiyorum efendim.

Arz ederim.

BAŞKAN – Maliye Bakanlığı bu madde ihdasıyla ilgili önergede olumsuz görüş veriyor.

Mehmet Bey, bu konuda bir sözünüz olacak mı?

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) - Yok Başkanım.

BAŞKAN - O zaman, madde ihdasıyla ilgili önergeye Hükümet katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı, madde ihdasıyla ilgili önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Değerli arkadaşlar, Başkanlığımıza intikal eden bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1081) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin İç Tüzük'ün 43' üncü maddesi uyarınca yeniden görüşülmesini arz ve teklif ederiz.

Şahin Tin
Denizli

Harun Karacan
Eskişehir

DİDEM ENGİN (İstanbul) - Yani, şu anki durumumuz içler acısı, onu belirtiyim, tutanaklara geçsin. Şu kanunun konuşulma şekli, tartışılma şekli...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bu önergeyi, yani tekriri müzakere önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tekriri müzakere önergesi kabul edilmiştir.

2'nci madde üzerinde tekrar görüşme açarak Başkanlığımıza gelen önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1081) esas sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin Çerçeve 2'nci maddesi ile 2565 sayılı Kanun'a eklenen 27/A maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Şahin Tin
Denizli

Ali Ercoşkun
Bolu

Abdulkadir Akgül
Yozgat

"MADDE 27/A- Askeri yasak bölgeler ve güvenlik bölgelerinde veya ülke güvenliği ile doğrudan ilgili Türk Silahlı Kuvvetlerine tahsisli ve fiilen kullanımında olan araziler, harekât ve savunma amaçlı yerlerdeki tesisler (konut ve sosyal tesisler hariç) ile özel güvenlik bölgesi ilan edilen yerlerdeki tesisler, rafineri, petrokimya tesisleri ve eklentileri ile nükleer santral projeleri kapsamında yapılması öngörülen tesis ve faaliyetler hakkında 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanununun kıyılar, sahil şeritleri, doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan arazilere ilişkin yapı ve yapılaşmaya dair sınırlayıcı hükümleri ile 3 ncü maddesi hükümleri ve nükleer santral projeleri kapsamında yapılması öngörülen tesis ve faaliyetler hakkında 26/1/1939 tarihli ve 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabancılarının Aşılattırılması Hakkında Kanunun sınırlayıcı hükümleri uygulanmaz."

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Önerge ile; 4/4/1990 tarihli ve 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nda yer alan kıyılar, sahil şeritleri, doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan arazilere ilişkin sınırlayıcı hükümlere istisnalar getirilmiştir. Buna göre; askerî yasak bölgeler, askerî güvenlik bölgeleri veya ülke güvenliği ile doğrudan ilgili, Türk Silahlı Kuvvetlerine tahsisli ve fiilen kullanımında olan araziler ile harekât ve savunma amaçlı yerler (konut ve sosyal tesisler hariç olmak üzere) ile özel güvenlik bölgesi ilan edilen yerlerdeki tesisler Kıyı Kanunu'nun kıyılar, sahil şeritleri, doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan arazilere ilişkin sınırlayıcı hükümleri uygulanmayacaktır. Ayrıca, yurt içinde yapılacak kamu ve özel sektöre ait hayati önemi haiz tesislerden rafineri, petrokimya tesisleri ve eklentileri ile nükleer santral projeleri kapsamında yapılması öngörülen tesis ve faaliyetler hakkında milletlerarası yükümlülüklerimizi zamanında ve tam olarak yerine getirmek amacıyla 3621 sayılı Kanun ile 3573 sayılı Kanun hükümlerine istisna getirilmektedir.

BAŞKAN – Hükûmete bu konuda açıklama yapmak üzere söz veriyorum.

Buyurun.

Arkadaşımız bu konunun gerekçesini bize bir açıklasın.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NECATİ YAMAÇ – Bu önergeyle iki önemli değişiklik getiriliyor. Daha önceki metinde “Milletlerarası anlaşma hükümleri uyarınca yapılması öngörülen tesisler” denmişti. Oradaki muradımız, açıkça ve somut olarak, nükleer santral projeleriydi. Burada bunu açıkça yazıyoruz.

Diğer bir husus: Nükleer santral projelerine has olmak üzere “Zeytincilik Kanunu”nu sınırlayıcı hükümleri uygulanmaz.” diyoruz. Bunu niye öngördük? Akkuyu Nükleer Santral Projesi’nde Zeytincilik Kanunu’yla ilgili sorunlar yaşıyoruz. Bildiğiniz üzere Akkuyu Nükleer Santral Projesi hükümetlerarası anlaşmaya istinaden gerçekleştiriliyor. Böyle bir değişiklik yapmak, artık, uluslararası yükümlülük hâline geldi. Akkuyu Nükleer Santral Projesi, bilindiği üzere, ülkemizin tek kaleme en büyük yatırım projesi. Böyle bir projenin gerçekleştirilmesi için “Zeytincilik Kanunu”na sınırlayıcı hükümleri uygulanmaz.” hükmüne ihtiyacımız var.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Didem Hanım, buyurun.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Maddenin detaylarını konuştuğumuz zaman ifade etmiş olduğumuz endişeler, çekinceler hâlâ geçerli. Başta, siz açıklamanızı yaparken “Aslında spesifik olarak Akkuyu’yu düşünerek bunu yaptık.” demiştiniz, ondan sonra vazgeçtiniz o açıklamadan. “Bizim üç sorumuz var.” dediniz. O üç sorun sadece nükleerle ilgili değil. Şimdi nükleerle ilgili bir ek getiriyorsunuz ama o getirmiş olduğunuz ek sadece milletlerarası anlaşma hükümleri... Yani, aslında buradaki şeyi çok da kısıtlamıyor oraya nükleer eklemiş olmanız, zaten çok geniş bir yaklaşım var başında. Çünkü bütün askerî yasak bölgeleri, güvenlik bölgelerini kapsayan bir şey. Kıyı Kanunu’ndaki bu kısıtlamaları, istisnaları kaldırıp yapı ve yapılaşmaya açmak, daha sonra bu zeytinciliğin ıslahı eklendi, yabancıların aşılattırılması, bu da herhangi bir engel oluşturulmasın diye. Aslında daha da genişleten bir yaklaşım görüyoruz burada maalesef.

BAŞKAN – Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – Sayın Başkanım, bizim vermiş olduğumuz önergede ve açıklamalarımızda birtakım limanların yapılacağı, kıyının doldurulacağı filan gibi ifadeler, “ancak özel bir yapıysa bunun da belirtilmesi” derken bu iş biraz daha genişlemiş maşallah, yani, daha da genişletilmiş.

BAŞKAN – Genişlemiş mi, yoksa spesifik hâle mi gelmiş? Sadece nükleer...

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – Spesifik hâle getirilirken genişletilmiş de. Zeytinlik alanlar da katılmış buraya.

BAŞKAN – Nükleer tesis yapılacak yerler açısından...

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – Evet, nükleer tesislerin yapılacağı yerlerle, o belirlenmiş. Böyle bir yere bunlar da yapılırsa, liman gibi, bilmem ne gibi veyahut da zeytinlikler gibi yerlerin de...

BAŞKAN – Yok, sanırım zeytinlik olayı sadece nükleer tesisler için, değil mi arkadaşlar? Öyle Mehmet Bey?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NECATİ YAMAÇ – Evet Başkanım.

BAŞKAN – Bir açıklama alalım isterseniz.

Burayı bir daha açıklar mısınız lütfen.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NECATİ YAMAÇ – “Zeytincilik Kanunu’na sınırlayıcı hükümleri uygulanmaz.” kısmı sadece nükleer santral projeleri için geçerli. Diğer petrol rafineri kısımları için geçerli değil.

BAŞKAN – Evet, Mehmet Bey, öyle. Sadece nükleer santral için, yani kısıtlı bir alan, yetki.

Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ – Katılıyorz efendim.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Şimdi, değerli arkadaşlar, teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Teklifin tümü kabul edilmiştir.

Teklifin tümünün kabulünün hayırlı olmasını diliyorum ve tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Şimdi, izninizle, kanunların hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller çerçevesinde, değerli arkadaşlar, teklifin kanun tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla Komisyon Başkanlık Divanına redaksiyon yetkisi verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ayrıca, İç Tüzük'ün 45'inci maddesi hükmü uyarınca bu konuyla ilgili olarak sözcü olarak Sayın Şahin Tin ve Sayın Ali Ercoşkun'un kabulünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bugünkü görüşmelerimizi bu şekliyle tamamladık.

Hükûmete, tüm Komisyon üyesi arkadaşlarımıza, sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerine, basın mensuplarına, hepinize yürekten teşekkür ediyorum ve kabul edilen teklifin hayırlı olmasını diliyorum.

Ayrıca, bir hususu da söylemek istiyorum: Muhalefet şerhi için çarşamba gününe kadar süre veriyoruz ve çarşamba günü muhalefet şerhlerinin Başkanlığımıza ulaşmasını istiyoruz.

Hepinize teşekkür ediyoruz.

NECİP KALKAN (İzmir) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun.

NECİP KALKAN (İzmir) – 26'ncı maddede bir kelime eksikliği yaptık. İsterseniz Genel Kurulda söyleyeyim, isterseniz burada söyleyeyim kapanmasına rağmen.

BAŞKAN – Müsteşar Beye söz veriyorum.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI FATİH DÖNMEZ - Hakikaten çok yoğun, verimli bir mesai harcadı. Başta Sayın Başkanımız olmak üzere tüm Komisyon üyelerine, vekillere, dışarıdan katılan paydaşlara verdikleri değerli katkılardan dolayı Bakanlığım adına teşekkür ediyorum ve hayırlı olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.11

